National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 24 1980
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/c/19-1

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3622 Markridge, La Cressento, Ca. 91214.

NR. 42 SESTDIENA, 1980. GADA 25. OKTOBRIS, 30. GADS

SATURDAY, OCTOBER 25, 1980

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

ARCHIBĪSKAPS BRĪVĪBAS RAIDĪTĀJĀ

BAZNĪCAS UN MADRIDES KONFERENCE

Tuvojoties Eiropas drošības un sadarbības konferencei Madridē, archibīskaps A. Lūsis sagatavojis raidījumu ciklu par cilvēku tiesībām Dieva vārdu un Kristus evaņģelija gaismā, ko Brīvības Raidītājs — Radio Liberty — no Minchenes pārraidījis uz Latviju. Mūsu laikraksta līdzstrādniekiem archibīskaps A. Lūsis paskaidroja: ,,Esmu izmantojis Pasaules baznīcu apvienības un Luterāņu federācijas materiālus. Šie materiāli liecina, cik dažāda izpratne par cilvēku tiesībām pastāv Rietumeiropas valstīs un Padomju Savienībā. Pasaules baznīcu apvienība, piemēram, bija aicinājusi visas baznīcas, kas darbojas Helsinku līguma parakstītājās valstīs, uzmanīgi sekot līguma noteikumu īstenošanai. Tāpat apvienība bija prasījusi baznīcas sniegt arī ziņojumu par to, kā viņu valstīs tiek interpretēts jēdziens ,,cilvēka tiesības''. Pad. savienības baznīcu atbildi bija devis Maskavas starptautisko attieksmju institūta profesors T. Bļistčenko, norādot, ka ,,sociālistiskās valstīs individuālo brīvību ierobežo augstākie sociālie apsvērumi... Kaut arī katram individam tiesības uz brīvu rīcību cīņā pret rasismu, viņš tomēr nedrīkst šo brīvību izmantot, lai atjaunotu kapitālismu vai lai glorificētu fašismu un kaŗu''...

Saprotams, ka ne Pad. savienībā, nedz arī okupētajās Baltijas valstīs, baznīcas neko nav darījušas, lai savus ļaudis iepazīstinātu ar Helsinku vienošanās dokumentu un tiesībām, kādas tas draudzēm un cilvēkiem dod, piemēram, reliģiskās dzīves aprisēs. Tāpēc arī es savos raidījumos pie šiem jautājumiem plašāk pakavējos, cerībā, ka, lai arī raidījumi tiek traucēti, daļa klausītāju tos tomēr dzirdēs.

Es bieži citēju arī Pasaules baznīcu apvienības un Luterāņu federācijas izstrādātos atzinumus un baznīcām piesūtītos dokumentus un aicinājumus. Jautāts, vai šīs eukūmeniskās organizācijas griezušās ar kādiem iesniegumiem arī Madrides konferencē, archibīskaps norādīja: ,,Gan Pasaules baznīcu apvienība, gan arī Luterāņu federācija tādus iesniegumus ir devušas. Bet tie, manuprāt, ir pārāk fražaini, izvairās pieskarties jautājumiem, kas varētu nepatikt Padomju savienībai.

Esmu vairākkārt šo organizāciju vadītājam norādījis, ka baznīcai jāpiegriež vērība arī Baltijas valstīm, kas ir okupētas un pakļautas bīstamam kolonizācijas un rusifikācijas procesam. Es tiešām nevaru saprast, kas tie ir par spēkiem, kas piespiež klusēt par Baltijas valstu traģēdiju. Zīmīgs, piemēram, ir šāds gadījums. Šī gada septembrī daudz lasītā žurnālā Readers Digest — Kanadas izdevumā, parādījās ļoti labs raksts par Baltijas valstīm (Lawrence Elliott ,,Reluctant Soviets, Europe's Forgotten Baltic Nations''.) Es šo rakstu tūdaļ pavairoju un aizsūtīju Pasaules baznīcu apvienības un Luterāņu federācijas vadītājiem, izsakot cerību, ka beidzot pienāks laiks, kad arī šīs organizācijas izbeigs savu klusēšanu. Nekādu atbildi vēl neesmu saņēmis.

(Noslēgums 19. lp.)

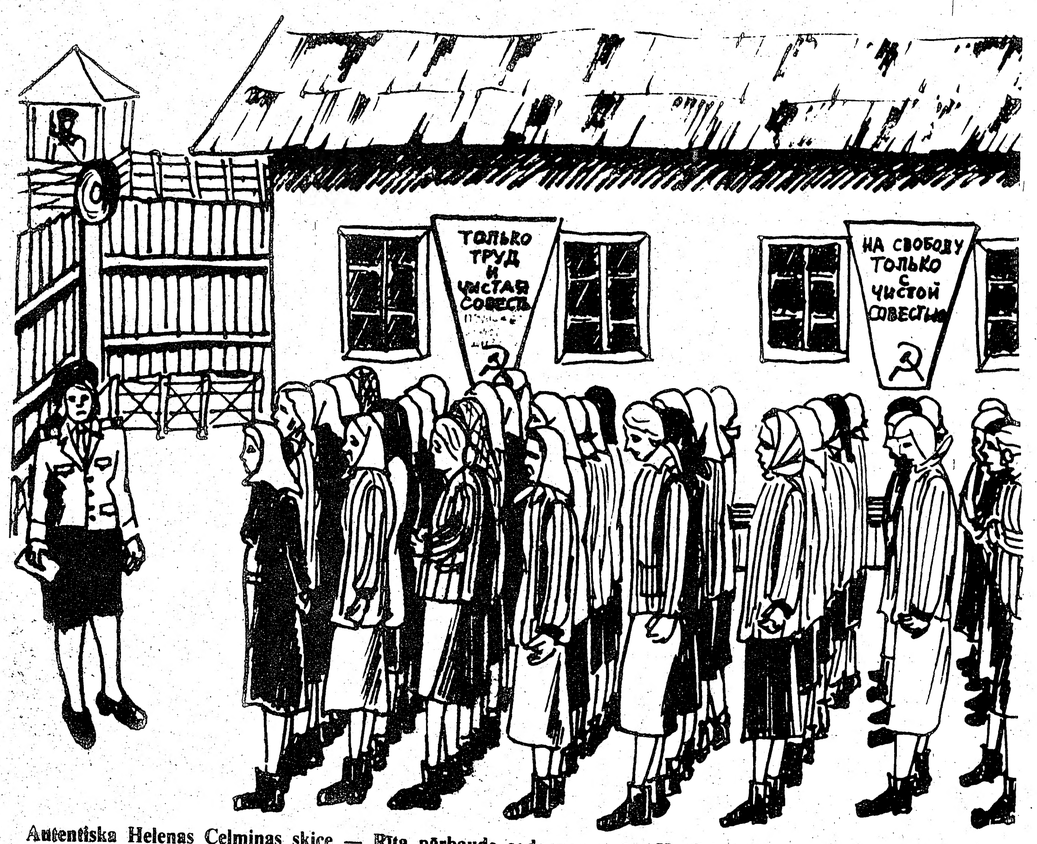

Autentiska Helenas Celmiņas skice — Rīta pārbaude soda nometnē. H. Celmiņas grāmata Sievietes PSRS cietumos iznākusi Latviešu Nacionālā Fonda izdevumā Stokholmā.

Ilgvars Spilners
PBLA priekšsēdis

JAUNATNE PRET KOMŪNISMU

Mūsu nacionālpolītiskās darbības uzdevums Eiropas drošības konferencē Madridē ir skaidri un izteiktu ar liecībām informēt valstu pārstāvjus, delegātus un presi par Pad. savienību kā cilvēku un tautu apspiedēju Baltijas valstīs.

Šo darbu Madridē pašreiz jau ik dienas veic PBLA informācijas birojs sadarbībā ar citu tautu organizāciju pārstāvjiem.

To papildina mūsu pārstāvju vizītes ar PBLA un Pasaules Baltiešu Apvienības iesniegumiem ārlietu ministrijās brīvās pasaules zemēs.

Šo akciju var veikt tikai tādēļ, ka saņemtas Latvijas Brīvības Fonda dalībnieku iemaksas un atsevišķi ziedojumi PBLA. Taču pašreizējā akcija izvērsta uz daudz plašāka pamata un tālākām iecerēm kā iepriekšējās konferencēs. Šo ilgstošo darbu varēs pilnīgi veikt tikai tādā gadījumā, ja Pasaules Brīvo Latviešu Apvienībai un Latvijas Brīvības Fondam būs plašs sabiedrības financiālais atbalsts.

Mīts par neuzvaramo Padomiju pēdējā laikā nav vairs respektēts, un padomju vara ir saņēmusi pasmagus sitienus.

Poļu streikotāji iznīcināja mītu vēl nedaudzo atlikušo ,,ticīgo'' komūnistu vidū, ka partija pārstāv strādniekus un to intereses. Tie arī parādīja jaunu cīņas taktiku: ka, okupējot rūpnīcas, iegūst cietokšņus, kam neuzdrīkstas uzbrukt padomju armija, nemaz nerunājot, ka tiem varētu sūtīt uzbrukumā padomju varai neuzticīgos poļu kaŗavīrus. Rezultātā komūnistu partijai bija jābīstas no poļu tautas vispārējās sacelšanās un saimnieciskās bazes izpostīšanas. Poļu strādnieku uzvara pār komūnistu partiju, kuŗas eksistence balstās uz padomju ieročiem, rūpīgi novērota un pagaidām klusībā apsveikta arī citur, kur valda krievu caru varas komūnistiskie mantinieki Kremlī. Neapmierinātība un sašutums kļūst par revolūcionāru izvirdumu, un piemēri rāda iespējamos panākumus. Padomju vara apspiež un izmanto strādniekus fabrikās un uz laukiem bez tautību izšķirības, lai komūnistu partijas priviliģētā augstākā šķira varētu būt bagātīgi apgādāta.

Molotova un Ribentropa pakts Austrumeiropas laupījuma sadalīšanai bija rakstūrīga diktārisko režīmu izrīcība. Viens no šiem diktātoriskiem režīmiem vēl vienmēr valda un, gluži saprotams, nevēlas runāt par saviem kailajiem varas darbiem. Taču Rietumvācija ir uzņēmusies zināmos gadījumos atbildību par Hitlera nacionālsociālistiskās valdības nodarījumiem pret citām valstīm un tautām, un tā kā demokratiska valsts nevar izvairīties no atbildības par nodarījumiem pret Baltijas valstīm un baltiešiem. Rietumvācija nevar noliegt komūnistu un nacionālsociālistu pakta eksistenci, un vēl joprojām šis kauna traips pastāv vācu tautai. Baltieši arī Madridē prasīs Rietumvācijas valdībai, lai pakts tiktu anullēts attieksmē pret Baltijas valstīm un lai tā palīdzētu likvidēt šī pakta sekas — padomju okupāciju Baltijas valstīs. ,,45 baltiešu protestu'' pret Molotova un Ribentropa paktu Baltijas valstīs parakstīja pāri par simt drošsirdīgu baltiešu, un citu tautību pārstāvji.

Pretestību padomju varai izrāda ne tikai mums pazīstamie brīvības cīnītāji, kas ir publiski deklarējuši savus protestus. Šodien visvairāk drošus protestētājus Baltijas valstīs var atrast jaunatnes vidū.

(Turpinājums 19. lp.)

VAI KREMLIS IEBRUKS POLIJĀ

Aleksandra Ķegumnieka speciālraksts Latvijai Amerikā

Līdz ASV prezidenta vēlēšanām atlikušas vairs tikai desmit dienas. Varētu pieņemt, ka pagājušā nedēļā visa Amerika atradās izšķirīgas politiskas kulminācijas kāpinājumā, lai pieņemtu lēmumu, vai Balto namu arī nākamajos četros gados uzticēt gubernātoram Rēgenam vai arī atstāt to līdzšinējā iemītnieka Džimija Kārtera rokās. Šāds pieņēmums izrādītos gluži aplams. Miljoniem amerikāņu prātus aizvadītā nedēļā saistīja gluži amerikāniskas mentālitātes izpausmes fainomens — aizrautīga sekošana divu labāko profesionālo bumbiņas sitēju — bēzbola vienību izšķirīgai sacensībai. Savstarpējās attieksmes starp Filadelfijas un Kanzasas sitijas atbalstītājiem nenoliedzami bija daudz emocionālākas, dedzīgākas un fanātiski partejiskākas nekā starp demokratiem un republikāņiem — Rēgena un Kārtera atbalstītājiem gaidāmajās vēlēšanās.

Kad bēzbola meistarības gods būs izšķirts, droši vien amerikāņi atgriezīsies ikdienas īstenībā un tiem gribot negribot būs jāpalauza galva par piemērotāko un labāko prezidenta izvēli. Tas nozīmē, ka tieši priekšvēlēšanu nedēļā Rēgens un Kārters, ieejot izšķirīgā vēlēšanu kampaņas posmā, liks uz spēles visu, lai iegūtu vēlētāju atbalstu.

Ļoti nozīmīga būs abu kandidātu vārdu divkauja 28. oktobrī televīzijas raidījumā. Daži politiskie komentātori domā, ka tieši šai politiskai

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1980. G. 25. OKTOBRIS, 42.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, **tekstā** $6.00, **pirmajā vai pēdējā lp.** $10.00 **par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā** $1 **par rindiņu, atkārtojot atlaide.**

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Apvienotās Nācijās atkal gatavo ieskaņošanai plati „Tukšu salmu kulšana". Ed. Keiša zīm. LA.

Voldemārs Korsts

APVIENOTO NĀCIJU DIVAS SEJAS

Princips, ka ikvienai tautai ikvienam cilvēkam pieder pašnoteikšanās un cilvēka tiesības, liktas Apvienoto Nāciju konstitūcijas pamatos. Tam jābūt pamatā visas šīs lielās pasaules organizācijas darbībai. AN dibināšanas laikā tas radīja cerības un daļai cilvēces pārliecību, ka pasaule turpmāk varēs dzīvot brīvībā, cilvēka tiesību respektēšanā un iestāsies ilgstošs miera un sadarbības periods. To svinīgi ar savu parakstu apliecināja arī t.s. Padomju savienība, īstenībā komūnistiskā Krievija.

Bet jau pēc ļoti īsa darbības perioda kļuva skaidrs, ka šīs cilvēces cerības neīstenosies, ja daudzas valstis, kas atrodas Pad. savienības okupācijā,nevar lemt par savu likteni un brīvi izteikt savu gribu. Agrākajās imperijās, sekojot AN principiem, tautām atļāva pašām brīvi izvēlēties savu valsts iekārtu. Tā Āzijā un Afrikā dzima daudzas jaunas valstis. AN tautu pašnoteikšanās tiesības ignorēja vienīgi Pad. savienība resp. Kremļa valdnieki. Patstāvību neatguva ne tikai Pad. savienības okupētās valstis, bet tās imperiālisma politika vēlākajos gados pasaulē vēl paplašinājās, reizē pieaugot arī Kremļa bruņotajiem spēkiem, laužot agrākās vienošanās un līgumus.

Apvienotajās Nācijas izveidojušas divas sejas: brīvajās valstīs runā par cilvēka tiesību pārkāpumiem, vēršas pat ar zināmām sankcijām, kamēr tai pašā laikā negrib saredzēt, ka padomju imperija cilvēka tiesības pilnīgi ignorē, nemaz nerunājot par kādu sankciju piemērošanu ignorantiem, lai atvieglotu apspiesto tautu dzīvi krievu okupācijā. Protams, vairums brīvo valstu neatzīst brutālo krievu okupāciju un agrāk brīvo tautu verdzināšanu, bet līdz šim nekas nav darīts, lai apspiestās tautas atgūtu neatkarību un pašnoteikšanās tiesības. Šīs, agrāk brīvās zemes, tagad pārvērstas par padomju imperijas padevīgām provincēm, kuŗas izmanto garīgi un materiāli, lai pakļautu visu pasauli komūnismam.

Mūsu vecākās paaudzes cīnītājiem par brīvo Latviju tas nav nekas jauns. Tiem cilvēkiem trimdā, kas sludina sadarbošanos ar okupantiem un pulgo mūsu nacionālos simbolus, tā apzinīgi vai neapzinīgi kalpojot komūnisma mērķiem, derētu zināt, ka jau 1918. gada 25. decembrī komūnistu laikraksts Izvestija deklarēja Kremļa mērķus, kas nav mainījušies arī tagad: „Baltijas jūŗa un bijušās Krievijas guberņas — Lietuva, Latvija un Igaunija — ir kavēklis mūsu ceļam uz Rietumeiropu, tās noslāpē mūsu revolūciju...un tām ir jāpazūd."

Četrdesmit okupācijas gados ir darīts viss, lai šo mērķi īstenotu. Visvairāk cietusī pašreiz ir latviešu tauta, kuŗu pārkrievina visstraujāk, lietojot daudz izsmalcinātākus paņēmienus, steidzinot rusifikāciju. Lai minam tikai „brīvprātīgo" došanos darbā uz tālajiem Krievijas ziemeļu un austrumu apgabaliem, ka Latvijā ar mākslīgo industriālizāciju iepludina krievu masas, latviešu jauniesaukto izkaisīšana pa krievu garnizoniem ārpus Latvijas 800 km tālumā utjpr. Kā zināms, latviešu procents Latvija jau noslīdējis uz 54. Ļoti bēdīgs stāvoklis ir kultūrālā laukā, ar ko tā dižojas mūsu pašu māju kultūras sakarnieki un citi pakalpiņi. No visiem televizījas un radio raidījumiem Latvijā tikai 23 proc. sniedz latviešu

(Turpinājums 20. lp.)

Lasītāju Vēstules

CITĀDS VIEDOKLIS

Mēs nesolidārizējamies ar Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdi, kuŗa atteicās parakstīt četru Lāčplēšu un Kanadas latviešu veterānu organizāciju š.g. 19. jūlijā Latvija Amerikā publicēto atklāto vēstuli, bet pievienojamies tiem, kas to parakstīja.

Mēs noraidam LVAK valdes priekšsēža E. Ziplāna š.g. 27. sept. Latvija Amerikā publicēto Paskaidrojumu.

26 LVAK biedru uzdevumā
kapt. J. Tūte

BIJA LAIKS KAD ASV PREZIDENTA VĒLĒŠANAS NORITĒJA CITĀDI

Līdz 1896. gadam neviens ASV prezidenta amata kandidāts neuzstājās publiski ar runām pret otru un nereklāmēja sevi, kā to tagad dara. Uzstātties pret otru kandidātu publiski toreiz uzskatīja par nepiemērotu. Kad 1828. gadā prezidents Džons Kvinsijs Ādams kandidēja pret Andrjū Džaksonu par otrreizēju ievēlēšanu, viņam ieteica uzstāties ar runām un teikt, ka arī viņš vēlas vēl palikt amatā otrreiz. Adams tādu rīcību uzskatīja par nepieklājīgu.

Kaut arī Linkolnam parasti patika teikt runas, kad viņš kandidēja Senātā 1858. gadā, tomēr kandidējot 1860. gadā par prezidentu, viņš palika Springfieldā, Illinojā, un klusēja. Kad Duglas (Douglas) kandidēja pret Linkolnu un ar runām uzstājās pret to, tādu soli uzskatīja par rupju, vulgāru izlēcienu, kas nemaz nav cienīgs prezidenta amatam.

Tā tas turpinājās līdz 1896. gadam, kad Viljams Braians (Bryan) un Viljams Makinlijs (McKinley) oficiāli un publiski uzstājās ar runām viens pret otru. Šāda taktika palikusi līcz šim laikam.

Voldemārs Augusts Čikagā

NEESMU AUTORE

Izdevumā Pēdējais laiks (2. nr., redaktrise B. Rubesa) esmu minēta par autori. Patiesībā es neesmu nevienu rakstu iesniegusi un arī nedomāju to darīt. Šo izdevumu es atrodu par nevērtīgu.

Sandra Bādere Misisāgā

LĀČPLĒŠI BIJA MŪSU BRĪVĪBAS CĪŅU VARONI

Izbrīnu un pārdomas rada virsnieku apvienības valdes priekšsēža E. Ziplāna paregojums, ka kādreiz cīņa par mūsu tautas likteni pāriešot mūsu jaunās paaudzes rokās un šai darbā tad iesaistīšoties īstais Lāčplēsis. Līdz šim biju pārliecināts, ka par lāčplēšiem tiek uzskatīti tie pašaizliedzīgie brīvības cīnītāji, kas šajās cīņās krita, bet dzīvi palikušie vēl šodien jūt brūces, kuŗas radās, asinis lejot par Latvijas zemi. Vēlāk tauta viņus apbalvoja ar augstāko varonības goda zīmi — Lāčplēša kaŗa ordeni. Nekādi zaimi šiem varoņiem nevar pielipt.

E. Ziplāna kungs ir parādā tuvākus paskaidrojumus par savām savdabīgajām domām.

Latvijas brīvības cīņu dalībnieks
A. Vītoliņš
LKOK un Triju zvaigžņu ordeņa kavalieris

KRITIZĒJUŠI PRESI

Preses kongresa pārrunās par preses problēmām bijis jādzird arī kritika. Diezgan bargu kritiku latviešu laikrakstiem izteicis Preses biedrības priekšnieks O. Akmentiņš: prese klusējot par tiem, kas, ciemodamies Rīgā, sadarbojas ar apspiedējiem, tāpat daudz kas noklusēts par šejieni. Dr. L. Streips ir ļoti pareizi pateicis, ka latviešu presei jāsludina, ka, dzīvojot svešumā, ir iespējams dzīvot arī kā latvietim, un jācildina tie jaunieši, kas izglītojušies svešumā un darbojas latviešu sabiedrībā. Tas jau gan tiek darīts, bet varbūt varot arī vēl vairāk. Nebūs laikam neviena Latvija Amerika vai kāda cita laikraksta vai izdevuma, kur par jaunatni un iegūtiem gradiem un zināšanām līdz ar foto uzņēmumiem nebūtu rakstīts.

Aleksandrs Zaube Čikagā

PATĪKAMS ZIŅOJUMS

Apgāda vadītāja E. Treilona paziņojums par A. Kundrata atgriešanos redaktora krēslā iepriecina ne tikai mani, bet arī daudzus citus, jo kuŗam gan nepatīk labs, vispusīgs laikraksts.

Izlasījis Ķegumnieka rakstu un pārskatījis raibo nedēļu, vecais cilvēks ir skaidrībā par pasaules notikumiem, nevajaga bojāt acis pie televīzijas aparāta.

Un kad „desertam" vēl kāds stāstiņš par forelītēm un asarīšiem, ko tad vēl vairāk vajaga sestdienas vakarā pēc pirts?

Labi, labi, paldies!

Lasītājs A. V. Toronto

Iespaidiga izstāde

Ilinojas Kultūras nedēļā, kuŗu no 1. — 7. oktobrim izsludināja gubernātors Lž. Tomsons, iekļāvās arī Čikagas Latviešu biedrības sarīkojumi biedrības namā 4. un 5. oktobrī. ČLB priekšnieks atklāja mākslinieces-grafiķes Silvijas Šteineres izstādi, kuŗā māksliniece izstādīja 60 darbus. To tematika bija ņemta no latviešu folkloras motīviem — tautasdziesmām, teikām, pasakām. Mākslinieces labestības pilnā stilā gatavoti skatītājam pretī raudzījās smaidošie zaķi, lapsas, vilki, ezīši. tāpat ganiņi, sērdienītes, tautu meitas un dēli. Trīs ceturtdaļas no darbiem tika pārdoti. Izstādi daļēji financēja Ilinojas humānitāro zinātņu padome. Izstādes telpās Djenvidilinojas universitātes drāmas profesors Dr. A. Straumanis lasīja referātu par folkloras iespaidu drāmā. Folklora izpaužas visdažādākos mākslas laukos: dziesmā, dejā, glezniecībā, skulptūrā, audumā, rotās un arī tēlojumā, un mēs varam būt lepni ar saviem sasniegumiem citu tautu starpā. Drāma, kas apvieno visas mākslas formas, tiek izplatīta starp daudziem. Mūsu tauta savu drāmu rakstījusi garus gadu simtus. Tā atrodama senlatviešu paražās un svinībās, arvien radīdama un rādīdama konfliktu: prieki — bēdas, darbs — atpūta. Kad pagājušā gadsimta otrā pusē sāka darboties latviešu teātris, trūka latvisku lugu. Tā laika drāmas kritiķis Jānis Velme Austruma 4. numurā rakstīja: „Par visu mums jārada lugas, kuŗām kauls no mūsu kaula." Dr. Straumaņa redakcijā tagad savāktas 4600 baltiešu lugas, no kugām 2632 ir latviešu. 700 lugās tad arī atrodami folkloras motīvi. Bieži no folkloras ņemts lugas virsraksts — Kas tie tādi, kas dziedāja, Seši mazi bundzinieki un tamlīdzīgi, vide, kā, piem., Skroderdienas Silmačos, Zīverta Zelta zeme, vai uzbūve kā Sprīdītim, Maija un Paija. Folkloras motīvus izmanto arī okupētās Latvijas rakstnieki.. Folkloras ietekmē tiek radīti lugas raksturi. Raiņa Zelta zirga Antiņš lietāts daudzu citu lugu rakstnieku darbos, kā Zīverta, Paula Putniņa, kas vienā lugā parādījis pat četrus Antiņa tēlus, visa labā, centības un uz augšu pārveidošanās simbola dialogu ar Nabagu. ka kalnā uzkāps tikai tas. „kas tik skaidrs ir kā saule, kas spēj atdot sevi visu."

Referātam sekoja Mineapoles kokļu un dziedātāju ansambļa Teiksma koncerts, Elgas Pones vadībā. Programma atspoguļoja senlatviešu paražas, svinības un tikumus, un to ar sajūtošu tekstu pieteica Maija Zaeska Ansamblī 11 dalībnieki, no tiem četri solisti. Priekšnesums labi saliedēts, un bez kokļēm kā mūzikālu izrotājumu lietā arī trideksni un klabatas.

iš

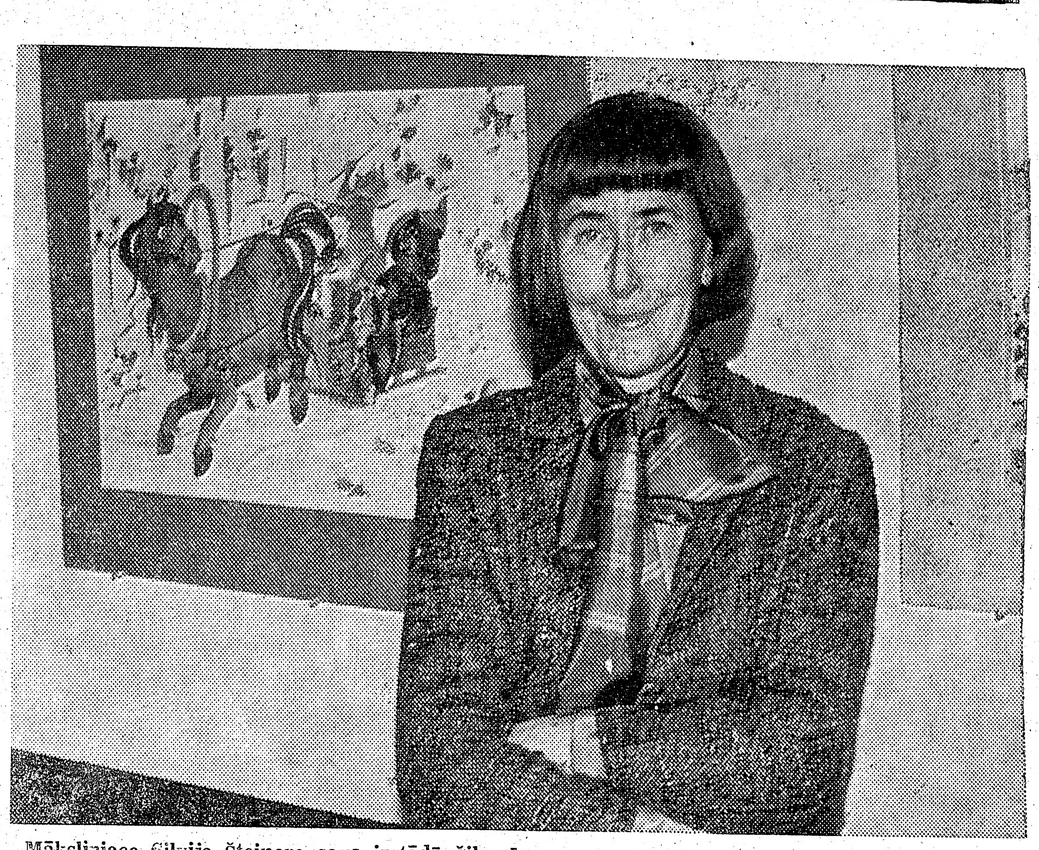

Māksliniece Silvija Šteinere savā izstādē Čikagā. Foto: Jaunkalnietis

CIEMOS PIE ANTANA TOMOŠAITA

Nesen Baltijas sieviešu padome Toronto rīkoja ekskursiju uz Kingstonu, Ont. Ceļa mērķis bija lietuviešu mākslinieku Antana Tomošaita un viņa dzīvesbiedres Anastasijas studija un māja.

Ēkas paslēpušās kokos un puķēs. Redzam dabiska koka vēja nobrāztas pelēkas sienas, zilganpelēkus slēģus. mākslinieka darinātus kokgriezumus, sākot no jumta līdz mājas sliekšņim — zirgu galvas, sirdis un dažādus etnografiskus rakstus. Pagalmā jūtam — esam iebraukuši lietuviešu ciemā, uz ko jau norāda krucifiksi. Šventas Jurģis, kokā griezti lieveņi. Kur vien skats vēršas — visur apkārt vērojam dabu, laukus, zemi. Cilvēka rokas darinājumi — kādreiz lietotu lauku mašīnu sastāvdaļas ir pārvērtušās tīrās mākslas abstraktās dārza skulptūrās.

Antanas Tomošaitis, iepazinis katra ciemiņa vārdu un tautību, ved mūs ēkā, kuŗā atrodas mākslas galerija, mūzejs un abu mākslinieku studija. Šeit māksliniecs pastāsta par savu dzīves gājumu, darbiem un iecerēm. Abi mākslinieki savu izglītību ieguvuši Lietuvā. pamatā būdami audēji. Abi tagad ir starptautiski pazīstami gan Eiropā, gan Ziemeļamerikas kontinentā.

Laikā no 1931. g. līdz 1939. gadam Antanas sarakstījis 13 grāmatas par lietuviešu tutas mākslu, un savā laikā ir apceļojis Baltijas valstis, lai pētītu etnografisko mākslu. Viņa audumi, gobelēni, ir apbalvoti mākslas izstādēs ar zelta medaļām. (Parīzē 1937. g., Berlīnē 1938. g. un Ņujorkā 1939. g.)

Pēc iecelošanas Kanadā Antanas Tomašaitis pievērsies gleznicībai. Lielāko tiesu viņa gleznojumi ir uz rupja maisu audekla, krāsas izvēloties tumši pelēcīgos toņos, virs tām komponējot zīmējumu dzeloņveidīgām līnijām. Temati ir tuvi visu baltiešu sirdīm: lietuviešu tautas etnografiskie raksti, leģendas, mākslinieka dzimtenes ciemi, lauki un vēsturiskas vecas mājas.

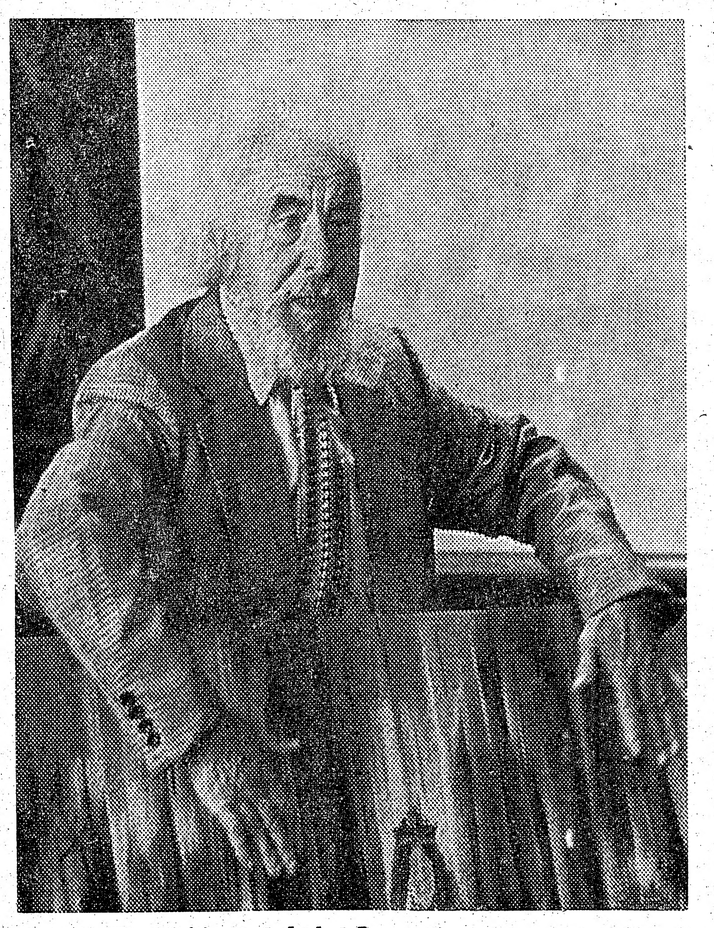

Antanas Tomošaitis savā darbnīcā.

Anastasija Tomošaite ir mākslas audēja. Vēl dzimtenē viņa vākusi dažādus etnografiskus audumus. tautas tērpus, dzintaru. Arī viņa ir sarakstījusi grāmatas par adīšanu, aušanu, un daiļamatniecību. Audumi darināti pēc pašas gleznām, saviem vai dzīvesbiedra metiem. Strādājot un dzīvojot dzīvi, kas tik tuva dabai, gada laiku maiņām, ūdenim, saulei, vējam, māksliniece visu izjusto ieauž savos audumos. Viņas kompozicijās pārsvarā ir abstraktas plūstošas līnijas. Īpatnējas ir šķērsām viļņojošās līnijas, kas atgādina jūras viļņus, ūdens dzīles, vējus.

Visa mājas iekšpuse rotāta etnografiskiem audumiem, segām, galdautiem. paklājiem. Mākslinieces mums arī pastāsta par viņu abu izdoto 256 lp. biezo grāmatu angļu valodā „Lithuanian National Costume."

Mākslinieku pāris sajūsmināts par ciemiņiem. Visu trīs Baltijas valstu piederīgie kopā vēl nekad viņus nav apmeklējuši. Ciemiņu pulkā bija liels skaits audēju, keramiķu un daiļamatnieču.

Baltijas Sieviešu Padomes prezidente Ināra Leimane pateicās par sirsnību un pasniedza mākslinieku pārim Ņinas Jurševskas darināto keramiku mazai piemiņai no visām trim tautībām.

Irēne Dāve

Mākslinieks ar pieciem dotumiem

Ir cilvēki, kas dzīvē gūst panākumus vairākās nozarēs, kaut vairumam panākumi vērojami tikai vienā nozarē. Izcili panākumi rodas tikai dažiem. Citiem dzejnieka vai prozista dāvanas palikušas nepamanītas vai koptas tikai vaļas brīžos, darbi pamazām sakrājušies, par grāmatas izdošanu nav domāts. Nav tādas organizācijas, kas rūpētos par atstātu dzejoļu iespiešanu vai izdotu grāmatas ar gleznotāju vai tēlnieku radīto darbu attēliem. Parasti piederīgie mēģina kaut ko saglabāt aizgājušā piemiņai.

Kārlis Voldemārs Vanags ir mākslinieks ar pieciem dotumiem. Viņš prot rīkoties ar otu un ogli. ar tēlnieka kaltu, vijolcs loci̦ņu un dzejnieka spalvu. Par sasniegumiem tēlniecībā un dzeju iznākušas grāmatas, ko paveikusi viņa dzīvesbiedre Hermīne Vanaga-Lagzdiņa. Abas grāmatas drukātas amerikāņu apgādos privātā ceļā.

Kārļa Voldemāra Vanaga dzejoļu krājums Kas kalis marmorā iznācis brošēts ar 198 lp. Tam jāpieskaita vēl 12 lp. ievada un attēlu lappuses. Grāmata sadalīta deviņās nodaļās, ko pēc satura sakārtojusi Hermīne Vanaga, apceri par mākslinieku rakstījis Elmārs Caune.

Autors dzejo par dažādiem tematiem. Tur ir dziesmas Dievam un draugam, tur parādīta ticība Latvijai, kā arī dažādu ar iniciāļiem apzīmētu personu piemiņai. Māksliniecs bijis arī labs dabas vērotājs. Darbos apdziedāta jūra, vētras, upes, koki, mežs, pat mazais putniņš, vanags vai lakstīgala. Ir arī daži darbi par Rīgu. Apmēram puse no grāmatā ievietotiem darbiem ir soneti ar labām atskaņām. Tie pa lielākai daļai ir divas četrrindas, kam seko divas trīsrindas. Tās ar nedaudz izņēmumiem atbilst soneta uzbūvei un saturam.

Daudzi citi ir dažāda garuma četrrindu panti ar atskaņām, arī pāris balādes. Nedaudzi darbi ir brīvā ritmā. Autoram tomēr labāk paticis pieturēties pie pantmēra un atskaņām. Priekšpēdējā nodaļā sakārtoti tulkojumi vai atdzejojumi. Tā nosaukta par „Pēc Viljama Šekspīra sonetām".

No Vanaga publicētiem darbiem secināms, ka viņš Šekspīru cienījis, to lasījis un no tā mācījies. Pēdējā nodaļā ievietotie darbi tikai daži ir ar raksturīgo Šekspīra uzbūvi, kaut atskaņu ziņā vjsus tos varētu pieskaitīt Šekspīra „skolai".

Otra grāmata ir „Kārlis Voldemārs Vanags 1903——1978". Tajā ir 30 mākslinieka darbu attēli ar paskaidrojumiem angļu valodā. Ievadā mākslinieka dzīves un darba apraksti angļu un latviešu valodā. ko rakstījušas Virdžinija Hilla un mākslinieka dzīvesbiedre Hermīne. Māksliniecs 1937. gadā apbalvots ar Zelta medaļu par izcilu dekorātīvu darbu bronzā.

V. Irbe

GULAG 232 - 12

Tagad turpināšu stāstīt tālāk par savu grūto ceļa posmu.

Ilgāk vilciens stāvēja Pļaviņās un Krustpilī, kur uzņēma jaunus nelaimīgo pulkus. No jaunpienācējiem vagonā uzzinājām, kādā stacijā stāvam. Daugavpilī stāvējām pat vairāk kā diennakti. Daugavpilī centāmies uzrakstīt zīmītes un un izsviest pa mazo vagona lodziņu uz sliedēm. Cerējām, ka varbūt kāds labs cilvēks pacels un nosūtīs piederīgajiem. kaut gan visu laiku gar vagoniem staigāja sargi ar šautenēm. — Daugavpilī jau vagons bija pārblīvēts — 78 cilvāki. Varējām apsēsties vai apgulties pārmaiņus. Dabiskām vajadzībām bija caurums grīdā. Gaiss vagonā smirdošs, smags. Kamēr bijām Latvijas robežās, mums neko ne ēst, nedz dzert nedeva. Mēs jau arī neko norīt nebūtu varējušas. Kad bija kas vairāk paņemts līdz no ēdamā, deva bērniem.

Kad vilciens izbrauca no Daugavpils, uz asākiem ceļa pagriezieniem caur mazo vagona lodziņu mēģinājām saskatīt vilciena sastāva vagonus. Varējām saskaitīt 38 vagonus. Kad braucām pa Baltkrievijas ceļu, mums vienu reizi dienā deva gabaliņu maizes un mazas sālītas zivtiņas. Mēs gandrīz neviena tās ēst nevarējām, jo maize likās sāļa un zivtiņas vēl sāļākas. Man šo ceļa gabalu pietika ar maizīti, ko biju paņēmusi līdz no mājām.

Baltkrievijā, Babroiskas stacijā vilciens apstājās... Tveras (pārdēvēta par Kaļiņinu, ziemeļrietumos no Maskavas, ārpus Baltkrievijas) apgabalā. kad vilciens apstājās, mums, izņemot sievas ar bērniem un vecākos cilvēkus, lika no vagoniem izkāpt. Izsauca pēc uzvārdiem. Sastādīja pa četri rindā, un sargu un suņu pavadībā vajadzēja iet uz 40 km attālo Juhnovas muižas centru. Tur bija priekšā agrāk atvestie latvieši drāšu iežogojumā. Mūs sadzina ar dzeloņstiepļu žogu ierobežotā barakā, kuŗai apkārt bija bijušās muižas parka daļiņa. Tā kā bija vasara. mēs dienās sēdējām ārā, bet naktīs mūs sadzina barakās, durvis aizslēdza.. Gulējām uz grīdas, kas nu kuŗai bija ko paklāt vai palikt pagalvī — Šeit es pēdējo reizi redzēju savu vecāko brāli. Veda gaŗām vīriešu grupu, tikai otrpus dzeloņdrāšu sētai, kur mēs sēdējām. Mēs visas pieskrējām pie žoga un gandrīz katra sazīmējām un redzējām vīriešu grupā kādu savējo vai pazīstamo. Brālis, iedams gaŗām žogam, paspēja paprasīt: „Māsiņ, vai tev nav kāds gabaliņš maizes?' Kamēr viņi pirtī mazgājās, es paņēmu savu gabaliņu maizītes. iedeva arī citas. Emīlija Benjāmiņa iedeva trīs gabaliņus — teica, nevarot šo maizi ēst. Sasēju maizīti baltā drāniņā, ko kāda man iedeva. Kad veda vīriešus no pirts projām, caur sētu sainīti nodevu brālim. Sargs gan kliedza, ka šaus. Brālis paspēja pateikt, ka esot aizvesta visa viņa ģimene, un ka ēdamo esot paņēmuši līdz. Bet kur palikusi ģimene un kur ēdamais, viņš nezinot. — Mans brālis no Gulaga moku vietām neatgriezās.

Pēc vairākkārtīga mana pieprasījuma Gulaga pārvaldei Maskavā, paziņoja, ka brālis miris 1942. gada oktobrī. Ar ko un kur miris, — neatbildēja. Brālis jau Vecgulbenes stacijā (viņa dzīves vieta bija Vecgulbenes pagastā(, bija šķirts no ģimenes. Viņa sievu un divas meitenītes (vienai bija 5 gadi, otrai 3 gadi un sieva bija stāvoklī pēdējā periodā) ielādēja citā vagonā. Brāļa sieva. citu vagonā esošo sievu samācīta un ar viņu palīdzību sākušas sist pa vagona sienām un durvīm, saukdamas, ka vagonā esošai sievietei sākas dzemdību sāpes. Beidzot durvis tikušas atslēgtas, un gribējuši brāļa sievu vienu izvest no vagona. Tam viņa noteikti pretojusies, jo bez meitenītēm vagonu neatstāšot. Beigās tomēr varmākas piekāpušies — brāļa sievu ar meitenītēm aizveduši uz vietējo slimnīcu. Trīs reizes čekisti braukuši uz slimnīcu pēc viņas, bet ārsts atteicies to izdot. Tā viņas izglābās no bojā ejas. — Pēc mēneša dzemdējusi dēliņu. Ar saviem trim mazajiem bērniem izbrauca no Latvijas reizē ar jums citiem laimīgajiem. Šo visu es uzzināju, kad atbraucu uz Kanadu.

Juhnovas muižā mēs bijām divas nedēļas. Tur mēs arī uzzinājām, ka sācies kaŗš un ka vācieši jau ieņēmuši Rīgu. Kā gan mēs par šo vēsti priecājāmies! Saķēramies rokās, griezāmies un dziedājām. Tad kādu naki atslēdza barakas durvis un kliedza, lai 10 minūšu laikā esam gatavas soļošanai! Visas atkal sastādīja rindās un ar lielu apsardzi un suņiem lielā steigā dzina projām uz to pašu staciju, kuŗā izkāpām.. Salādēja atkal lopu vāgos, vēl lielākā saspiestībā, un ar tādām pašām „labierīcībām". Tikai tagad mēs bijām izlasītas, jaunas un spēcīgas. —

Bija vasara. Vagonā gaiss neciešams. Nebija pat kur apsēsties. Reizi dienā deva devu: tādu pašu sālītu maizi un sālītas zivis. Tikai bezgala mocīja slāpes, bet ūdeni nedeva. Ja kādā stacijā mums atnesa spaini ūdens — uz mūsu sāpju kliedzieniem, tad kādi astoņdesmit cilvēku vagonā varēja tikai apslapināt savas izkaltušās mutes. — Pēc dienu triju brauciena,, mūs, jau atlasīto grupu — jaunas un spēcīgas, pārlādēja uz šaursliežu dzelzceļa platformām. Nepilnu dienu braucot, vilciens apstājās mežā. Tikai piekalnītē redzējām dažas mājas. Turpu veda visus rindās un apsardzībā. Pieejot tuvāk redzējām, ka ārā pie galda sēž formās tērpti čekisti. Tā kā mēs lielākā daļa krieviski nerunājām, pie galda sēdēja arī divi latvieši, kas prasīto un atbildes pārtulkoja. Kad mēs sievietes vestas gaŗām galdam, tie paši latvieši krieviem paskaidrojuši. ka mēs esot aizsardzes un prostitūtes, kaut gan pēdējo starp mums nebija.

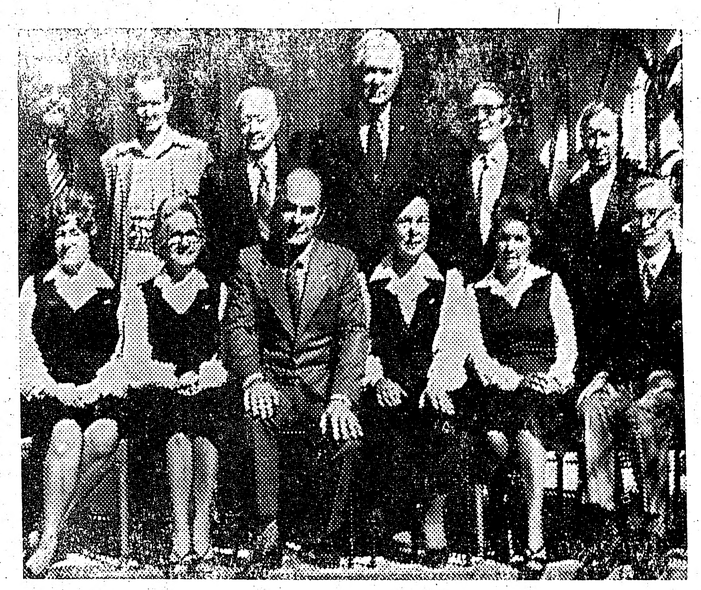

Daugavas Vanagu 4. Globālo dienu rīcības komiteja. Pirmajā rindā no kr.: M. Balode, priekšs. vietnece V. Liepiņa-Bērziņa, priekšsēdis Dz. Veide, A. Kārkliņa, Dz. Cekuliņa, Austrālijas DV valdes priekšsēdis J. Meliķens. Otrā rindā no kr.: B. Jansons, A. Grimms, A. Dunsis, V. Rolavs, Melburnas nod. v. priekšs. B. Ērglis un E. Cekuliņš. Nav klāt O. Bisenieks.

Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs

Jau pirms Latvijas zemnieku šķiras iznīcināšanas, tās vietā radot lauku proletāriātu, komūnistu režīms sāka iznīcināt ļiecības par tās darbu un sasniegumiem. Viens no pirmajiem upuriem 1940. gadā bija tikko iespiestā, bet vēl neizplatītā monografija „Latvijas zeme zemnieki un viņu darbs". Atsevišķiem cilvēkiem izdevās paglābt tikai nedaudz eksemplāru, no kuŗiem viens ir J. Pētersona ģimenes īpašumā Kanadā. Tagad LNAK ar Klāva Sīpoliņa piemiņas fonda materiālu atbalstu ir izdevies šo kapitāldarbu izdot par jaunu.

Grāmatu 1940. gadā pirms Pad. savienības okupācijas izdeva Latvijas lauksaimniecības pārvalde. To rediģēja agronoms V. Grīnens, bet ar rakstiem piedalījās 39 autori. Starp tiem ir Jelgavas Lauksaimniecības Akadēmijas rektors P. Kreišmanis un profesori P. Galenieks, P. Starcs un J. Bokalders. Pārējo autoru lielākā daļa ir Zemkopības ministrijas un Lauksaimniecības kameras darbinieki.. Grāmata bagātīgi ilustrēta ar foto uzņēmumiem, kartēm un tabulām. Par grafisko iekārtojumu rūpējies Niklāvs Strunke.

Latvija bija lauksaimniecības zeme. Mūsu tautas un valsts dzīves pamats bija zemnieks un viņa darbs. Dabiski. ka tādos apstākļos arī latviešu dzīves uzskats un dzīves ziņa, mūsu garīgā kultūra sakņojās lauku dzīvē. Lauksaimniecības vispārējo dziļo nozīmi mūsu tautas dzīvē valsts prezidents K. Ulmanis ir raksturojis ar šiem vārdiem: „Zemnieks ir visuzticamākais nacionālo un kultūras mantu un ieguvumu glabātājs, sargātājs un vairotājs. Lauku mājas ir mūsu tautas šūpulis, lauki ir mūsu tautas garīgā un laicīgā spēka un stipruma mūžīgi neizsīkstošais avots." (575. lp.) Tādēļ šī grāmata ir ne vien tikai Latvijas lauksaimniecības dokumentācija, bet plašākā nozīmē arī stāsts par Latviju un latviešiem līdz 1940. gadam. Ar Latvijas viensētu un zemnieku iznīcināšanu ir ne vien pārmainīts mūsu tēvzemes lauku izskats, bet arī pielikts cirvis pie latviskās dzīves ziņas un tautas dzīvības koka saknes.

Grāmatas Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs 25 nodaļas aptver 600 liela formāta (8,5x11 collas) lapuses. Pirmās divas nodaļas sniedz mūsu zemes fizisko aprakstu un latviešu zemnieku likteņgaitas pagātnē. Agrārā reforma atrisināja smagākās sociāli politiskās problēmas un lika pamatus Latvijas lauksaimniecības uzplaukumam. Atsevišķa nodaļa veltīta zemnieka mājai. Tanī apskatīta senā latviešu sēta, atsevišķās ēkas un to iekārtojums. Tālākās lappusēs aprakstīta jauno laiku lauku saimniecības izbūve, sniedzot arī vai-

(Turpinājums 17. lp.)

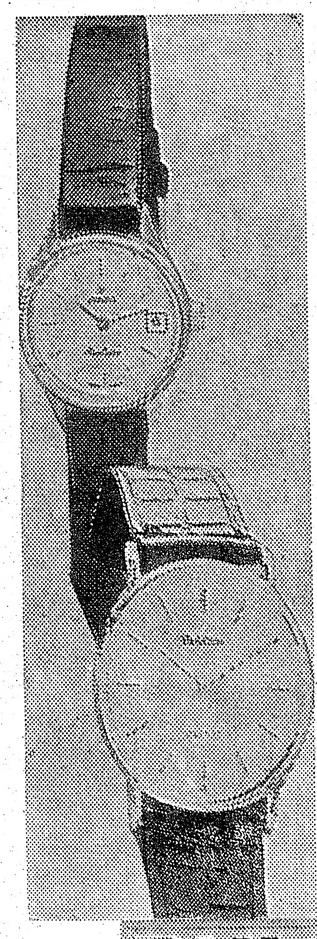

PIRMS-SVĒTKU
PULKSTEŅU
IZPĀRDOŠANA
15½ — 40%
atlaide
no 1. — 30.
novembrim 1980. g.

KALUPE
JEVELERY LTD.
444 Yonge St.
Toronto, Ont.
(416) 595 1125

ENICAR
Suisse Switzerland

BULOVA

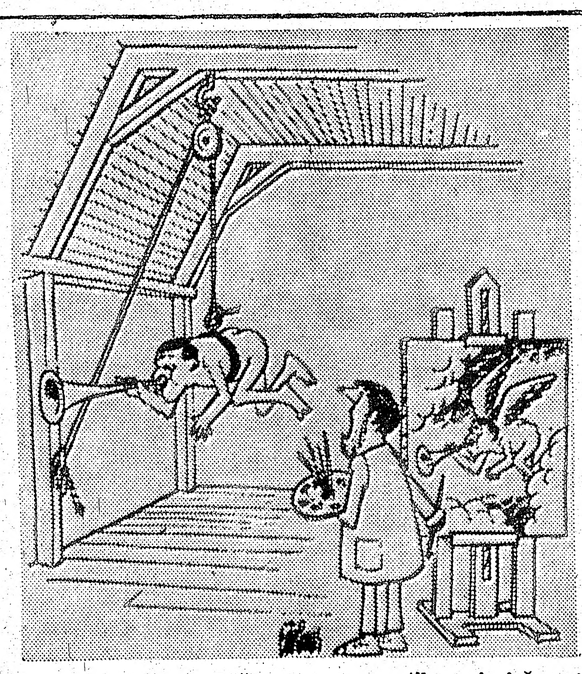

Mākslinieks modelim: „Pūšana taurē nav tik nepieciešama!"
(Beļģu humors)

Toronto latviešu skolai 30 gadi

ATCERES AKTS 26. OKTOBRĪ LATVIEŠU NAMĀ

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola, lielākā latviešu skola brīvajā pasaulē, 26. oktobrī atskatīsies uz 30 darbības gadiem ar atceres aktu pl. 15.00 Latviešu namā. Skola darbību sākusi 1950. gada 6. septembrī toreizējā Latviešu biedrības priekšnieka A. Kļaviņa ierosmē. Skolas pārzines pienākumus uzņēmusies skolotāja Milda Matīsa, kas ir arī tagadējā skolas pārzine. Par skolotājām tanī laikā darbojās R. Skuja un M. Udrovska. Skolēnu skaits pirmajā mācību gadā bija ap 60, bet vēlākajos gados jau sniedzās simtos. Arī skolotāju skaits strauji palielinājies. Kādu laiku skolas nodaļa darbojās arī Vestonā ar atbildīgo skolotāju N. Līdumu. Skolas darbu piecus gadus vadīja M. Matīsa, pēc kam 20 gadus Austra Martinsone, pēc viņas vadību pārņēma Jānis Ozols un tagadējā pārzine atkal ir Milda Matīsa. Vadības maiņa notika laikā, kad Toronto nodibinājās otra latviešu skola Valodiņa, daļai skolēnu pārejot uz šo skolu. Tā tagad darbojas jaunajā Latviešu centrā.

Vairākus gadus skola darbojās Sv. Andreja draudzes telpās, kas līdz ar skolēnu skaita pieaugumu kļuva par mazām: bija klases ar 40 līdz 50 skolēniem. 1958. gadā skolā bija jau apm. 300 skolēnu, vēlākajos gados šis skaits vēl krietni palielinājās, piem. 1960/61. gadā 331. Trīs jaunākās klases bija jānovieto DV namā Hjurona ielā. Pēc pāris gadiem 6 klases no Sv. Andreja draudzes telpām pārnāca uz Latviešu namu. Toreiz kopējais skolēnu skaits jau sniedzās pie 400. 1966/67. gadā skola pārgāja tagadējās telpās, Jesse Ketchum skolā.

Pagājušā gadā skolu beiguši 17 audzēkņi, bet kopā ar iepriekšējos gados beigušajiem — 738 absolventi, no kuriem vairāki kļuvuši par skolotājiem savā latviešu skolā. Daudzi no pirmajiem izlaidumiem ieguvuši gradus universitātēs, darbojas latviešu sabiedrībā un sūta arī savus bērnus latviešu skolā.

V.S.

Profesora Alekša Dreimaņa godināšana

Profesoram Aleksim Dreimanim aizejot pensijā pēc 30 gadiem Western universitātē, geologijas fakultāte rīkoja sirsnīgu atvadīšanos. Pēc oficiālās pieņemšanas 9. oktobrī, nākamā dienā sākās ar lekciju ciklu par tematu: Kvartārās geologijas izmantošana tagadnes un nākotnes zemes un dabas aizsardzības zinātnēs. Astoņi zinātnieki nolasīja savus referātus. Alekša Dreimaņa referāts bija par tematu — Glaciālā stratogrāfija un cilvēks.

Piektdienas vakarā rīkotā banketā piedalījās 170 viesu. Bija ieradušies sveikt prof. A. Dreimani no Šveices, Norvēģijas, Somijas, ASV un Dienvidafrikas. Rakstveida apsveikumi un vēlējumi nāca gan no Polijas, Somijas, Vācijas, Ķīnas, Indijas, Anglijas, Malazijas u.c. Profesors saņēma daudz cildinājumu, jo apsveicēji cildināja prof. A. Dreimani gan kā starptautiska mēroga zinātnieku, gan kā izcilu personību.

Sestdiena bija veltīta geologu ekskursijai uz Erija ezera ziemeļu krastu, kas ir viens no daudzajiem profesora intensīvas pētniecības rajoniem.

Universitāte dāvāja prof. A. Dreimanim sudraba paplāti ar ieraksītu universitātes gerboni. No geologijas departamenta profesors saņēma eskimosu skulptūru, ko pasniedza Dr. H. Reavelī, kas ir tas pats vīrs, kas sagaidīja Aleksi Dreimani dzelzceļa stacijā pirms 30 gadiem, viņam iebraucot no Vācijas bēgļu nometnes.

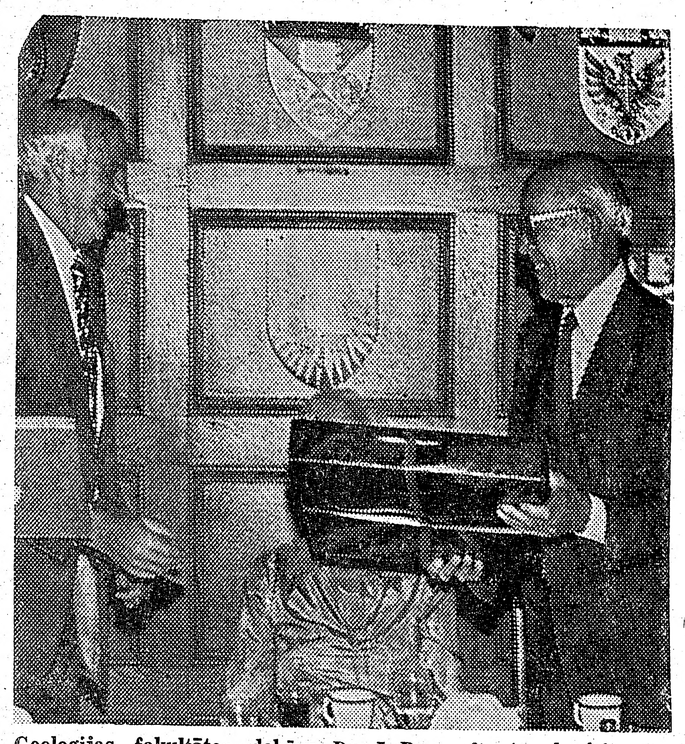

Geologijas fakultātes dekāns Dr. J. Bancrofts (pa kreisi) pasniedz prof. Aleksim Dreimanim universitātes dāvanu sidraba paplāti. Foto: V. Plampe

Aleksis Dreimanis ir Akadēmiskās vienības Līdums saimes loceklis.

V. Plampe

Sekmīgs darba posms

Kičeneras-Vaterlū DV nodaļas 28 gadu darbības atceres sarīkojums pulcināja ap 120 apmeklētāju. Liela daļa no tiem bija ciemiņi no apkārtējiem latviešu centriem. Sarīkojuma svinīgo aktu ievadīja karogu ienešana, kam sekoja jaunās paaudzes pārstāvja, un pašreizējā nodaļas priekšsēža A. Lūša uzruna. Viņš pateicās nodaļas centienu sekmētājiem, kā arī DV Toronto nodaļai par dāvāto karogu. Ar klusuma brīdi godināja aizvadītajā gadā mūžībā aizsauktās vanadzes Veroniku Tomiņu un Olgu Bramani.i Uzrunai sekoja Latvijas himna.

DV Kanadas valdes sveicienu nodeva vicepriekšsēdis E. Pulciņš, bet no Kanadas vanadzēm sveicināja priekšnieces vietniece Valija Simsone. Viņi arī pasniedza DV augstāko apbalvojumu — zelta krūšu nozīmi ilggadējai vanadžu kopas darbiniecei Dzidrai Taubei. DV Toronto nod. sveicienus nesa Z. Akots, DV Londonas nodaļas — Z. Petrovskis un DV Druvas nod. A. Kalniņš, Toronto vanadzes pārstāvēja Astrīda Jākobsone ar ziediem. Bija arī rakstveida apsveikumi.

Ievadot koncertu, DV vīru koris diriģenta Dr. A. Pērkona vadībā dziedāja J. Vītoliņa Vakarjundas dziesmu, bet nobeigumā J. Norviļa Jelgavu. Ar solo dziesmām iepriecināja A. Vītols, kā arī duetā ar Eiženiju Vītolu un A. Pērkonu, Ērikas Ābeles no Austrālijas, pavadījumā. Kaŗavīru pusstundā dziedāja DV vīru koris Kanadā. Koŗa priekšnieks E. Krūka pateicās pavadītājai Ērikai Ābelei . kas pašlaik uzturas Hamiltonā pie radiem, pasniedzot velti. Ā. Ābele arī veiks klavieŗu pavadījumus koŗa Austrālijas turnējā..

Saviesīgajā vakarā spēlēja E. Zakuļa orķestris. O. K.

Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs

Grāmata,

ko komūnistiem neizdevās pilnīgi iznīcināt,
kas katram latvietim rāda patiesību
par mūsu dzimtenes dzīvi un lauksaimniecības
veidošanos līdz 1940. gadam.

Cena: mīkstos vākos $25, linu sējumā $29.
Pasta izdevumi: Kanadā $1.50, ASV $2.50,
Eiropā $5, Austrālijā $4.

Maksājumiem lietot vienīgi bankas naudas pārvedumus (money order) Kanadas dolaros, izrakstot uz LNAK Latvijas zeme konta 6127 vārda.

Adrese: LNAK Latvijas zeme, c/o Latvian Credit Union, 1539 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A3.

Kokļu dienas Vašingtonā

TĀS RISINĀJĀS NO 17. LĪDZ 19. OKTOBRIM LATVIEŠU DRAUDZES NAMĀ

Kokļu dienas Vašingtonā atklāja jau sestdienas rītā, kad Kristīne Jaremko referēja par trim galvenām izpausmju formām tautas instrumentu lietošanā. Referente ir jauna Kalifornijas latviešu mūzikoloģe, kas pievērsusies pētījumiem par kokli un koklēšanu. Kārlis Staško bija iekārtojis iespaidīgu kokļu izstādi.

Vakara koncertā piedalījās pāri par 50 koklētāju no Bostonas, Filadelfijas, Floridas, Hamiltonas, Merilandes, Teksasas, Toronto, Vašingtonas un Virdžīnijas. Programmu kuplināja arī igauņu koklētāja Liliana Esop un Filadelfijas kvartets I. Mežaraupa vadībā. Viņš vadīja arī apvienoto koklētāju koncertu otrā daļa, kuŗā piedalījās arī koris un dziedātājas Dagnija Bērziņa un Ariāna Liepiņa.

Pēc koncerta sekoja saviesīgs vakars ar dejām un rotaļām.

Otrā dienā Kristīne Jaremko referēja par Latviešu un lietuviešu mūzikas instrumentiem ikdienā un mūzejos.

Kokļu dieņas beidzās ar dievkalpojumu un atvadu azaidu. Lieli nopelni Vašingtonas kokļu dienu rīkošanā ir Inesei Balodei, Valdim Kārklim, Mārtiņam Parņickim, Laimonim Spožajam, Vitai Tēraudei un citiem čakliem talciniekiem. Par to viņiem sirsnīga pateicība.

Raitis

Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansamblis ar Karlo Goldoni komēdiju Divu kungu kalps 24. oktobrī viesojās Hamiltonā, bet 25. okobrī Toronto.

Modris Lorbergs

KĀDAM KURŠ NEZINA

Tev ir labi,
jo Dievs Tevi
ir pasargājis
un tādēļ
Tu nezini,
bet tomēr domā
sevi viszini esam...

Tu nezini,
cik aukstums
var būt nāvīgi auksts,
un karstums
un slāpes
nāvējošas —

Tu nezini,
ka gabals
sakaltušas maizes
var būt
bada sapnis
un dzīvības māns —

Tu nezini,
un nevari apjaust,
kādēļ viens mirst
un citi
paliek dzīvībā —
brīvības dēļ, —

Tu, viszini gudrais,
Tu nezini
un negribi zināt,
jo Dievs
Tevi ir pasargājis,
lai būtu arī kāds
nekā nezinātājs.

Edvards Freimanis

ZIEMEĻU ZIEMĀ

Esmu sasalis
ziemeļu zemē.
Balta ragana
ledus kamanās
sētā ieved
vientulību.

☆

Sūtiet man vasaru vēstulēs,
dienvidu draugi!
Pieri pieklaušu ledus kallām
laukumu logā izkausēšu —
atskries tad staru cīrulis,
pusdienā paciemoties.

☆

Gribu glāstīt
pastnieka sarmas bārdu,
kad tas atbalsis
aploksnēs atnes —
šais vilkaču dienās,
kad mežos
zilītes sasalst
un kā egļu asaras
iekrīt sniegā.

☆

Valdis Mežezers

MAZAS NAKTS DZIESMAS

Es dzirdu atnākam Tevi
Ar strauta valodu klusu
Un puķu smaržu ap sevi.
Sauc nakts jau putnus uz dusu.

Es zilā tālumā raugos:
Tik brīnišķīgs debesu jums!
Ar nakti mēs esam draugos,
Mēs abi — un sapnis ar mums.

Vārdus kur dziesmai rast,
Tevi kā noslavēt?
Bet vai vārdos jel kad
patcikt to būs man spēt?
Rets vēl kāds putns
mums pārlaižās zemu pār.
Ziedi noliecas,
vēsmas glāstīti, vāri.
Ezers tik mierīgi
mēness vizumu spīd,
Mazs vien kāds vilnis
gar krastmalu lēni slīd.
Sūrums viss sirdī
kas krājies pa dienas kliedu,
Aizmirsts ir jau,
kad naktij un Tev es dziedu.

(171. turpinājums)

BLAUA IETEIKUMI LATVIJAS BRĪVĪBAI

P. Blaus atbildējis: „Baltijas valstis vajadzēja nodibināt jau pašā sākumā. Tad varbūt tā nebūtu noticis. Bet pie mums strīdējās par robežstabiem un citām visai nenozīmīgām lietām. Žēl!"

Nākošais jautājums attiecās uz prezidenta K. Ulmaņa vakarēšanu Ezerkleišās ar klausītājiem visā valstī. 1940. gada 10. februārī. Kā interpretēt (vēlākās kapitulācijas gaismā) nepārprotamo aicinājumu prezidenta runā sagatavoties vispārējai mobilizācijai — un cīnai, par ko vēl tiešāk izteicās ārlietu ministrs V. Munters Latvijas universitātes aulā 12. februārī?

P. Blaus: „Cik atceros, Latvijas armijas vadība bija izstrādājusi plānu krievu bažu ielenkšanai un iznīcināšanai. Jūs jau varbūt zināt, ka toreiz arī klusībā vervēja brīvprātīgos cīnām Somijā."

KĀ UZZINĀJA PAR ĀRKĀRTĒJĀM PILNVARĀM?

Runājot par ārkārtējām pilnvarām, ko Latvijas valdība piešķīra sūtnim K. Zariņam 1940. gada 18. maijā, P. Blaus pastāstīja, ka par tām pirmo reizi dzirdējis jūnija beigās vai jūlija sākumā, kad A. Kirchenšteins ziņojis padomju valdībai, ka seifā atradis Bulsona, agrākā valsts kancelejas direktora parakstītu ārkārtas un slepenu K .Ulmaņa kabineta sēdes protokolu. „Ulmanis pats toreiz ziņoja, ka pilnvaras domātas gadījumam, ja viņš tiktu piespiests atstāt amatu. Pilnvaras deva K. Zariņam un Bīlmanim tiesību rīkoties ar Latvijas bankas fondiem ārzemēs. Pēc tam Kirchenšteina valdība lēma nodot Latvijas zelta krājumu Padomju Savienībai."

A. Kirchenšteinam piedēvē apgalvojumu, ka sākumā krievi K. Ulmanim solījuši iespēju izceļot uz Šveici. Lēmumu viņi grozījuši pēc tam, kad uzzinājuši par ārkārtējām pilnvarām. Šai sakarā arī stāstīts, ka sarunā ar sūtni Fr. Kociņu Rīgā tūlīt pēc Jāņiem prezidents izteicies, ka nezinot, kas ar viņu notikšot, tādēļ esot sagatavojies eventuālai deportācijai uz Padomju Savienību. Par Šveici prezidents neesot minējis."

Uz jautājumu, vai prezidents K. Ulmanis pēc krievu iebrukuma ticēja, ka tie Latvijas neatkarību neiznīcinās pavisam,, par to it kā liecina viņa palikšana amatā, un vai Kirchenšteina valdības locekļi paredzēja Latvijas pievienošanu Krievijai, P. Blaus atbildējis:

„Esmu pārliecināts ka Ulmanis ticēja iespējai saglabāt Latviju. Visa tālākā notikumu norise pārsteidza kā Ulmani, tā mūs, Kirchenšteina valdības locekļus."

Blaus izteicies — kaut emigrācijā valdot atšķirīgi ieskati, Kirchenšteins bijis un palicis „latviešu patriots". Šāda definīcija skan savādi, tomēr labi zinām, ka redaktori nebija visumā nekādi drūmi sazvērnieki, bet gan „augstākā slāņa" pilsoņi, kas meklēja baudīt dzīvi, tas ir, vieglu darbu un treknus honorārus. Čekisti, kas izraudzīja ministru amatu kandidātus, pārāk daudz viņu individuālitātes nepētīja, tie uzskatīja liberālos literātus par paklausīgu „sugu". Vai tad citādi Lietuvā par „valdības galvu" tiktu izraudzīts arī Jaunāko Ziņu līdzstrādnieks Justas Paleckis, bet Igaunijā — rakstnieks Varess Barbaruss? No citiem šādu dienestu neprasīja, bet propagandu dzejā un nabaga Sudrabkalns zaudēja talantu, kā pārpūlētam tenoram aizsērē balss.

Saeimas deputāts J. Lejiņš savā ievērojamā grāmatā „Mana dzimtene" raksturo daudzus tā laika un pārmaiņu laikmeta darbiniekus. Par P. Blauu izsakās, ka tam, tāpat kā tēvam, bijusi tieksme rakstīt, bet trūcis seniora šarma un talanta. Kaut kāda blāzma tomēr bija, līdzīgi tēvam viņš bija tievs, kalsns (tiešām „sausās Siguldas smiltinās audzis", ko vēl viņa siluetā pasvītrāja „stociņš" ar taisnu rokturi un varbūt arī vēl getras. Tomēr sava spriešanas spēja viņam bija, ko apliecinajā tā pati intervija 1967. gadā.

Stokholmā Blaus slavējis Kirchenšteinu kā patriotu, kas tūlīt pēc bolševiku stāšanās amatā nolicis ziedus pie Brīvības pieminekļa. „Bet to jūs laikam negribēsit ticēt," piebildis Blaus. „Gluži otrādi," atteicis Zalcmanis. „Minētā demonstrācija relātīvi plaši aprakstīta Brīvās Zemes 1940. gada 28. numurā."

Tālāk P. Blaus stāstījis: „Pēc tam kad biju sanēmis Kirchenšteina aicinājumu pārņemt Sabiedrisko lietu ministriju, man bija saruna ar A. Bērziņu viņa dzīvoklī. A. Bērziņš teica: „Tu manu ministriju pazīsti, zinu, ka nenodarīsi ļaunu cilvēkiem. Tādēļ tev vajag piedāvājumu pieņemt." Ir kā pa jokam Bērziņš izmetis, ka viņš pats tagad labprāt klūtu par Jaunāko Ziņu korespondentu Londonā."

Kad Blaus bija jau Kirchenšteina kabineta loceklis, Vetrovs (Pad. sūtniecības sekretārs Rīgā) esot ļoti uzstājies Blauam, ka viņam vajagot satikties ar bijušo sabiedrisko lietu ministru Bērziņu. Blaus tātad tika aicināts par starpnieku, un Vetrovs bija draugs abiem!

Blaus stāstījis, ka satikšanās notikusi viņa dzīvoklī Blaumaņa ielā.

„Atstāju viņus vienus kādu stundu. Vetrovs aizgāja, Bērziņš palika. Teica, ka Vetrovs mēģinājis izspiest parakstu uz kāda papīra." Zalcmanis domāja, ka krievs runājis par Latvijas slepenu militāru līgumu ar Vāciju, kāds mums nav bijis.

„Kādas dienas vēlāk Vetrovs gribēja satikt A. Bērziņu vēlreiz uz Rīgas-Jelgavas šosejas.. Es arī biju ar Vetrovu, bet Bērziņš neieradās. Man šķita, ka viņš pabrauca mums garām."

Beidzot Blaus pateicis vēl dažas piezīmes par apstākļiem okupētajā Latvijā: „Šaubos, vai trimdinieku apciemojumi Rīgā iespēj stiprināt tautas nacionālo stāju. To daudz vairāk stiprina saskare ar lielkrievu šovinistiem.

Krievijā nav sociālisma. Vairāk sociālisma ir Čechoslovakijā un Zviedrijā. Pie mums Latvijā ir zems dzīves standarts. Pie mums tagad ir daudz lielu rūpnīcu, kurām nepieciešamas izejvienas, ko dod Krievija. Daugavpilī, piemēram, vienā vienīgā rūpnīcā strādā daudzi tūkstoši strādnieku. Tik lielu skaitu Daugavpils, protams, nespēj dot, tādēļ importē strādniekus no Padomijas. Krievija liberālizējās, vēlāk tas būs citādi.

(Turpinājums sekos)

Kā zaglis naktī

Okupētās Latvijas aina — lauku mājas Latgalē. (LNF)

Nav ne mazāko šaubu par to, ka jau pirms Pad. savienības ar draudiem un varu Latvijai uzspiestā sarkanarmijas bāzu līguma, kas tika parakstīts 1939. gada 5. oktobrī, Kremlis jau bija sakomplektējis un izkārtojis sarkanarmiešu kontingentus, kuŗiem pēc līguma nolīgšanas bija paredzēta ierašanās trijās Baltijas valstīs ierīkoto bāzu vietās. Šodien mums vairs nav jājautā, kādēļ tika īstenota šī vardarbība. Zinām, ka Kremļa nolūkos vienmēr bijis izmantot radušos apstākļus un situācijas savā labā, lai tādā kārtā izvērstu sarkanās briesmu mācības un iekārtas izplēšanos ārpus padomijas robežām.

Nav šaubu par to, ka uzspiestajā bāžu līgumā no krievu puses bija arī uzsvērti solījumi, ka nekādi netiks traucēta neatkarīgās Latvijas valsts tālāka pastāvēšana un ka krievos pastāv princips pildīt visus parakstītos nolīgumus. Šiem solījumiem vēlāk pievienojās citi, kuŗus tie deva laikā, kad sākās mūsu zemes okupācija. Tajos skanēja tā pati dziesma — par neatkarīgās Latvijas respektēšanu, neiejaukšanos tās iekšējās lietās un daudz kas cits, ar ko krievi centās iemidzināt mūsu noskaņojumu un pārliecību.

Bet mums tikpat labi bija zināms, ka Pad. savienība, tūdaļ pēc miera nolīgšanas divdesmitajos gados ar Baltijas valstīm, gan slepeni, gan atklāti sāka paust savus patiesos nolūkus. Ar katru falsificētā miera gadu padomju politika un miera uzturēšanas griba pret Baltijas valstīm pārauga jaunas iekaŗošanas tieksmēs, kas atklāti īstenojās ar sarkanarmijas bāžu uzspiešanu un ierīkošanu triju Baltijas valšķu territorijās, lai tādā kārtā izveidotu drošu aizmuguri turpmākiem notikumiem resp. komūnisma īstenošanai šais kādreiz neatkarīgās un patstāvīgās valstīs.

Komūnisti operē ar masām, vai tas būtu kaŗa apstākļos vai arī miera laika izdarībās, lai tādā kārtā iecerētu uzvaru un panākumus. 30.000 sarkanarmiešu, kas bija paredzēti Latvijas territorijā resp. bazēs, ievācās mūsu zemē, apdullināti, apmācīti un samaitāti ar savu politruku lekcijām un jauno propagandu pretī Latviju. Nav noslēpums, ka sarkanarmieši bija noskaņoti un audzināti gaisotnē par nabadzības, vājuma un politiskā sabrukuma zīmēm mūsu zemē un tautā, kas prasās palīdzības atbrīvošanai un jaunas, labākas kārtības.

Nekas tomēr no tā nebija piedēvējams mūs neatkarīgai valstij. Jau no ārienes vien lūkojoties, tā ziedēja un plauka stiprumā. Ielūkojoties mūsu zemes vaigā, cilvēku izjūtās un nacionālā apziņā, mums nebija vajadzīga nokāda palīdzība vai atbalsts no ārienes, vismazāk jau no tiem, kas slepeni bija iekārojuši iznīcināt neatkarīgās Latvijas brīvību un zemes robežas.

Lai slēptu sarkanarmiešu acīm patieso ainu par Latviju, tās zemi un tautu, Kremlis savus bažu kontingentus iepludināja Latvijā pa lielākai daļai tumsā. Bet no otras puses, šī kustība tumsā bija nepieciešama, lai mūsu skatam slēptu sarkanarmiešu nožēlojamo izskatu, kas bija atbaidīgs un nospiedīgs.

Strādāju Armijas štāba N. daļā, kas sekoja kaŗaspēka kustībām pa dzelzceļiem, kad mūsu vienības gan izbrauca nometnēs, gan manevros, kā arī reizēs, kad notika jauno kaŗavīru iesaukšanas vai arī izdienējušo atvaļināšana. Pastāvēja cieši sakari ar Latvijas dzelzceļu ekspluatācijas direkciju, caur kuŗu virzījās un komplektējās visi novērojumi un rīkojumi dzelzceļu satiksmē, tā ieskaitot arī sarkanarmijas kontingentu pārsūtīšanu uz bazu vietām.

Telefonogrammas, kādas saņēmām no dzelzceļu virsvaldes, liecināja, ka kustība naktī pastiprinās. Ešeloni ar sarkanarmiešiem izslīdēja cauri mūsu stacijām, tikai apstājoties tajās uz īsu brīdi, lai izbēgtu stacijās esošā privatbraucēju skatam, kas gaidīja sava vilciena pienākšanu vai atiešanu. Novērojumi bija raksturīgi un atbilda krievu izbrīnam par svešumu, kuŗā nu tie tika iedzīti. Sarkanarmiešu ietērps bija viens no neizskatīgākiem, pat atbaidīgs. Kad ešeloni nakts tumsā uz īsu laiku apstājās stacijā, vēl nomodā esošie sarkanarmieši platām acīm un izbrīnu vērās spožajā gaismā, nepieredzētā un koptā vidē, kas paudās no katra mūsu zemes stūŗa.

Vai viņi maz zināja īsto iemeslu saviem braucieniem pa svešu territoriju? Šo īstenību jau bija saduļkojuši politruki, operēdami ar iestāstījumiem un pārliecināšanu, kādēļ „varenajai sarkanarmijai" jāatrodas svešas valsts territorijā. Sarkanarmiešu kontingenti nemaz nespēja aptvert stāvokli, redzot mūsu cilvēkus, dabu, stacijas iekārtu, kustību un ierēdņu disciplīnēto uzvedību. Viņi bija nākuši kā no kāda dziļa purva, kas noslēgts jebkuŗai satiksmei un izolēts no civilizētās pasaules.

Kāda dzelzceļu virsvaldes telegrama raksturoja zīmīgu ainu sarkanarmiešu kustībā pa Lietuvas territoriju, kaut kur tuvu mūsu robežai. Kāds ešelons rīta ausmā apstājies Lietuvas stacijā. To vērojuši Lietuvas robežsargi. Kā tas parasts, brīvās Lietuvas kaŗavīri tīrās, gludinātās un laba izskata uniformās. Kāds sarkanarmietis nenocieties un jautājis lietuvju robežsargam: vai tad jums svētdiena vai kadi svētki, ka esat tā uzcirtušies? Nekas tamlīdzīgs: esam savā ikdienas tērpā — paskaidrojis jautātais. Sarkanarmiešu jautājumam un izbrīnai savs pamatojums — paši tie izskatījās nožēlojami, noplukuši, aizdomām pilni un neticīgi pieredzētai īstenībai.

Kā zaglis nakts tumsā pielien savam upurim, tā pa Latvijas ceļiem virzījās postītāju masas, lai brīvā, skaistā un brīvības apdvestā svešumā iznīcinātu visu, kas bija mūsu.

Nu šie svešo postītāju un labākas dzīves kārotāju kontingenti jau gadiem dodas uz zemi, kuŗas brīvību tie iznīcinājuši, ievazādami svešu verdzības garu, komūnisma sagandētu „labāku" iekārtu, mūsu tautas un nākotnes neatkāpīgu iznīcināšanu. Šiem iebraucējiem nav vairs jāslēpjas nakts tumsā, jo paši tie līdz nepazīšanai pārvērtuši Latvijas seju, kuŗas tie vairs nedz kaunas, nedz bīstas.

P. Grods

RUDENS VAKARIEM PIEDĀVĀJAM

A. Alksnis — Hipokrats spīlēs, atm.	$15.50
A. Galiņš — Par visu valda tikai viens prāts	$ 8.50
E. Blanks — Latvju tautas atmoda	$10.00
Ansis Dreimānis — Mana dzīve, atm.	$10.00
Dž. Barviks — Vilka ēnā, rom.	$13.50
T. Zeltiņš — Septiņi saulrieta	$11.50
Indra Gubiņa — Sidrabkāzas, stāsti	$11.00
R. Ērglis — Kā cēlies Vidzemes nosaukums	$3.50
K. Arums — Princeses un nabaga Nelga, pas	$3.50
G. Janovskis — Izlase, jaunatnei	$3.30
D. Ouvens — Pienu ēdu, pienu dzēru	$4.30
V. Krasnais — Latviešu kolonijas	$31.00
Rūtiņa, U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
Freivalds, J. — Bada sazvērestība, rom.	$12.00
R. E. Ekšteins — Stipri piesiets, rakstu krājums	$12.00
J. Babre — Brīnišķīgā zvaigzne, stāsti, pasakas, legendas	$8.00
K. Bachmanis — Latvju tauta bēgļu gaitā	$11.00
V. V. Zēbauers — Amerika: Oasis of Freedom	$17.00
D. P. Odonells — Bunkurs	$16.00
V. Kārkliņš — Pie laika upes, nov.	$14.00
Anšl. Eglītis — Vai zini zemi, citronas, kur zied	$14.00
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
V. Mežezers — Sirds, ko dziļi iemīlēja II	$9.00
J. Juškēvičs — Kurzemes hercogi un viņu laikm.	$10.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121 (pl. 12 — 7.30). Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10 proc.

Amerikas latviešu teātŗa
VAŠINGTONAS ANSAMBĻA

Karlo Goldoni komēdijas

DIVU KUNGU KALPS

viesizrādes

Izrādē piedalās: Hilda Prince, Andra Lagzdiņa-Ozola, Maija Lele, Osvalds Uršteins, Kārlis Ģērmanis, Vilnis Baumanis, Ārijs Dubinskis, Kārlis Ķuzulis, Jānis Vitols, Mārtiņš Parņickis, Uldis Golts. Režisors: OSVALDS URŠTEINS. Skatuves gleznotājs Ēvalds DAJEVSKIS.

HAMILTONĀ

PIEKTDIEN, 24. oktobrī, pl. 8 vakarā,

Sir Winston Churchil skolas auditorijā, 1715 Main St. E.. Ieeja $8.00, pensionāriem, skolniekiem $6.00.

TORONTO

SESTDIEN, 25. oktobrī, pl. 2 DIENĀ un 6.30 VAKARĀ

Bickford Park skolas auditorijā, 777 Bloor St. W.

Biļetes $8.00 un $7.00, pensionāriem, skolniekiem $7.00 un $6.00. Iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā Latviešu namā no pl. 12 — 7.30 vakarā; sestdienās no pl. 9.00 līdz 1.00. Izrādes dienā stundu pirms izrādes sākuma pie kases.

ROČESTRĀ, N. Y.

SVĒTDIEN, 26. oktobrī, pl. 1.00 dienā

Cutler Union zālē, 560 University Ave. Ieeja $8.00, pensionāriem, skolniekiem $6.00.

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nekārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Vaid. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2160 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme 16. oktobrī Latviešu namā, ar kafiju un loteriju, šoreiz bija kuplāk apmeklēta nekā parasti, pulcējot ap 300 dalībnieku. Priekšnesumu daļā, kuŗas programmu vadīja K. Tamnis, piedalījās soprāns Marta Ādama ar trim dziesmām, divas nodziedot papildam kopā ar publiku pianistes Rutas Āzes pavadījumā, dzejniece Biruta Senkēviča ar trim savu dzejoļu skandējumiem un pensionāru koris Daces Šmitas vadībā nodziedāja vairākus tautasdziesmu aranžējumus. M. Kociņa pasniedza programmas izpildītājiem rožu ziedus. Dāmu komiteja bija rīkojusi loteriju ar ziedotām mantām un rokdarbu grupas izstrādājumiem. Apvienības nākošā sanāksmē 30. oktobrī apvienības drāmatiskā kopa izrādisPētera Ziediņa komēdiju Modernās kosmētikas noslēpums: 6. novembrī Birutas Senkēvičas referāts Rudenīgas ieskaņas, 13. novembrī Latvijas valstssvētku sarīkojums ar LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga piedalīšanos un Lijas Pones dzejoļu skandējumiem, 20. novembrī adv. Sarmītes Bultes referāts, bet 27. novembrī Dr. S. Upenieks un Dr. V. Mileiko stāstīs par veselības jautājumiem.

● Dievtuŗu sadraudzes Burtnieku draudzes 15 locekļi 19. oktobrī ar draudzes vadoņa vietnieku J. Paliepu ieradās Jorkas latviešu kapos, kur nolika ziedus pie tēlnieka A. Kopmaņa atdusas vietas, J. Paliepam sakot piemiņas vārdus. — Tās pašas dienas pēcpusdienā Burtnieku draudze rīkoja Veļu mielastu Latviešu namā ar pāri par 30 dalībniekiem, to vidū bija arī viesis no dzimtenes. Vīkšējs J. Palieps lasīja dievtuŗu daudzinājumu, bet dižrunu teica draudzes sekretārs J. Vandelis. Latvietis tic, ka velis ir starpnieks starp dvēseli un augumu. Velis dzīvo palicēju atmiņā, izpaužoties akpu svētku vai Mirušo piemiņas dienu rīkošanā ar svecīšu dedzināšanu. Maija Kuze skandēja V. Plūdoņa Veļu laiva un A. Keksis lasīja Fr. Brīvzemnieka Krīvu krīvs. A. Memenis skandēja dainas par veļiem. Veļu galdu klāja Inese Paliepa. Visus zināmos ap 48 aizsaulē aizgājušos dievtuŗus piesauca draudzes priekšnieks A. Memenis. Pie mielasta galda J. Palieps nolasīja Veseļa Teiksmu. Draudzes nākošais daudzinājums Ziemsvētkos.

● Sv. Andreja draudzes Pļaujas svētku dievkalpojumu ar dievgaldu 19. oktobrī vadīja māc. J. Cālītis, piedaloties draudzes korim diriģenta A. Purva vadībā un ērģelniecei E. Timermanei. Draudzes dāmu komitejas bija dekorējusi altāri savas ilggadējās dāmu komitejas locekles Annas Kokas piemiņai. Dāmu komitejas rīkotā pēcpusdienā ar rudens tirdziņā nepārdoto augļu un dārzāju loterijas izlozi un kafijas galdu piedalījās 250 apmeklētāju. Priekšnesumos ar klavieŗu solo piedalījās Dace Cielava, deklamācijām — Aija Auziņa un klarnetes solo Richards Pone no Otavas savas mātes klavieŗpavadījumā. Kopdziesmas vadīja Astra Vītola. Pēcpusdiena ar loteriju deva dāmu komitejai 700 dol. atlikumu.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas 18. oktobrī rīkotais rudens tirdziņš, kuŗā bija dabūjami augļi, dārzāji, siers, pašcepta maize, medus, V. Jansones keramika un O. Griķa dzintara rotas, bija labi apmeklēts. Tirdziņu vadīja un organizēja B. Mišķiņa. Draudzes dāmu komitejas locekles bija devušās uz latviešu farmām palīdzēt savākt ziedotos produktus. Lielā cienā bija arī kafejnīca. Dāmu komiteja ar priekšnieci B. Kūlu un saimnieci B. Miškinu tādā veidā bija ieguvušas ienākumos 1600 dol. No šīs summas 1000 dol. nodeva draudzes priekšniekam E. Pētersonam Sidrabenes mazo bērnu nometnes pārbūvei. Dāmu komiteja pateicās visiem ziedotājiem, pasniedzot velti lielākajam ziedotājam A. Rozenbergam.

● Māc. J. Cālītis kristījis Miče-lu Linnu Lori, Jena un Dzintras, dzim. Stepanova, meitu Pēteri Filipu Groves, Filipa un Ingrīdas, dzim. Kļaviņa, dēlu Liju Solveigu Rentonu, Donalda un Inas, dzim. Kļaviņa, meitu un Lāru Liju Zvaigzni, Pētera un Dainas, dzim. Kaķis, meitu.

● Latviešu pensionāru apvienības šīs sezonas pēdējā izbraukumā 14. oktobrī piedalījās 46 biedri M. Prikuļa vadībā. Ekskursanti autobusā izbrauca uz Piktons-Braitonas apgabalu, kur apskatīja sierotavu un Pine Spring augļu farmu. Tur viņus pacienāja ar ābolu sulu un āboliem. Tālāk ceļš veda uz provinces parku Montēnā. Ekskursanti ieturēja pusdienas Inn of Bay restorānā, 1811. gadā būvētā celtnē — pilī uz Ontario ezera krasta, pie Kvintes pilsētas.

● DV Kesvikas nodaļas trīs gadu darbības atceres sarīkojums 1. novembrī Kesvikā, vietējā arēnas telpās. Pēc programmas deja pie „jautrā vecīša" E. Zakuļa mūzikas.

● Latviešu katoļu draudzes gadskārtējais rudens sarīkojums ar loteriju 22. novembrī pl. 19.30. Pilna bufete ar siltām un aukstām uzkodām. Deju mūziku spēlēs Runči. Šis sarīkojums, kas notiek reizi gadā, ir galvenais draudzes ienākumu avots.

● Toronto gaidu un skautu vienības — Gaujas gaidas un, Rīgas un Tērvetes skauti, kā ik gadus, ievadīja savu darbības gadu ar karogiem, piedaloties māc. J. Cālīša vadītā dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā; ērģeles spēlēja Gundega Melli. Pēc dievkalpojuma Sv. Andreja draudzes dāmu komiteajs rīkotā draudzes pēcpusdienā plašu garīga satura programmu bija sagatavojusi Gaujas (14.) gaidu vienība, bet sakārtojusi vadītāja Morela Vilka. Guntiņas, tērpušās dažādu tautu tērpos, attēloja tematu Dievs mīl visus bērnus, vienalga, kādas tautības vai rases. Gaidām galvenais temats bija: Lūgšana un ticība, izvēloties sev tērpus baltā krāsā, kas simbolizē ticību un sirds skaidrību, bet lielgaidas — ainu ar samariešu sievu pie akas. Jēzus sarunu ar samarieša sievu dziesmā sniedza Rasma Caune Silvijas Melli klavieŗu pavadījumā. Abas ir agrākās gaidu vienības locekles. Visiem trim uzvedumiem dekorācijas bija gatavojusi Ilze Prikule. Dāmu komitejas priekšniece B. Kūla pasniedza neļķu ziedus uzveduma dalībniecēm.

● Māc. I. Gaide salaulājis Lailu Adītāju un Ričardu Kapelu.

● Sv. Andreja draudzes iesvētāmiem jauniešiem un viņu vecākiem veltīta sanāksme 26: oktobrī pl. 10 pirms dievkalpojuma. Sv. Andreja draudzes Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums 26. oktobrī pl. 11 kopā ar igauņu draudzi Sv. Andreja baznīcā. Dievkalpojums notiks trīs valodās: latviešu, igauņu un angļu. Pēc dievkalpojuma kafijas galds. Pēc tam sanāksme latviski nerunājošiem jauniešiem, kuŗiem iesvētes mācība notiks angļu valodā.

● Jūlija Popeļa 13. gadskārtējā gleznu izstāde 1. un 2. novembrī Latviešu Centrā būs atvērta no pl. 12 — 20. Klāstā 32 darbi, lielāko tiesu Rīgas un Latvijas lauku ainavas, arī puķu gleznojumi un klusās dabas. Šī būs J. Popeļa pirmā izstāde Latviešu Centrā.

● DV Toronto nod. šacha kluba gadskārtējais vispārējais šacha ātrspēles turnīrs 2. novembrī pl. 16 DV namā, 125 Broadview Ave. Turnīrā aicināts piedalīties ikviens šacha spēles cienītājs, iepriekš piesakoties pie turnīra vadītāja N. Brasliņa vakaros, zvanot — Toronto 681-3163.

● Toronto latviešu koncertapvienība rīko 1. novembrī pl. 20 Central Technikuma auditorijā 725 Bathurst St. (ieeja no Harbord St.) komponista Jāņa Kalniņa skaņdarbu koncertu. Piedalās Rasma Lielmane — vijole, Olga Pētersone-Griķe — mecosoprāns, stīgu ansamblis, vanadžu koris Zīle, apvienotais Sv. Andreja draudzes un Dainas koris, diriģenti A. Purvs un J. Beloglāzovs. Pie klavierēm Marīna Baltere un Edite Timermane. Abonentu kartes būs dabūjamas pie kases. Atsevišķās ieejas kartes 8 dol. iepriekšpārdošanā pie Koncertapvienības valdes locekļiem. Automašīnu novietošana austrumos no skolas.

● Latviešu Centra dāmu komitejas gadskārtējais sarīkojums — Mārtiņu tirdziņš notiks 8. un 9. novembrī KLCT telpās. Aicinām ikvienu labvēli ziedot tirdziņa loterijas izlozei. Ceram, ka atsaucīgo ziedotāju skaits būs tikpat liels, kā priecīgo ložu pircēju skaits! Centra dāmu saime sola pacienāt tirdziņa apmeklētājus ar Mārtiņu zosi un citiem gardumiem.

● D V grāmatnīcas nodaļa — salons Latviešu Centrā ir slēgts pirmdienās. No otrdienas līdz piektdienai tas ir atvērts no pl. 14 — pl. 20, sestdienās no pl. 12 — 15.

● Toronto vanadžu kopas rīkotajā Rudenīgajā novakarē 15. oktobrī DV namā vanadzes kopā ar viesiem noklausījās A. Memeņa lasīto izvilkumu no Kaudzīšu Mērnieku laikiem un nogaršoja vanadžu ceptās pankūkas ar tēju. Latvija Amerikā jaunais redaktors A. Kundrats stāstīja par laikrakstu, kā arī savas atmiņas par Latvešu frontes teātri. A. Memenis rādīja slīdīes ar latviešu tautas tērpiem, salīdzinot tos ar pašreiz lietotajiem okupētajā Latvijā, kas redzēti dziesmu svētkos Rīgā.

Vakars pagāja sirsnībā, priekšnesumiem mijoties ar kopīgi dziedātām tautasdziesmām. Par to vanadzes pateicās programmas izpildītājiem un viesiem.

● Rīgas paviljona rīcības komiteja, kuŗā darbojās 16 locekļi priekšsēža E. Kalviņa vadībā, 6. oktobrī izskatīja šā gada Karavānas Rīgaspaviljona atlikumu, kas pēc visu izdevumu samaksas ir 1950 dol. Pēc vienošanās vienu trešdaļu atlikuma, 650 dol., saņēma Latviešu Centrs par telpām. Pārējo atlikumu — 1300 dol sadalīs starp organizācijām, kas piedalījās paviljona darbos: saimniecībā vien ieguldītas 2234 stundas, bārā — 559 stundas, daiļamatniecības izstādē un dežūrās — 1763 stundas, techniskos darbos 781 stunda.. Pavisam kopā Rīgas paviljonā 332 darbinieki ieguldījuši 5337 darba stundas. Priekšnesumos piedalījās 168 koristi, dejotāji un dziedātāji. Stundas „alga" caurmērā lēšot ir 37 centi. Pēc punktu sistēmas Centram ir 225 punkti, deju kopai Daugaviņa — 178. daiļamatniekiem — 62. Vecajam Diždancim — 60, Diždancim — 55 punkti. Rīcības komiteja nolēma sasaukt pilnsapulci 14. janvārī, aicinot piedalīties visas organizācijas, draudzes un privātpersonas, kas vēlas piedalīties Rīgas paviljona rīkošanā nākošajā gadā. Līdzšinējā rīcības komiteja kandidēs arī nākošajā, izņemot A. Tīcmani. Rīgas paviljonu rīkos arī 7. Dziesmu svētku laikā 1981. g. no 18 — 27. jūnijam, iemaksājot dalības naudu 500 dol. un drošības naudu 300 dol.. Bet tā kā līdz šim nav saņemti norēķini ne par Karavānas laikā pārdotām pasēm, ne arī atmaksāt 300 dol. drošības nauda, tad Rīgas paviljons vēl nogaidīs Karavanas prvaldes direktoru apspriedi.

● Gaujas Gaidu 14.) vienības Mārtiņvakars 2. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē. Uzvedums Kriksis. Silti un auksti mārtiņgalda gardumi. Budeļiem maskās ieeja bez maksas.

● DV nodaļas gada svētku atceres sarīkojums 25. oktobrī pl. 19.30 DV namā. Svinīgā aktā māc. Ā. Čopa vadītais svētbrīdis. Runu teiks LNAK valdes loceklis A. Joma. Koncerta daļā piedalās vanadžu koŗa Zīle solistes. Savdabīgs sarīkojums ar deju.

● Mednieku un makšķernieku kluba šīs rudens sezonas pirmās tītaru šaušanas sacīkstes 25. oktobrī pl. 10 kluba īpašu-

(turpinājums 16. lp.)

Toronto Sv. Andreja ev. lut. draudzes gadskārtējais Rudens tirgus pulcēja pāri par 400 apmeklētāju, kas iegādājās augļus, dārzājus, cepumus un citus gardumus. Uzņēmumā daļa no dāmu kom. loceklēm. No kreisās: L. Klepere, E. Strelē viča, I. Menska, M. Lorence, G. Plaude, M. Dēvina E. Kauliņa, dāmu kom. saimniecības vadītāja B. Miškina un K. Kanaviņa.

Foto: J.Liģers

Ar jauniem ... spēkiem skolas darbā

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS SESTDIENAS SKOLAS VECĀKU SAPULCE

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas vecāku sapulces ievadījumā V. Pakalns nodeva skolas pārzinei M. Matīsai čeku par 500 dolariem, biedrības gadskārtējo atbalstu skolai. Viņš paskaidroja, ka no Ontario provinces loterijas Vintario fonda saņemts 700 dol. piešķirums kokļu iegādei. Kokļu meistars K. Staško vienu kokli jau izgatavojis. Kokles nodos lietošanai skolēniem, kas interesējas par kokles spēli.

Skolas pārzine M. Matīsa ziņoja ar iepriekšējā gada skolas darbu un par pašrēizejo mācību gadu. Bez māc. J. Cālīša un I. Gaides šogad rīta lūgšanu skolā vēl vadīs mācītājs A. Arājs. Skola jauno mācību gadu iesāka 6. septembrī ar 120 skolēniem, kuŗus māca

(Turpinājums 12. lp.)

GAUJAS (14.) GAIDU VIENĪBAS

MĀRTIŅU VAKARS

2. novembrī plkst. 16.30

Sv. Andreja baznīcas zālē.

Uzvedumā: Kriksis; dažādas nodarbības.

Cienasts un rotaļas. Ieeja pret ziedojumiem, tautas tērpos, būdēļiem — brīva

RAIBĀ NEDĒĻA

IZŠĶIRĪGĀ DIVKAUJA

ASV prezidenta vēlēšanu kampaņa iegājusi izšķirīgā posmā. Šķiet, ka lielākas izredzes uzvarēt ir Rēgenam, bet Kārters vēl vienpadsmitā stundā visiem spēkiem cenšas dabūt savā pusē tās pavalstis, kuŗās abiem kandidātiem apmēram vienāds vēlētāju atbalsts. Pēc lietpratēju domām, tikai notiekot brīnumam, Kārters spētu sakaut Rēgenu. Katrā gadījumā 1980. gada kampaņa ieies vēsturē kā viena no visasākām politiskām konfrontācijām. Dubļu mešanā Džimijs ir tālu priekšā Ronaldam. Pesimistu vērtējumā varot gadīties, ka 4. novembrī lielākā vēlētāju daļa palikšot mājās un pie urnām došoties mazāk par 50% balstiesīgo. Tas nozīmē, ka varbūtējo uzvarētāju izšķirs apmēram tikai 25% liels patieso atbalstītāju kontingents. Kā jaunievēlētam prezidentam būs iespējams iegūt atlikušos 75% vēlētāju cieņu un uzticību, ir ļoti svarīgs faktors viņa prestižam ne vien kā augstākam ASV amata pildītājam, bet arī visas brīvās pasaules vadoņa lomā.

KARALIENE PIE PĀVESTA

Lielbritanijas karaliene Elizabete II aizvadītajā nedēļā Vatikānā satikās ar pāvestu Jāni Paulu. Šis ir vēl pilnībā nenovērtēts ārkārtīgi svarīgs notikums. Ka zināms, 1982. gadā paredzēta pāvesta ciemošanās Lielbritānijā, un britu prese arī ziņo, ka karaliene pārrunājusi ar pāvestu arī princa Čārla eventuālas laulības ar Luksemburgas princesi Mariju—Astrīdi, kas ir katoliete. Karaliene Elizabete notikušās sarunās deklarēja, ka esot labvēlīgi noskaņota turpmākām sarunām par anglikāņu un Romas katoļu baznīcu sadalrbību vai pat apvienošanos. Kā zināms, šķelšanās notika 1534. gadā, kad toreizējais pāvests Klements VII atteicās dot savu piekrišanu karalim Henrijam VIII šķirties no Aragonas Katarīnas. „Mēs atbalstām katru mēģinājumu atrast veidu pasaules kristīgo baznīcu ciešākai sadarbībai", audiences beigās deklarēja karaliene.

PĀRMETUMI KANADAS ĀRLIETU MINISTRAM

Kanadas ārlietu ministrs Makgvigens pagājušā nedēļā neparasti asos vārdos nosodīja amerikāņu kavēšanos īstenot dotos solījumus. Viņš izteica pat varbūtību, ka Otavas un Vašingtonas attieksmes krasi mainīšoties. Par to viņam parlamentā uzbruka opozicijas līderis Džo Klarks, jo konservatīvo partija par savas ārpolitikas pamatprincipu uzskata labas atieksmes ar ASV.

Makgvigens tanī pašā laikā kritis nežēlastībā arī Kremlī. Maskavas prese viņam pārmet nekaunīgu iejaukšanos Pad. savienības iekšējās lietās. Kā zināms, LNAK priekšsēža T.

Klarks uzbrūk Makgvigenam

Kronberga aktivitātes rezultātā Kanadas ārlietu ministrs nolēmis Madrides konferencē pārmest Kremlim elementārāko cilvēka tiesību ignorēšanu arī okupētajās Baltijas valstīs.

ŽISKARDS PEKINGĀ

Francijas prezidentam Žiskardam Pekingā ķīniešu komūnistu partijas līderis Huā nolasīja pamatīgu lekciju par Parīzes bīstamo koķetēšanu ar Kremli. Kā zināms, neņemot vērā Pad. savienības invāziju Afganistānā, Žiskards vēl vienmēr uztur detanti ar Maskavu. Huā Žiskardam piekodinājis, ka visām valstīm esot jāstiprina savstarpējā solidaritāte, lai pretotos tādām noziedzīgām militāram dēkām, kuŗām par upuri kritusi Afganistāna.

Francijas prezidenta viesošanās laikā ķīnieši vientuļā Lop Nur tuksnesī izmēģināja divu ātombumbu eksplozijas stratosfairā. Šo eksploziju radītais radioaktīvais milzu mākonis no Klusā okeana piekrastes virzījās uz austrumiem pāri visām Ziemeļamerikas kontinentam. Pēc zinātnieku atzinuma ķīniešu ātombumba nevienam pagaidām nekā ļauna neesot nodarījusi. Šķiroties no Pekingas, Žiskards ķīniešiem apsolījis sagādāt izdevīgu kreditu, lai tie no Francijas varētu iegādāties divas ātomenerģijas spēkstacijas. Protams, arī šīs ierīces vajadzības gadījumā ķīnieši var pārbūvēt par iespaidīgiem kaŗa ieročiem. Acīm redzot, tirgojoties reizē ar Maskavu un Pekingu, Žiskards par Padomju savienības un Ķīnas ideoloģiskām pretišķībām neliekas zinis un pārdod katram, lai ko tas prasītu, ja tikai var sagaidīt krietnu peļņu.

JAUNA VALDĪBA ITĀLIJĀ

Četrdesmitā iekšpolitiskā krize kopš II pasaules kaŗa beigām Itālijā atrisināta ar jaunas koalīcijas valdības sastādīšanu. Kristīgo demokratu partijas prezidents Arnaldo Forlani, kam agrāk bija ārlietu ministra pienākumi, tagad uzņemsies ministru prezidenta amatu koalicijas valdībā, kuŗā bez viņa partijas un republikāņiem piedalās arī sociālisti un sociāldemokrati. Forlāni valdībai parlamentā būs iespaidīgs 90 balsu vairākums. Jaunās italiešu valdības sastādīšana izslēdz no koalicijas radikāļus, un, bez šaubām, komūnistu opozicijai būs grūti Forlāni valdību gāzt. Varbūt ka jaunā valdība tiešām stabilizēs Italijas iekšpolitisko klimatu un par visām lietām saimniecību.

DĀVIDA UZVARA

Gadījās, ka Montrealas olimpiadas laikā krievi pasūtināja kanadiešu uzņēmējam Valijam Edvardam iespiedumdarbus par 26.000 dol. Rēķins par padarīto darbu palika nesamaksāts. Valijs Edvards 13 gadus velti izmēģinājies piedzīt parādu, bet Maskava atteicās maksāt. Arī Kanadas ārlietu ministrija izvairījās atbalstīt Edvarda prasību, jo lietu uzskatīja par pārāk kutelīgu, kas varētu sagandēt labās Otavas un Maskavas attieksmes. Edvards tomēr nelikās mierā un Ontario augstākajā tiesā ieguva dokumentu, kas nodrošina viņa parāda piedzīšanu.

Kad 3. oktobrī Toronto ostā noenkurojās Pad. savienības preču kuģis Staņislavskis, vietējais tiesas izpildītājs — šerifs kuģi apķīlāja. Kremļa sūtniecība Otavā sacēla traci, bet tomēr tiesnesis Dž. O'Diskrols neļāva kuģim ostu atstāt, pirms krievi nav iemaksājuši 100.000 dol. drošības naudu. Edvarda parādam pieskaitīti arī tiesas izdevumi.. Lietu izšķirs tiesā.

„Nauda mani vairs neinteresē", preses pārstāvjiem izteicies Edvards, „cīņa ir par principu. Nešaubos, ka vēl šodien Dāvids galu galā var pieveikt Goliātu!"

Kā ziņo Kanadas prese, tad Dāvida un Goliāta cīņa, daudziem diplomātiem un advokātiem par lielu pārsteigumu, beigusies ar V. Edvarda uzvaru. Tas notika pēc tam, kad Edvarda advokāti piedraudēja bloķēt arī Pad. savienības Otavas sūtniecības bankas kontu. Edvards saņēmis savu parādu, un Mas-

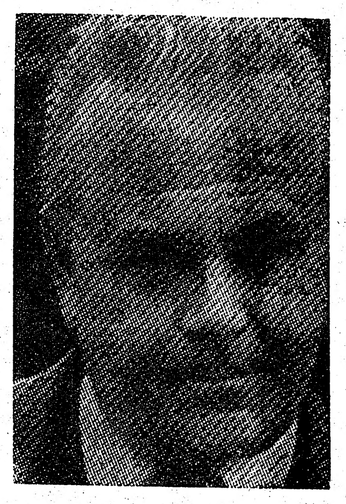

kavai piedevām vēl bijis jāsedz tiesas izdevumi 80.000 apmērā. Visā šajā notikumā ievērību pelna tas, ka advokātu firma Torkin, Cohen un tās pārstāvis Jans Tods Edvardam savus pakalpojumus piedāvāja bez jebkāda honorāra. Par to lai viņiem gods.

GAIDA KOSĪGINA NOMAINĪŠANU

Maskavā akreditēto ārzemju diplomātu aprindās runā, ka jau vistuvākā laikā esot sagaidāmas svarīgas personālas pārmaiņas Pad. savienības valdībā. Runa ir par ministru prezidenta Alekseja Kosīgina nomainīšanu ar citu gados jaunāku partijas funkcionāru. Kosīgina

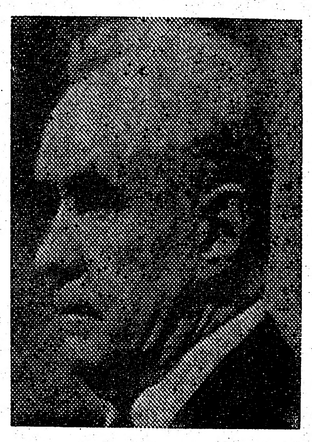

Kosīgins noiet no skatuves

aizstāšana nebūs „politiskas slimības" rezultāts. Šoreiz tas notiks patiesi vājas veselības dēļ. Kosīgins pārcietis vairākas sirdslēkmes un pēdējā laikā oficiālās ceremonijās jau esot izskatījies, kā būtu nāvei ko parādā.

AMĪNS MĒĢINA ATGRIEZTIES UGANDĀ

Melnā kontinenta asiņainais Hitlers — nogāztais Ugandas diktātors Idi Amīns pēc pēdējām preses ziņām savervējis algādžu armiju, kas no Zairē un Sudānā iekārtotiem atbalsta punktiem jau iebrukusi Ugandā. Runa ir par dažām jau okupētām mazākām pilsētiņām. Tā Koboko Amīna „bruņotie spēki" apšaudījuši visus ciemata iedzīvotājus. Pēc vēl nepārbaudītām ziņām rietumu Nīlas apgabalā Amīns cenšoties sakoncentrēt 10.000 vīru lielu armiju. Kas īsteni Amīnu atbalsta, nav zināms, bet nav šaubu, ka bada un saimniecisko nelaimju piemeklētai Ugandai diktātora Amīna atgriešanās būtu lielākā traģēdija. Nemaz nav neiespējams, ka tāpāt kā Amina valdīšanas sākuma gados, arī tagad viņam aiz muguras stāv neviens cits kā Pad. savienība.

POĻU STRĀDNIEKI BEG NO KOMŪNISTU ARODBIEDRĪBĀM

No Varšavas saņemtas ziņas, ka poļu strādnieki masveidā izstājas no komūnistu partijas kontrolētām arodbiedrībām, lai pievienotos streiku līdera Kanias organizētām brīvām arodbiedrībām.

Polijas katoļu baznīcas galva kardinālis Višinskis tagad atklāti nostājies brīvo arodbiedrību pusē un pagājušā svētdienā visasākiem vārdiem nosodīja komūnistu partijas funkcionārus, kas ignorējot poļu strādnieku un poļu tautas taisnīgās prasības. Kania no savas puses pagaidām piekāpies un taktisku iemeslu dēļ atsaucis sankcijas pret tā dēvētiem „sociālisma ienaidniekiem". Valesa no savas puses atlicis piedraudēto ģenerālstreiku.

SARKANIE MONARCHI

Pad. savienības augstāko funkcionāru Leonīdu Brežņevu mēdz dēvēt par Sarkanās imperijas caru, Rumānijas diktātors Čaušesku, sekojot „reakcionārā monarcha" paraugam,

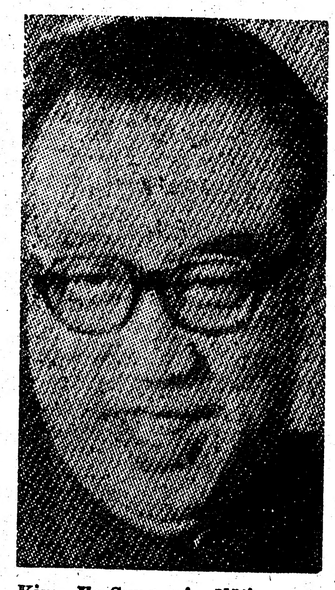

Kim Il Sungs izvēlējies trop-mantinieku.

salicis visaugstākos amatos savus tuvākos radus. Tagad Ziemeļkorejas komūnistu diktātors Kim Il Sungs iecēlis savu dēlu Kim Čong Ilu par komūnistu partijas sekretāru, lai viņš, kad laiks būs pienācis, varētu pārņemt varu no tēva rokām. Tā Čongu korejieši pamatoti uzskata par Kim Il Sunga kroņprinci.

KOMŪNISTU TERRORS CENTRĀLAMERIKĀ

Kamēr pasaules sabiedriskā doma pievērsta drāmatisko notikumu attīstībai Vidējos austrumos Kremļa režijā ar Kastro palīdzību komūnistu teroristi Centrālamerikā rīkojās kā svās mājās. Salvadorā pagājušā nedēļā komūnisti vairākās pilsētās noslepkavojuši neskaitāmus politiskos pretiniekus. Cietumos smok nacionāli noskaņoti pilsoņu tūkstoši. Ko dara Vašingtona? Neko!

amerikā.

Ronalds Rēgens sagatavojies gājienam uz Balto namu.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADA no 1. — 5. jūlijam.

23. oktobrī pl. 14 Latviešu namā Pensionāru biedrības sanāksme ar Valdas Zvanītājas referātu „Aizgājušo draugu piemiņai".

23. okt. līdz 11. decembrim no pl. 19.30 — 23.30 Latviešu Centrā lielajā zālē spēļu vakari — šachs. „scrabble", zolīte, bridžs, preferans, galda teniss u.c. Viegli uzkožamie. Dzērieni. Apkalpošana pie galdiem.

25. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes Bickforda Park skolā.

25. oktobrī DV namā DV Toronto nodaļas gada svētki.

26. oktobrī pl. 13 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs — LNAK kandidātu idejas un platforma. Semināru vadīs Modris Lorbergs.

26. oktobrī pl. 15 Latviešu Centrā virspulkv. A. Silgaļis runās par tematu „Amiņas par Pad. savienības karaspēka ienākšanu Daugavpilī".

26. oktobrī pl. 15 Latviešu namā Sestdienas skolas 30 gadu darbības atceres akts, katrs latvietis mīļi aicināts.

30. oktobrī pl. 14 Latviešu namā Pensionāru apvien. sanāksme ar A. Ziediņa komēdijas „Modernās kosmētikas noslēpumi" izrādi.

1. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba medību sezonas atklāšanas balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

1. novembrī — sestdien, pl. 20 komponista Jāņa Kalniņa darbu koncerts Centrālā tehnikuma auditorijā. Rīko Koncertapvienība.

1. novembrī pl. 20 DV namā DV Toronto nod. Novusa kluba balle. Spēlēs Runči.

1. —2. nov. Kanadas Latviešu Centrā Jūlija Popeļa gleznu izstāde.

2. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē Gaujas. 14. gaidu vienības Mārtiņu vakars. Uzvedums „Krīksis".

8. novembrī pl. 19 TLB Latviešu tradiciju vakars — Mārtiņi. Tējas vakars ar literāriem pienesumiem.

8. novembrī pl. 9 TLB Sestdienas skolā Varoņu piemiņas akts. Runās V. Tiliņš.

8. — 9.novembrim Kanadas Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš.

9. novembrī pl. 18 Sv. Jāņa draudzes vokālā ansambļa koncerts draudzes dievnamā.

15. nov. pl. 19 Rasmas Lielmanes koncerts, pavadītāja Marina Baltere-Giringas. Koncerts par labu Kanadas Latviešu Centram un notiks Karaliskās mūzikas konservātorijas koncertzālē, 273 Bloor St. W, pēc tam pieņemšana Kanadas Latviešu Centrā.

16. novembrī pl. 17 Latvijas valsts 62 gadu atcere Toronto universitātes Convocation Auditorium — King College Circle.

18. novembrī karoga iesvētīšana un pacelšana Kanadas Latviešu Centrā.

22. novembrī DV namā DV Toronto nodaļas rīkotā karavīru godināšana.

22. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā Katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums ar loteriju. Spēlēs Runči.

23. novembrī no pl. 11.30 — 15.30 (azaida laikā) Latviešu Centra mākslinieks Ed. Keišs zīmēs šaržus.

29. novembrī no pl. 9—16 Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās.

6. decembrī pl. 19.30 Latviešu namā sportistu balle un apbalvošanas vakars. Spēlēs Runči.

6. decembrī pl. 19 Latviešu Centrā Dainas koŗa koncerts. Soliste Dace Kārkliņa. Pēc koncerta deja.

6. un 7. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes dievnamā koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās: soprāns Irma Kurme un ērģelniece Anita Rundāne.

20. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars.

1981. GADĀ

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožukalns — klavieres. Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Alļe, čello, Town Hallē. Koncertapvien. sarīkojums.

29. un 21. martā Daugaviņas 10 gadu jubileja.

☆

HAMILTONA

24. oktobrī ALT Vašingtona ansambļa viesizrāde.

25. oktobrī pl. 18.30 DV Hamiltonas nodaļas 30. gada svētki 350 King Str. E., First Place telpās. Junda, koncerts un balle. Runču ģejas mūzika.

BERZAINE

25. oktobrī pl. 10 TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības.

SIDRABENE

1. novembrī pl. 19 Sidrabenē Mārtiņu vakars ar jautru, raibu programmu. Laba mūzika.

SV. KATRĪNAS

2. novembrī pl. 13 Muliculturral Centre, 185 Bunting Rd., Daugavas vanadzes rīko — Ziemsvētku tirdziņu.

KESVIKA

1. novembrī DV Kesvikas nod. 3 gadu darbības atcere Kesvikas arēnas telpās. Pēc programmas deja. Zaļuļa mūzika.

SAULAINE

3. novembrī pl. 15 Lāčplēšu svētku piemiņas brīdis pie Krītušo karavīru piemineklja.

Reta jubileja

Beidzot pagājušā nedēļā aizelsies pastnieks, pazemīgi atvainojies par lielo nokavēšanos, manās rokās nodeva DKV sporta nozares vadītāja J. Treija oficiālo vēstījumu par Braitonā notikušām dižmakšķerēšanas sacensībām. Nezinu, vai pastnieks vēstuli no Kesvikas skrienot pats pienesa vai viņam kādi nestreikojoši amata brāļi palīdzējuši. Notāra apstiprinātā J. Treija vēstījumā melns uz balta teikts: „Pastāvot labvēlīgiem laika apstākļiem, DV Toronto nodaļas rīkotās makšķerēšanas sacensības izdevās ļoti labi, un tajās piedalījās trīsreiz vairāk dalībnieku nekā iepriekšējos gados.

Sacensības notika Ontario ezerā Braitonas līcī, kur tika noķerti lieli un mazi lomi. A. Inta ģimenes dotās balvas izcīņā uzvarēja Egons Svīte, iegūstot paturēšanai savā rīcībā šo balvu uz vienu gadu. Dāmu sacensībās uzvarēja L. Rubene ar 145 punkteim, sekoja K. Dāve ar 96 p. un M. Inta ar 94 p. Vispārējā klasē lielāko lomu guva B. Pāde ar 486 p. Otrā vietā palika J. Rubenis ar 470 punktiem un trešā A. Zobens ar 290 p. Svinīgā ceremonijā makšķernieku sekcijas vadītājs V. Īvans, kas bija arī sacensību vadītājs, kopā ar H. Jēkabsonu pasniedza balvas. Ar izciliem panākumiem absolūti bezpartejiski tiesneši bija E. Svīte un A. Ints. Uz sacensībām bija ieradušies arī meistari no tālākām vietām — Hamiltonas un arī Sv. Katrīnām. Sv. Katrīnu ekipas vadītājs P. Odiņš izvilka 16 līdakas. Diemžēl, sacensībās nevarējuši piedalīties daži izslavēti Kesvikas meistari. Bet gan jau citu reiz!"

Šinīs dienās es klusībā atskatījos uz 53 makšķerēšanas sportā pavadītiem gadiem. Patiesībā nāku no vecas makšķernieku cilts. Mans vectēvs, kas Blaumaņa laikā izmēģināja roku arī rakstniecībā, dzimis Tomes pagasta Žukās. Šīs mājas atradās Daugavas krastā kādu kilometru zem vēlākās Ķeguma spēkstacijas. Vectēvs pārcēlās uz Rīgu, bet vecākais brālis Jānis palika par saimnieku Žukās, kur jau no laika gala Daugavas krācēs vietējie lauksaimnieki brīvos brīžos nodevušies lašu un zušu ķeršanai. Daugavas straumi aizsprostoja ar tačiem un zivīm gribot negribot bija jālien izliktos slazdos — lielās kastēs. Cik zuši un laši tā izbeiguši savu karjēru, to neviens nespētu saskaitīt. Un tā nu jūs zināt, ka tieši pie Ķeguma kārts manas makšķerēšanas karjēras šūpulis. Kā man aizvadītājos 53 gados klājies? — Tāpat kā visiem citiem. Bijušas labas dienas, bijušas melnas dienas, bijuši lieli lomi un ļoti bieži bijis jāpaliek arī bešā.

Tā kā vairāki lasītāji izteiku. ši vēlēšanos redzēt, kāds tas Pelēkais īsti izskatās, tad pievienotā foto uzņēmumā esmu redzams savas dzīves labākajos gados kopā ar vecmāmiņu. Ar šo uzņēmumu es gribu pārspēt visus citus jubilārus, kas, savas goda dienas svinot, avīzēm iesūta fotografijas, kas uzņemtas pirms 10, 20 vai 30 gadiem — sak', no saviem labākiem dzīves gadiem, kad vēl biju smuks un jauns. Es brīnos, kādēļ neviens vēl nav iedomājies iesūtīt uzņēmumus no savas dzīves vislabākiem gadiem, kad par paša paēdināšanu un apkopšanu gādāja mīļās mātes vai vecmāmiņas rokas. Tagad šo robu aizpildu.

Apsveikumus, atzinības rakstus, aploksnes, gleznas un latviskus māla podus varat vēl droši sūtīt, tāpat Žanis Bērziņš mani jubilejas gadījumā varētu iepriecināt ar kādu savu visgaršīgāko nožāvēto zivtiņu.

Par visām veltēm jau iepriekš no sirds pateicos un palieku līdz nākamai reizei

Jūsu A. Pelēkais

Laipni lūdzam LA lasītājus kārtot 1980. gada abonementa maksas.

A. Pelēkais dažus gadus pirms makšķernieka karjēras uzsākšanas.

Latviešu Nacionālās Jaunatnes Apvienības Kanadā kandidāti Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā padomei uzskata, ka:

1. Trimdas mērķis ir Latvijas valsts brīvības atgūšana un Latviešu tautas pastāvēšana.

2. Šo mērķu sekmēšanai ir jāturpina Latvijas brīvvalsts ideāli, veicinot domu dažādību un respektēšanu sabiedriskā dzīvē.

3. LNAK padomes darbā ir nepieciešams iesaistīt jauno paaudzi.

LNJAK kandidāti:

Andris Lauris

Pauls Miniāts

Dace Šmite

Viesturs Zariņš

ŠTEINA MINIATŪRGRAFIKU IZSTĀDE
SESTDIEN UN SVĒTDIEN,
25. UN 26. OKTOBRĪ
PIE ATVĒRTĀM DURVĪM
MĀKSLINIEKA DZĪVOKLĪ
38 CARLUKE CRESCENT, APT. 706
WILLOWDALE.
STUNDAS NEIEROBEŽOTAS.

Arvīds Purvs

Jānis

„Kurš putnin
ši . . . ?" — Ku
dziedātājs gan
tasdziesmu ska
niņa mūzikālaj
1933. gada, des
su celta, pārša
rējo dziesmu s
Rīgā un atbal
vijas novados
atgriezās lielā
dalībnieki, ir k
no koŗu pamat
mām.

Droši vien t
cits komponist
harmonizējis,
re likusies ner

Jāni Kalniņ
daudzējādi bij
un ja latviešie
kordu grāmat
ness Book of R
rādītos, ka vair
uzstādītie rek
dien nav pārsp
mu svētku k
„Kurš putniņis
10 gadus bija
cionālā teātr
vadītājs un
nējis skatuve
30 lugām. Kal
vecumā, būda
vātorijas aud
šos pienākumu
cik zināms,
kords kā gado
jā atbildīgā
lā teātŗa vēst

8. vispārējo
gads iezīmīg
tikai ar to, ka
dziesma atskan
kos, bet vēl v
to un pieņemt
par vienu no
tajā namā —
rā. Tieši pirm
rā Kalniņš
vēl nepārspēto
komponistu s
komponēja tr
brīnumputns
(1935), Uguni
pēdējā sacer
sas arī, pašai
jot, izrādītas
guva Hamlets
izrādes. Un

Pr

p

BU

UZKOD

Arvīds Purvs

Jānis Kalniņš latvju mūzikas ceļos

„Kuŗš putniņš dzied tik koši . . . ?" — Kuŗš jautā koŗa dziedātājs gan nezinās šo tautasdziesmu skanīgajā Jāņa Kalniņa mūzikālajā apdarē, kopš tā 1933. gada, desmit tūkstošu balsu celta, pāršalca pāri 8. vispārējo dziesmu svētku laukumam Rīgā un atbalsojās visos Latvijas novados, kuŗos ikdienai atgriezās lielā dziesmotā pulka dalībnieki, ir kļuvusi par vienu no koŗu pamatrepertuāra dziesmām.

Droši vien tādēļ arī neviens cits komponists nav šo meldiju harmonizējis, jo Kalniņa apdare likusies nepārspējama.

Jāni Kalniņu jau tajā laikā daudzējādi bija grūti pārspēt, un ja latviešiem būtu kāda rekordu grāmata, līdzīga „Guiness Booī of Records", tad pierādītos, ka vairāki Jāņa Kalniņa uzstādītie rekordi vēl šobaltdien nav pārspēti. Kad 8. dziesmu svētku kopkoris skandēja „Kuŗš putniņis". J. Kalniņš jau 10 gadus bija strādājis kā Nacionālā teātŗa mūzikas daļas vadītājs un diriģents, komponējis skatuves mūziku turpat 30 lugām. Kalniņš jau 19 gadu vecumā, būdams vēl konservātorijas audzēknis, uzņēmās šos pienākumus, un līdz ar to, cik zināms, viņam pieder rekords kā gados jaunākajam šajā atbildīgā postenī Nacionālā teātŗa vēsturē.

8. vispārējo dziesmu svētku gads iezīmīgs Kalniņam ne tikai ar to, ka pirmo reizi viņa dziesma atskanēja dziesmu svētkos, bet vēl vairāk ar saņemto un pieņemto aicinājumu kļūt par vienu no diriģentiem Baltajā namā —— Nacionālā operā. Tieši pirmajos gados operā Kalniņš uzstādīja lielāko, vēl nepārspēto rekordu latviešu komponistu starpā: trīs gados komponēja trīs operas. Lolitas brīnumputns (1934.), Hamlets (1935), Ugunī (1936), pie tam pēdējā sacerēta 3 mēnešos. Visas arī, pašam autoram diriģējot, izrādītas. Sevišķu ievērību guva Hamlets, kas pieredzēja 39 izrādes. Un ne jau tikai jautrās kapraču dziesmas dēļ, pat visā pasaulē slavenais diriģents Ēriks Kleibers bija par šo operu sajūsmināts. Kalniņš vienā, 1938. gadā, komponēja divus viencēliena baletus: Lakstīgala un roze un Rudens.

Ja pēc Otrā pasaules kaŗa beigām Latvijā, īpaši pirmajos 25 gados. publicējumos par latviešu mūziku rakstu autori, tikpat veikli kā puikas grāvim ar gaŗas kārts palīdzību, lēkuši pāri trimdā dzīvojošo mūziķu vārdiem un viņu darbiem neatkarības gados dzimtenē, tieši Jāņa Kalniņa operas izrādījušās par nepārvaramākiem šķēršļiem vispārējās noklusēšanas tieksmēs. Kas gan būtu latviešu operas vēsture bez Jāņa Kalniņa vārda? Tā, kaut arī Kalniņš tā sauktos vadonības gados bija komponējis tautā populāro un kājās stāvot dziedāto „Lai līgo lepna dziesma tev, brīvā Latvija", saņēmis dažādus apbalvojumus, viņa kā vienīgā dzīvā trimdas komponista vārds „jau" minēts 1968. gadā izdotā Latvijas PSR Mazajā enciklopēdijā. Arī sava veida rekords.

Droši vien varētu sameklēt vēl citus rekordus, bet Kalniņš jau nav komponējis rekordu pēc. Viņam, lietojot Jāņa Cīruļa vārdus, „mūzika pilēja no katŗa pirksta', un jau konservātorijā, kad citi studenti savus uzdevumus izjutuši kā smagas darba nastas, Kalniņš peldējis kā pa straumi, viss rakstījies viegli. Savukārt Jēkabs Poruks savā atmiņu grāmatā „Ciemošanās" raksta: „Viņš bija mūziķis caur un cauri, spožākais, daudzpusīgākais, fantazijā bagātākais no visiem. kas iznākuši no mūsu konservātorijas.

Pēc vairāku gadu desmitiem Kanadā Kalniņam, liekas, rakstīšana veicas tikpat viegli kā viņējās dienās Rīgā. Dziesmu svētkos Bostonā viņš bija tā sajūsmināts par Andas Zirnītes viņa klavieŗsonātas pirmatskaņojumu, ka, pārbraucis mājās, 13 dienās uzrakstīja otru sonātu — veltītu jaunajai pianistei. Kalniņam rakstīšana veikusies ne tikai viegli, bet arī raksturīgi. Te daudz devusi teātrī un operā gūtā pieredze pasvītrot norisi uz skatuves, raksturot mūzikālus tēlus, lietot dažādus izteiksmes veidus un mūzikas stilus. Jāzeps Vītols Rīgā pēc Kalniņa simfoniskā tēlojuma — Lietainais vakars pirmatskaņojumu esot teicis, kaa .,tas jāklausās ar paceltu svārku apkakli, lai nelīst aiz krāga".

Pievēršoties specifiski plašāka rakstura koŗdarbiem, nevar neapbrīnot to formālā lējumu viengabalainību un mūzikālās tematikas dabisko plūsmu, ko dažam viņa laika biedram pilnībā nekad nav izdevies sasniegt.

Kuŗam citam latviešu komponistam vēl tik plaši sniedzas žanru dažādības loks? No kuplejas par zaļo kartupeli ar violetiem ziediem, ko Rīgā dziedāja humora meistars Kārlis Nīcis, līdz Toronto Sv. Andreja draudzes koŗa un simfoniskā orķestra atskaņotai reliģiskā pārdzīvojumā pārliecinošai „Svētlaimības simfonijai" ar Kristus Kalna spredika tekstu. Šis loks sevī ietver skatuves mūziku Nacionālajam teātrim un brīvdabas izrādēm Esplenādē, 3 operas, 2 baletus, 4 simfonijas. 2 simfoniskus tēlojumus, rapsodijas un 1 uvertīru simfoniskam orķestrim, vijoļkoncertu, koncertu klarnetei, mežragam un orķestrim, stīgu kvintetu, stīgu trio, variācijas ērģelēm, 6 sonātas — ērģelēm (2). klavierēm (2), vijolei, obojai —, 5 kantātes, koŗa dziesmas, solo dziesmas un vēl daudz citus dažādus instrumentālus un vokālus skaņdarbus. Visai iespējams, ka precīzu visu savu opusu skaitu nezinās pat pats autors, jo daža laba solo dziesma aizdāvināta draugiem dziedoņiem oriģinālrakstā. Pēdējos gados J. Kalniņam izveidojusies īpaša sadarbība ar Toronto vanadžu kori Zīle, kuŗam viņš līdz šim jau komponējis 11 dažāda gaŗuma un rakstura dziesmas, divas no tām tikko pabeigtas un gaida pirmatskaņojumus.

Kopš iecelošanas Kanadā 1947. 1947. gadā Kalniņš strādājis Ņubransvikas provinces galvaspilsētā Fredriktoņā par ērģelnieku, draudzes koŗa diriģentu, profesoru skolotāju kolledžā un viņa ierosmē dibinātā Ņubransvikas simfoniskā orķestŗa diriģentu. Fredriktonas laikrakstos Kalniņa foto attēla parādīšanās kļuvusi pr parastu parādību. Šo rindu autors, secinot no 1978. g. Kanadas diriģentu seminārā Halifaksā personiskās sarunās gūtiem iespaidiem, var liecināt, ka Atlantijas piekrastes provincēs mūziķu starpā Jāņa Kalniņa vārdam ir jo laba slava.

Mīnētie pienākumi piesaistīja pie vietas, tālu prom no latviešu centriem, tādēļ kādā 50. gadu beigās rakstītā vēstulē viņš izteicās: „Varēšu darboties latviešu vidē, kad būšu 65 gadus vecs un man būs jāaiziet pensijā. bet vai tādu tad kāds vēl vēlēsies redzēt, vai dzirdēt, ir jautājums." Būtu gan dzirdējuši, gan redzējuši jau 1960. gadā. Bet kādā dziesmu svētku rīcības komitējā viens no darbiņiekiem bija sacēlis veselu viesuļvētru par to. ka Kalniņam nepietiekot ar diriģenta godu, tam vēl jāmaksā arī honorārs un ceļa nauda. Latviešu mākslinieki gribot iedzīvoties uz smagi strādājošo trimdinieku rēķina! Kalniņš, to uzzinājis, aicinājumu diriģēt vairs nav pieņēmis, atstājot „iedzīvošanās kāri" citiem kollēgām.

Komponisls Jānis Kalniņš.

Aktīvu personisku līdzdalību latviešu mūzikas dzīves notikumos Kalniņš tomēr vēl atsāka pirms pensijas gadiem — 1965. g. dziesmu svētkos Toronto kā stīgu orķestra diriģents Pēc tam nevieni dziesmu svētki Kanadā un vispārējie dziesmu svētki ASV nav palikuši bez viņa kā diriģenta un komponista klātienes. Nākamā gada svētkos Toronto Kalniņš kopkoŗa koncertā diriģēs 7. latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas viņam pasūtināto skaņdarbu korim un simfoniskam orķestrim „Cel mani. dziesmā" (I. Vīksnas teksts).

Pagājušā gadā sadūrās „apaļu gadu" jubilejas diviem komponistiem Kalniņiem — tēvam un dēlam. Baņutas autoram nosvinējām simtgadi pagājušā gada rudenī, šoruden, arvien vēl 75. dzīves gadā, kai darām to Lolitas brīnumputna, Hamleta un Ugunī komponistam. Nav mūsu spēkos izrādīt šīs operas, bet tas lai nemazina vēlējumu, lai Toronto latviešu koncertapvienības 1. novembrī rīkotais komponista Jāņa Kalniēa skaņdarbu koncerts kļūtu par torontiešu sumināJumu latvju mūzikas ceļu dižajam skaņu meistaram šīs 75. gadskārtas zīmē.

Torontiešiem talkā no Meksikas brauks latviešu izcilā vijolniece Rasma Lielmane, kas kopīgi ar pianisti Marīnu Balteri reprezentēs Jāņa Kalniņa devumu instrumentālmūzikai. Savukārt dziedone — mecosoprāns Olga Pētersone-Griķe mēros ceļu no Vankuveras, lai atskaņotu solo dziesmas. Tikai dabiski, ka ar speciāli šim korim komponētiem skaņdarbiem koncertā piedalīsies Toronto vanadžu koris Zīle, stīgu kvinteta un Edites Timermanes klavieŗu pavadījumā. Koncerts beigsies ar apvienotā Dainas un Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa dziesmām. (Sv. Andreja draudzes koris nesen saņēmis no J. Kalniņa jaunu pasūtinātu kompoziciju, ko pirmatskaņojumā sniegs savā gadskārtējā koncertā nākamajā pavasarī). Programmas nobeigumā —— jau minētā dziesmu svētkiem komponētā skaņdarba „Cel mani, dziesma" pirmatskaņojums.

Koncerts notiks plašajā Centrālā Technikuma zālē, dodot iespēju arī bez Koncertapvienības abonentu saimes plašākai latviešu sabiedrībai godināt mūsu komponistu un diriģentu senioru par viņa veikumiem latvju mūzikas ceļos. Solījies ierasties arī pats komponists ar kundzi. Protams — kā gan šādā reizē iztikt bez „Kuŗš putniņis dzied tik koši . . . ?

DV TORONTO NODAĻAS

GADA SVĒTKI

25. oktobrī DV namā,

125 Broadview Ave., Toronto

Sākums pl. 19.30.

Svētbrīdis — Māc. Ādolfs Čops.

Referāts — Aleksandrs Joma.
Priekšnesumi — deklamācijas H. Miķelsons,
mecosoprāns Ženija Vītola,
pie klavierēm Brigita Dobele - Alka,
„Zīle, koŗa dalībnieču ansamblis.

BUFETE - DEJAS SPĒLĒS „RUNČI"

UZKODAS Ieeja $6.00.

MĀRTIŅU TIRDZIŅŠ

Latviešu Centrā

4 Credit Union Dr., Toronto, tel. 759-4900
1980. g. 8. novembrī no pl. 10.00 līdz 18.00,
9. novembrī no pl. 13.00 līdz pl. 18.00.

Savus izstrādājumus piedāvās Latviešu daiļamatnieku savienības biedri, kā arī igauņu un lietuviešu daiļamatnieki. Ar gleznām piedalīsies mākslinieki Ed. Dzenis, V. Mērniece, V. Reinholds un J. Zuntaks. Lietiskās mākslas darbu tapšaun rādīs Latviešu Daiļamatnieku savienības biedri.

LAIMES RATS — VĒRTĪGI LAIMESTI.

Latviešu lauksaimnieku šī gada raža, — ziedi.
Latviešu Centra dāmu komiteja rūpēsies par siltām pusdienām — zoss cepeti, kāpostiem, desiņām un citiem gardumiem.

Jūs visus laipni ielūdz

Centra dāmu komiteja un
Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā

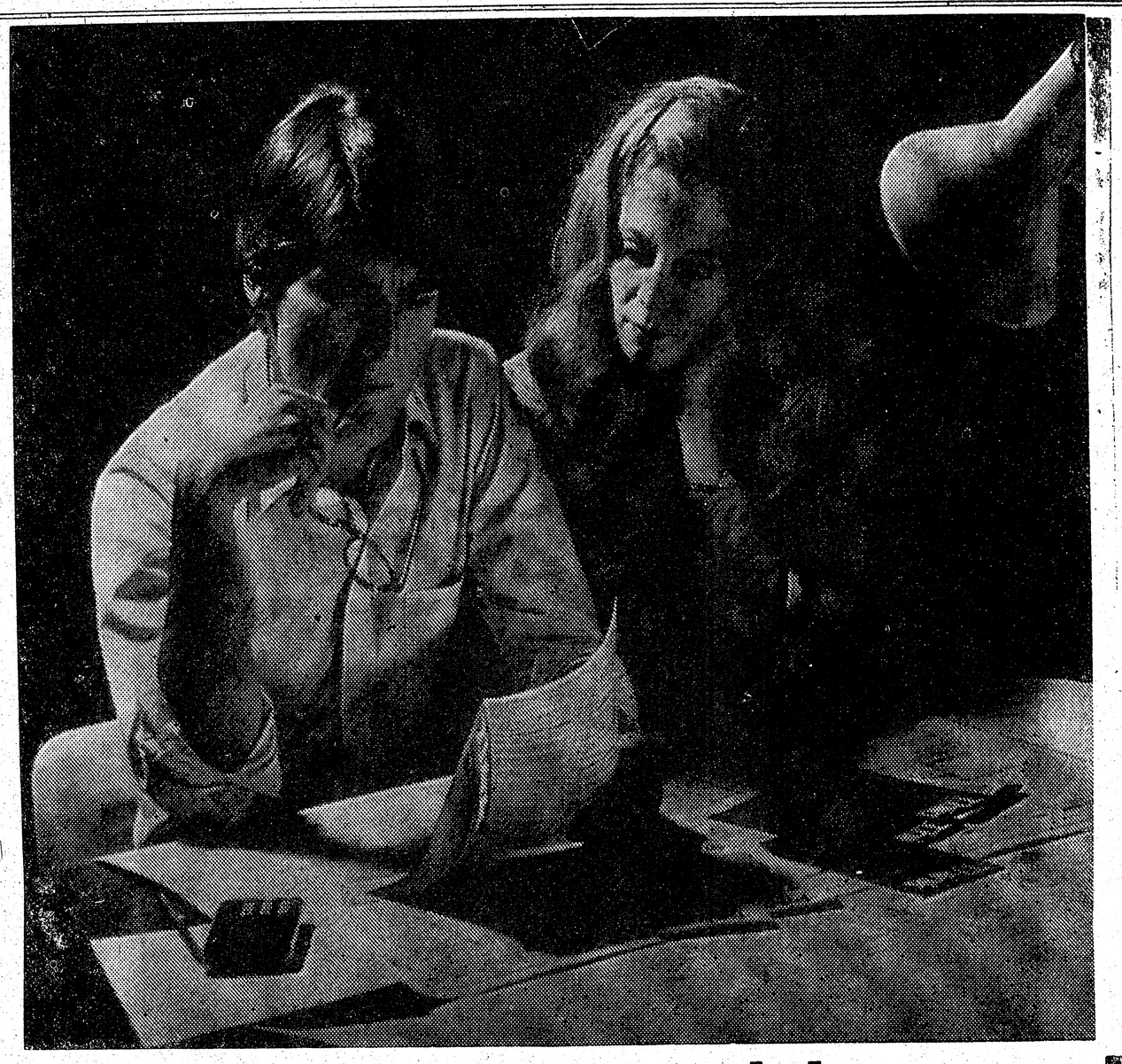

Pirms jūs sākat mājas labojumus, izdariet pats savu mājasdarbu

Pārdomājiet labi, pirms jūs sākat jebkādu mājas remontu vai mājas uzlabošanas darbu.

Izšķirieties, kas būtu darāms; sastādiet vispārēju plānu un uzziniet, ko vien varat par būvuzņēmējiem, kuŗi spētu šo darbu jums veikt.

Sekojošie ieteikumi var jums novērst dažādas parastās problēmas:

Neļaujiet sev iestāstīt, lai darbu jums izdarītu tikai tādēļ, ka pārējie kaimiņi to dara, vai tādēļ, ka cena par šo darbu liekas neticami zema.

Ja būtu lielāki mājas labojumi, griezieties pie profesionāļiem (architektiem vai inženieŗiem) pēc padoma, pirms jūs ko iesākat darīt.

Dabūjiet aplēses vismaz no trim uzticamām firmām.

Kad jūs jau izšķiraties parakstīt līgumu, papriekšu paprasiet, kuŗš tieši darīs tiešo darbu.

Raugaties, lai visas sīkākās dataļas būtu aplēsē ierakstīta — kāds darbs un cik darāms, kopsumma, pabeigšanas datums un jebkādi lieki darbiņi, kuŗi arī būtu padarāmi.

Ja izdodama lielāka naudas summa, dodieties pie advokāta, lai tas pārskata līgumu, pirms jūs to parakstāt. Neiemaksājiet vairāk par 10 procentiem no kopsummas.

Nekad neparakstiet lapu par pabeigtu darbu (completition certificate), ja darbs nav padarīts pēc jūsu vēlmēm.

Ieturiet 15 proc. no kopējā maksājumu 37 dienas pēc darba pabeigšanas. Tādā kārtā, ja uzņēmējs vai palīguzņēmējs nemaksā par materiāliem, jūs esat pasargāts no atbildības ar likumu — The Mechanics Lean Act.

Diemžēl, pat pēc rūpīgākās izplānošanas, jūs varat būt negodīgas rīcības upuris.

Provinces valdība grib jūs iepazīstināt ar jūsu likumīgām tiesībām (Consumer Protection and Business Practices Act).

Patērētāju aizsardzības likums (The Consumers Practice Act) ļauj jums lauzt ikvienu līgumu, kas parakstīts jūsu mājā (kur jāizdara piegāde, maksājums vai darbs jāpabeidz), 48 stundu laikā attiecīgai sabiedrībai nosūtot ierakstītu vēstuli — vai pēc divām pilnām darba dienām.

Uzņēmumu prakses likums (Business Practices Act) ļauj jums darījumu likt pārtraukt, iesūtot reģistrētu vēstuli sabiedrībai, kas jūs maldinājusi ar nepareizu darījuma notēlojumu.

Lai saņemtu piecas dažādas brošūras par māju pārbūvi, sienu apšūšanu, asfaltēšanu, krāsošanu un iekārtošanu un insulāciju, rakstiet:

Consumer Skills,
Ministry of Consumer and
Commercial Relations,
555 Yonge Street, Toronto, Ontario
M7A 2H6.

Ontario

Frank Drea,
Minister of Consummer and
Commercial Relations
William Davis, Premier

Ar jauniem ...

(Turpinājums no 8. lp.)

12 skolotāji un 5 palīgskolotāji. Sakarā ar Latviešu skolas pievienošanos Heritage language programmai, šoruden skolēniem bez maksas izdalītas skolas burtnīcas, rakstāmlietas un citi mācību līdzekļi. Par sakarniekiem pie Heritage language programmas šinī mācību gadā skolas padome apstiprinājusi V. Pakalnu un A. Brenci. Sarīkojumu programmas sastādīšanu pārzinās skolotāja Elizabete Pētersone. Viņa pārstāvēs skolu arī LNAK rīkotajās 1. Latviešu dienās Kanadā, 7. Dziesmu svētku laikā nākošvasar Toronto.

Skolas 30 gadu darbības atceres sarīkojums ar priekšnesumiem 26. oktobrī Latviešu namā. Šī sarīkojuma rīcības komitejas priekšsēdis Juris Tērauds sarīkojumam jau pieteicis skolas labvēļu lielāku ziedojumu svētku galdam.

Kasiere S. Brence ziņoja par budžeta īstenošanos, ko apstiprināja, ienākumos 33.084, izdevumos — 27.540 dol. Jauno budžetu pieņēma 28.155 dol. apmērā (iepriekšējais bija 22.100 dol.), ienākumos ieskaitot arī iepriekšējā gada atlikumu 5.543 dol. Jaunajā budžetā paredzēts 2.375 dol. atlikums.

TLB revīzijas komisijas atzinīgu ziņojumu sniedza komisijas priekšsēdis Imants Alksnis. Par skolas pārstāvjiem TLB revīzijas komisijā izraudzīja I. Ruģeli un E. Kalniņu. Vecāku komitejas priekšsēdis Edm. Ozols savā ziņojumā izcēla labo sadarbību ar skolas pārzini un skolotājiem, tāpat vecāku pārstāvja Juŗa Tērauda nopelnus sekmīgās Mūzikālās pēcpusdienas noorganizēšanā, kas skolai devis turpat 400 dol. atlikumu. Viņš izteica vēlēšanos, lai arī etniski jaukto tautību vecāki sūtību savus bērnus latviešu skolā.

Skolotāja V. Slavieša ziņoja par lielākiem ziedojumiem, kas jau saņemti skolas 30 gadu atceres gadījumā. Skolas absolvents Ceris Pakalns sakārtojis 137 krāsu diapozitīvus par skolas dzīvi iepriekšējā mācību gadā ar mūzikālu pavadījumu, pašam sedzot arī visus izdevumus. Izgatavota arī filma par skolas darbu 30 gados.

Skolas pārzines palīdze S. Pogule ierosināja iegādāties skolai skaļruņu sistēmu, kas īpaši nepieciešama plašākos skolas sarīkojumos.

V.S.

Pārejot dzīvot uz pilsētu,

atdodams suns

(neitrālizēta kuce), 3. g. veca, vācu aitu suņa un Maskie krustojums. Derīga uz laukiem, kur plašums skriešanai. Labs mīesas sargs jaunai sieviešei.

Zvanāt (416) 622-4442.

RELIĢISKĀ DZĪVE

No ticības taisnais dzīvos

„Es nekaunos Kristus evaņģelija: tas ir Dieva spēks par pestīšanu ikvienam, kas tic: jūdam visupirms un arī grieķim. Jo tanī atklājas Dieva taisnība no ticības uz ticību, kā rakstīts: no ticības taisnais dzīvos." Rom. vēst. 1,17.

...„No ticības taisnais dzīvos." No šiem vārdiem Luters ieguva jaunu evaņģelija izpratni, un vārdi „ticība" un „ticēt" dabūja jaunu izpratni.

Šis atklājums neradās pēkšņi. Tas nepiedzima opozicionāru smadzenēs. Šī atklājuma nolūks nebija arī ko vienkāršot vai atvieglināt. Gluži otrādi. Tas radās cilvēkam, kam bija ļoti nopietna stāja pret Dievu, varbūt pat pārspīlētas bailes no Mūžīgā Soģa, un kas meklēja ceļu, lai iegūtu mieru ar Dievu un Dievs varētu viņu pieņemt par taisnu. Šī atziņa tika izcīnīta smagās iekšējās cīņās ilgā laikā...

Luters nav vienīgais, kas izcīnījis šādu smagu iekšēju cīņu. Pirms viņa apustulis Pāvils risinājis tādas pašas domas. Beidzot Luters pie Pāvila atrada to, ko agrāk nebija pamanījis. Tā bija vieta Romiešu vēstulē, kur Pāvils atkārto pravieša Habakuka vārdus: „No ticības taisnais dzīvos."

Vienīgi ticība tev var palīdzēt. Nekā cita tu Dievam nevari dot, ka tikai savu pilnīgu uzticību.

Uzticies Dievam no visas savas sirds, pacelies savā ticībā uz Dieva žēlastību pāri šai pasaulei, tā kā tu jau šeit jūties kā debesu mantnieks, savienots nesaraujamām saitēm ar savu Dievu, tad tu atraisīsies no šīs pasaules un dzīves apvienots ticībā ar Pestītāju, gluži kā to Pāvils aprakstījis vēstulē galatiešies:" Līdz ar Kristu esmu krustā sists, bet nu nedzīvoju es, bet manī dzīvo Kristus, bet cik es tagad dzīvoju miesā, es dzīvoju ticībā uz Dieva Dēlu."

Tas bija jauns ticības jēdziens. Ne kādas mācības vai atziņas pieņemšana, bet dzīva paļāvība uz Dievu, „tik droša, ka par to varētu tūkstoškārt mirt." Tā darīja Luters atkal priecīgu, kā viņš teica" ar jaunu sirdi, dvēseli, miesu, darbu un visu būtni, kas Dieva baušļus raksta ne uz akmens galdiņiem, bet dzīvā sirdī." Ar pacelšanos ticībā Luters saņēma īpašu Dievs spēku, kas ne vien deva mieru sirdij, bet vadīja arī dzīvē, cauri visām briesmām," lai būtu velnu gan cik daudz, kas mūs šķiet visai parīt..."

Tādēļ ticība nedrīkst sastingt, kļūt par formulu atkārtotāju. Tā ir pastāvīgs darbs, cīņa ar visu, kas grib šķirt no Dieva.

Tādēļ nekaunēsimies Kristus evaņģelija. Tas ir Dieva spēks par pastīšanu ikvienam, kas tic. Jo tanī atklājas Dieva taisnība, kā rakstīts: no ticības taisnais dzīvos.

Edg. Ķiploks

Paceļu savas acis

Es paceļu savas acis uz kalniem. No kurienes gan man nāks palīdzība?

Mana palīdzība nāk no tā Kunga, kas radījis debesis un zemi. Psalmi 121,1-2

„Es paceļu savas acis uz kalniem. No kurienes gan man nāk palīdzība?"

Jā! Ir viens, kas var un arī palīdz. Tas ir tavs Dievs. Uzticies Viņam, un tu mantosi to, ko neviens cits nespēj dot.

Varbūt tu dažu labu reizi negūsi, ko vēlies, bet ne jau katras iegribas piepildījums ir par svētību.

Brīdis, kad tu izjutīsi Dieva līdzdalību tavos dzīves pavedienos, dos jaunu drosmi un jaunu spēku.

Tāpēc droši visdziļākā ticībā pacelsim savas acis uz augšu. Neviens nav pievīlies, kas patiesi Dievam uzticējies.

Tevi es lūdzu, mīļais Dievs. Neļauj man nogrimt dzīves ikdienā, neļauj man redzēt tikai zemi. Paceļ manas acis. Liec man skatīt arī debesis un domāt par Tevi, Dievs, kas esi visa devējs. Dodi man atzīt, ka tikai ar Tevi es spēšu pastāvēt šajos un nākamos ceļos.

Viesturs Šēfers, 1902

Mazais Dāvids

Bet Dāvids sacīja filistietim: „Tu nāc pie manis ar zobenu un šķēpu un ar kaujas vāli, bet es eju tev pretī tā Kunga Cebaota vārdā..."

1. Samuēla gr. 17,45

Bībelē ir ļoti daudzi stāsti, bet ne visi iegūlušies mūsu atmiņā tik cieši, kā stāsts par Dāvida un Goliāta cīņu.

Esam to atkārtoti pārlasjuši, pārdomājuši un par nesaprotamo jautājuši citus.

Kā tad mazs zēns Dāvids varēja pārspēt milzi Goliātu? Kādēļ ķēniņš Zauls iedrīkstējās uzticēt savas armijas likteni maza zēna rokās?

Reiz ticības mācības stundā gadījās par šo stāstu ļoti dzīvas pārrunas. Skolēni pieminēja vairākas jaukas un pārliecinošas atbildes.

Zauls esot zinājis, ka bez tā spēka, kas cilvēka muskuļos, metalla ieročos un bruņās, esot kāds cits spēks — gara spēks, kas meklējams garīgajā cilvēkā — prātā, sirdī, dvēselē, kas grūtāk saskatāms, bet Dāvidā tāds bijis un Zauls to saskatījis.

Ja Goliātam būtu šī spēka, tas būtu redzējis Dāvida lingu un akmentiņus, būtu sapratis, ko veiklās rokās tie var izdarīt, viņš būtu pacēlis savu vairogu augstāk un aizsedzis savu pieri. Tad zaudētājs būtu bijis Dāvids.

Goliātam trūka gara spēka, un tādēļ uzvarētājs bija Dāvids.

Eduards Putniņš

Vai jūsu mājās ir

JEZUS NACARIETIS

Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heights, Ill. 60006.

Klausaities latv. radioraidījumu katru svētdienu Vienības Balss ir kristīgs radioraidījums tautiešiem dzimtenē. Mīļi aicinām klausīties Vienības Balss ierakstus kasetē. Pieprasait J. Šmitam. Box 465, SURREY B.C., V3T 5T8

KLAUSAITIES GARIGOS RAIDIJUMUS

Global TV 6. un 28. stac. 100 Huntley Str., Toronto, no pirmd. — piekdd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 599-3126.

Izdota jauna garīga ilgspēlējoša stereo skaņu plate

SVETBRIDIS

Evaņģelija vārdos un dziesmās

Draudzes, koŗa, vīru koŗa un solo dziesmas.

Mācītāju:

Fr. Čukura, J. Tervita un A. Vaska iesvētrunas.

Plate pasūtināma pie: Rolfs Augstroms,

P. O. Box 7839, Miami, Florida 33155

U.S.A.

Ieskaitot piesūtīšanu, Kanadā $7.-.

BAZNICAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr. Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

26. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dievkalpojumu vada archibīskaps A. Lūsis.

2. novembrī pl. 11 dievkalpojums. Vadīs archibīskaps A. Lūsis.

9. novembrī pl. 11 Varoņu atceres dievkalpojums. Pl. 18 garīgs koncerts draudzes vokālā ansambļa izpildījumā. Ansambļa vadītāja — Brigita Alka.

16. novembrī pl. 11 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša runas stundas kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

26. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas dievkalpojums kopā ar igauņu draudzi. Pēc tam sadraudzības brīdis un kafijas galds.

2. novembrī pl. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Gaujas Gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums.

9. novembrī pl. 11 dievkalpojums.

16. novembrī pl. 15 dievkalpojums. Valstssvētku akts Convocation Hall, pl. 17.

18. novembrī pl. 19.30 dievkalpojums Latvijas dibināšanas dienas atcerei Sv. Andreja baznīcā. Kopīgs visām draudzēm Toronto.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

26. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Viļņa 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mīlgailens, 60 Stevenson Rd., Remdale, Ont., tālrunis 749-0632

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti

25. gada gājumā

katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Viļņis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Lakermanis

106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

26. oktobrī pl. 16 dievkalpojums, un pēc tā draudzes darīšanu sanāksme.

2. novembrī pl 16 dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

9. novembrī pl. 15 draudzes 29. gadasvētki. Piedalās Klīvlandes latv. baptistu koris un māc. Uldis Ukstiņš.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

26. oktobrī pl. 16 svētdienas skola un bībeles klase, pl. 16 Tīrības atjaunošanas svētku dievkalpojums, koris. Dziesmu grāmatas.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont. L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Baffalo, N.Y.

TERVETES NOMETNĒ

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS

MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30(trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

Gaŗezera Vasaras vidusskolai un Gaŗezera bērnu nometnei VAJADZĪGI DIREKTORI.

Piedāvājumi adresējami Gaŗezera Padomei, rakstot:
57632 Lone Tree Rd.
Three Rivers, MI 49093, USA.

Nepieciešami dzīves apraksti:
izglītība, darba pieredze līdzīgas institūcijas vadīšanā.
Vēlamā atlīdzība.

Pirmie kandidāti ir līdzšinējie direktori.
Iesniegumi iesūtāmi līdz 1980. g. 15. novembrim.

Gaŗezera Padome

JAUNĀS KANADAS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA ZĪMES - Bondi

TIEM IR LABAS, IZCILAS ĪPAŠĪBAS, KĀDAS JŪS VĒLATIES KATRĀ IEGULDĪJUMĀ

Kanadas bondi miljoniem kanadiešu vienmēr bijis ieguldījums, kam var uzticēties unuuu un kam arī ir daudz citu īpašību.

Ja jūs izprotat šīs īpašības, jūs sapratīsit, cik labs ir ieguldījums Kanadas bondos un cik tie ir izdevīgi, salīdzinot ar citiem ieguldījumiem.

LIELA DROŠĪBA

Kanadas bondi ir drošs ieguldījums, nodrošināts ar visas Kanadas dabas bagātībām. Iegādājoties Kanadas bonduš, jūs varat būt pārliecināts, ka nauda vienmēr ir drošībā.

LIELA DAŽĀDĪBA

Jaunos Kanadas bondus var viegli pārvērst naudā katrā laikā — tātad jūs neesat ierobežoti. Nav arī soda nauda, ja jaunie Kanadas bondi e tiek iekasēti pēc 1980. g. 31. decembŗa — jūs saņemsit pilnu procentu maksu par katru pilnu mēnesi, sākot ar 1980. g. 1. novembri (ja jūs iekasējat bondus katru pilnu mēnesi, sākot ar 1980. g. 31. decembri vai agrāk, jūs varat saņemt tikai bondu nominālo vērtību — bez procentiem).

Jūs varat pirkt jaunus Kanadas bondus, sākot ar $100 līdz kopējai pirkuma robežai $35.000 par tūlītēju samaksu vai uz nomaksu.

Kanadas bondi ir divējāda tipa. Kārtējo procentu bondi maksā procentus katra gada 1. novembrī ar čeku vai pārskaitot procentus tieši jūsu bankas (chequing or savings) kontā, kas ir ļoti ērts ieguldījuma veids.

Procentu procentu bondi nogulda procentus, un tie ienes procentus procentus. Katrs $100 procentu procentu bonds pieaug uz $201.16 līdz to dzēšanai 7 gados.

LABA PELŅA

Kanadas bondi ienes labu peļņu uz ieguldīto naudu — kas ir sevišķi labi, ja ņem vērā visas citas bondu īpašības.

Jaunie bondi datēti ar 1980. g. 1. janvāri un ienes 10,5 proc. katru gadu līdz to dzēšanai 1987.g.

PAŠREIZ TIRGŪ

Jūs varat pirkt Kanadas bondus no katra pilnvarota aģenta, ieskaitot bankas, ieguldījumu aģentus, biržas mākleŗus, trasta kompānijas un kreditjūnijas.

PĒRCIET TOS JAU ŠODIEN.

SEPTINUS GADUS PĒC KĀRTAS

Liela dažādība
Labs ienākums
Liela drošība

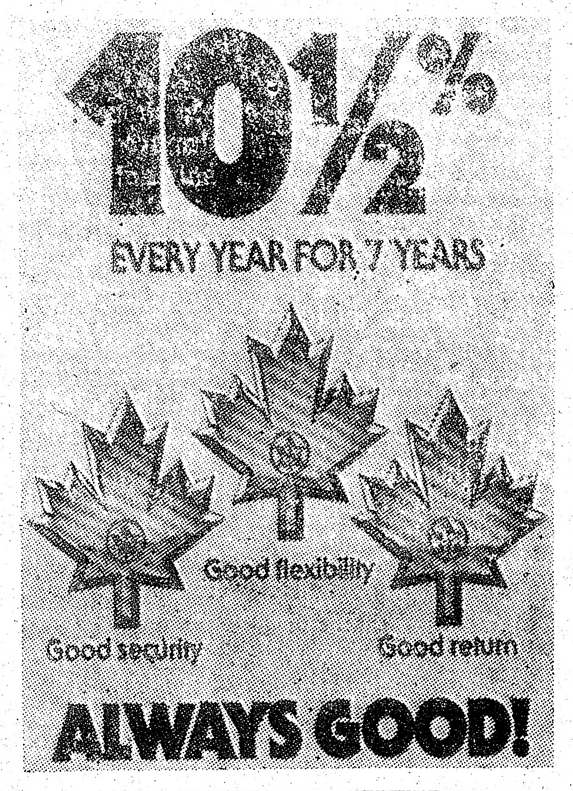

Sastādīta Latviešu dienu rīcības komiteja

Kanadas laviešu dienu rīcības komiteja Intas Purvas vadībā savā otrā sēdē apstiprināja amapersonas priekšdarbu veikšanai. Priekšsēža pirmā vietnieka pienākumus uzņēmās J. Ozols no Toronto Latvijas korporāciju kopas, bet otrā vietnieka — R. Pētersons no Austrumu ev. lut. latviešu draudzes. Par protokolu sekretāri apstiprināja S. Bāderi no TLB sestdienas skolas, par sekretāri dažādiem uzdevumiem D. Veinbergu, par kasieri R. Britālu no DV Kanadas valdes.

Nacionāli politisko sarīkojumu vadīs un organizēs M. Lorbergs no LPB Kanadas kopas, sabiedrisko un informācijas sarīkojumu R. Norītis no LNAK informācijas nozares, kultūras — prof. Dr. H. Tichovskis no Kultūras fonda un jaunatnes Dace Veinberga, kas būs arī sakarniece pie Kanadas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas.

Kā jau agrāk ziņots, Latviešu dienas Kanadā notiks tieši pirms vispārējiem dziesmu svētkiem — 1981. gadā no 28. līdz 30. jūnijam. To galvenais nolūks — pulcināt Kanadā dzīvojošos latviešus, lai stiprinātu un vienotu mūsu nacionāli sabiedrisko, kultūras un jaunatnes latviskās audzināšanas darbu. Pārrunājot šāda nodoma īstenošanu, apsvēra divus galvenos organizēšanas veidus, pirmkārt. kopsēžu veidā ar lietpratēju īsreferātiem un vispārējām diskusijām vai, otrkārt, sadaloties interešu grupām, kur kopsēdēs uzklausītu šo grupu azinumus. Tā kā katram no šiem veidiem ir savas priekšrocības, bet arī savi trūkumi, sarīkojumu vadītāji tās izvērtēs līdz nākošai sēdei, kuŗā pieņems galīgo lēmumu. Līdz nākošai sēdei komitejas locekļi iesniegs arī savus priekšlikumus šo Latviešu dienu mudei.

Tuvākā laikā sastādīs arī budžeta projektu un apzinās iespējamās telpas, galvenokārt domājot par Royal York viesnīcu, kur notiks visi galvenie dziesmu svētku sarīkojumi.

Latviešu dienu organizēšanā, popularizēšanā un dažādos sarīkojumos centīsies iesaistīt — LNAK pārstāvjus dažādos latviešu centros, kā arī padomes locekļus un lokālās organizācijas.

R. N.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

PĒRKU

Kanadas un ASV

SUDRABA

dolarus

Augstas cenas.

Toronto (416) 762-7100.

B & V Installers

IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES gāzes un eļļas, kā arī gaisa vēsinātājus.

Zvanīt

Dienā	Vakarā
Stan Back	V. Ivans
763-6151	763-3374

Izdevīgs laiks

pasūtināt spalvu un dūnu

segas, pēļus spilvenus,

kā arī guļamos maisus un žaketes un izdarīt to labojumus.

Zvanīt 787-9021.

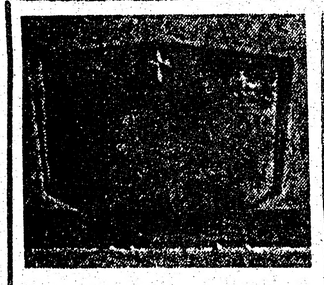

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Īgaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

VITA

gatavo viesībām — mazām, elegantām, intimām. Tālrunis 491-9465

MŪSU LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Streika radītu traucējumu dēļ laikrakstu jūs, droši vien, saņemsit ar nokavēšanos. Pagaidām pasta piegāde gan atjaunota, bet iespējams, ka tuvākās dienās vai nedēļās streiks uzliesmos no jauna. Lūgums nevainot laikraksta ekspedīciju, jo tā laikrakstu uzsūtīšanai sagatavo laikus — tāpat kā vienmēr.

LA apgāds

Vecākais latviešu puku veikals

Dibināts 1932. g.

Venus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI katram gadījumam

Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās

Pasūtījumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645, pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

VALUTE

JEWELLERY LTD.

- DIMANTI
- PULKSTEŅI
- LATVISKAS ROTAS

Zeltkalies

ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens—769-9535

pie Kloor, vienu bloku rietumos no Jane

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

- ☐ vienu gadu $35.00
- ☐ 6 mēnešiem $18.00
- ☐ 3 mēnešiem $ 9.00

☐ Piemaksāju par 1980. gadu $....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Ceku lūdzu sūtīt uz

LATVIJA AMERIKA PUBLISHING, LTD. VĀRDĀ

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI

VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI

ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI

DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20

Māra Gugāns-Lūsis

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

Izjusti personīgi pakalpojumi pastāvīga kapella.

M. WAYNE HAMILTON

Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.

Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēle īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju: aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

ceturtdienās un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

MLĢ LAIMEI

Vēl tikai dažas nedēļas līdz MLĢ II loterijai valsts svētkos Minsterē 18. novembrī.

PĒRCIET MLĢ LOTERIJAS LOZES.
ZIEDOJIET MLĢ LAIMEI!

Vērtīgi laimesti:

- atpūtas un prieka brīžiem aluminija laiva (12 pēdu — de lux — modelis) un 2 desmit ātrumu divriteņi
- klusiem brīžiem un garam:
  - kokle
  - latviešu un cittautu mākslinieku gleznas
  - vērtīgas grāmatas
  - skaņu plates
  - latviešu keramika
  - mākslas rokdarbi u. c.

(Laiva ir laivu rūpnieka Rūdolfa Kadiķa ziedojums Nalco Boats Mfg. Co., a Division of Oclan Industries Ltd., Scarboro, Ont., Canada.)

MLĢ LAIMEI

KANADĀ

VINIPEGA

● Valstssvētku aktu Vinipegas latviešu rīkos 16. novembrī pl. 17.30 Sv. Pēteŗa baznīcas zālē. Svētku runu teiks LNAK padomes priekšsēdis Viktors Upeslācis no Toronto.

● Vinipegas latviešu akadēmiskā saime Latvijas universitātes dibināšanas atceres aktu rīkoja lietuviešu Sv. Kazimira draudzes baznīcas zālē. Uzrunu teica akadēmiskās saimes valdes locekle Elza Petardi, svētbrīdi vadīja māc. Egils Grīslis, bet akadēmisko runu par tematu „Valdošie uzskati par pasaules rašanos" teica akadēmiskās saimes priekšnieks Teodors Blosmanis. Iepriekšējais priekšnieks Alfrēds Vītiņš apsveica universitāti beigušos ar grāmatu veltēm. Tās saņēma Teodors Blosmanis, Karēna Grīsle, Lilita Kļaviņa un Juris Smoļinskis. Velti saņēma arī pats Vītiņš, kas ilgus gadus darbojies akadēmiskā kopā. Par tās 20 darbības gadiem referēja E. Petardi. Bija ieradušies 25 akadēmiķi, kas vēlāk pakavējās pie kafijas galda.

● Vinipegas latviešu biedrība 1. novembrī Sokala zālē rīko Mārtiņvakaru ar zoss cepeti. 19. oktobrī biedrība atzīmēja 30 gadu darbības atceri ar dievkalpojumu Sv. Pēteŗa baznīcā draudzes māc. Dr. E. Grīšļa vadībā. Dievkalpojumā bija aicināti arī archibīskaps A. Lūsis un māc. L. Grendze no Klīvlandes. Baznīcas telpās bija rīkotas vakariņas.

● Sv. Pēteŗa draudzei Vinipegā bija ievērojama atcere — 50 gadu pastāvēšana, ko atzīmēja dievkalpojumā 21. septembrī. Piedalījās viesi — mācītāji K. Kuškēvics un Lencs. Pēdējais draudzi apkopa piecdesmitajos gados, bet K. Kuškēvics desmit gadus, no 1966. līdz 1976. gadam, pēdējos divus gadus arī Sv. Krusta draudzi. Māc. E. Grīslis iepazīstināja ar abiem mācītājiem-viesiem. Māc. K. Kuškēvics teica svētrunu.

(ls)

VANKUVERA

● Vankuveras latviešu saime 18. novembŗa atceri rīkos 15. novembrī. Šogad to rīko vietējā latviešu draudze ar aktu pēc dievkalpojuma. Svētku runu teiks LNAK padomes loceklis Viktors Upeslācis, kas pēc tam piedalīsies 18. novembŗa aktā arī Vinipegā.

● DV Britu Kolumbijas nodaļa 8. novembrī krievu sabiedriskajā namā rīko Mārtiņu vakaru ar Ulža Siliņa vienčēliena kokmēdiju Sudrabkāzas, ko izrādīs Vankuveras drāmatiskā kopa. Pēc tam mantu izloze, vanadžu tirdziņš un kafija ar cepumiem.

(ls)

SIDRABENE

Sidrabenes birztalas jau tērpušās rudens zelta rotā, ko varēja vērot 27. septembŗa pievakarē, apciemojot sidrabeniešus viņu sarkojumā. Bija jauka diena, un tie nedaudzie ciemiņi, kas šeit ieradās jau pēcpusdienā, ar baudu vēroja Sidrabenes idilli. Vakarā sarīkojuma programmā galvenokārt bija vīru ansambļa Kalvis dziesmas, Juŗa Dzeguzes vadībā Atsevišķām dziesmām solo dziedāja baritons J. Rudzītis un tenors A. Bērziņš Marģeŗa Krava pavadījumā. Dziedātājiem pateicās Sidrabenes pārstāvis P. Plīdoki u.t.t. Izrādei sekoja debates. Semināŗa vakara ievadījumā P. Miniats iepazīstināja ar referentu un pēc stāstījuma izteica pateicību. Nākošais seminārs 20. novembrī pl. 20 Starptautiskā studentu kluba telpās. Kaspars Dzeguze runās par Kanadas žurnālistiku un tās aizkulisēm. Semināru vakari šai mācību gadā gūst lielu piekrišanu, un pēdējais bija pulcinājis 42 klausītājus. Līdzīgs skaits bija arī 18. septembŗa seminārā. Studentu grupas (LUST) šī mācības gada valdē darbojas Inese Briede (priekšsēde), Aija Abene (viceprieks.), Maija Dāle (sekretāre), A. Briedis (kasieris), Karina Mieriņa (biedrzine), Inga Upeslāce un P. Miniats.. Iepriekšējā gadā valdes darbu Andrejs Briedis.

O. K.

HAMILTONA

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku klubs bija rīkojis lašu zvejošanas sacensības Port Credt līcī. Tajās piedalījās 9 makšķernieki. Sacensības vadīja T. Jansons. Lielāko lomu kopsvarā ieguva R. Mierkalns (40,5 mārc.). Seko R. Mierkalns jun. ar 19,5 mārc. un Maija Upīte ar 19 mārc. Kluba šīs sezonas tītaru šaušanas sacīkstes notiks 7. decembrī kluba īpašumā Lielupe.

O. K.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies mācītājam Čopam par

LŪCIJAS PĀLĪTES

izvadīšanu pēdējā gaitā.

Pateicamies visiem Lūcijas draugiem par skaistajiem ziediem, sirsnību un jaukajiem vārdiem. Liels paldies arī draudzes dāmu komitejai par bēŗu mielastu.

Gatis un Ligita Samsons

TORONTO ZIŅAS

(turpinājums no 8. lp.)

mā Bērzainē. Sacīkstēs var piedalīties visi tītaru šaušanas sporta cienītāji neatkarīgi no piederības pie kluba. Bises un municiju varēs dabūt uz vietas. Kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi 1. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā.

● Vairāk nekā stundu garā stāstījumā par fotografēšanu referēja Ints Plampe Toronto universitātes latviešu studentu grupas kārtējā mēneša sanāksmē 16. oktobrī Starptautiskā studentu kluba telpās. Referents stāstījumu papildināja ar ar krāsu diapozitīviem trīskārtīgā palielinājumā. Skatos galvenokārt domināja uzņēmumi no dabas: ziedi. zivis, dzīvnieki,

Pēc grūtām ciešanām no mums šķīries mūsu mīļais

Ādams Stāks

dzimis 1922. gada 18.augustā Latvijā,

miris 1980. gada 5. oktobrī Milvokos.

Ak dzīves dienu gājums,
Cik ātri paiet tas:
Sauc Dieva aicinājums,
Nāk vakars — jāšķiras.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

brālis Igors Latvijā,
Silva un Daimis Kanadā

Mūžībā aizgājis

Latvijas armijas 11. Dobeles kājnieku pulka

KAPTEINIS **Arnolds Lasis**

dzimis 1898. gada 16. septembrī Rīgā, Latvijā,

miris 1980. gada 8. oktobrī Birminghamā, Anglijā.

Uz pašas sirds liec latvju zemes sauju,
Pār krūtīm pārklāj svēto karogu . . .
(Arnolds Šiņķis)

Dziļās sērās

sieva Emma Lasis Anglijā, māsa Valija Reke,
māsas meita Ilga Reke - Andersone ar vīru
un tantiņa Amerikā

Traģiskā nāvē mirusi

Lūcija Pālītis dzim. Tomsons,

dzimusi 1907. gada 21. maijā Rīgā,

mirusi 1180. gada 26. augustā Toronto.

Apklusa Tava labā sirds

Mīļā piemiņā paturēs

krustdēls ar ģimeni

Pensionēšanās dēļ igauņu modes preču tirgotājs

par puscenu izpārdod augstas kvalitātes dāmu ziemas mēteļus un kažokus.

Inglis firmas vilnas mēteļi platu minka krāgu dabūjami par $120 — $200. Informācijai zvanīt

429-2831.

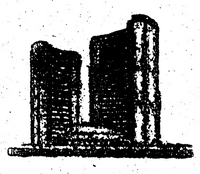

TORONTO PILSĒTAS PAZIŅOJUMS

PAR STANDARTLAIKU IEVĒROŠANU, SĀKOT svētdien, ar 1980. g. 26. oktobri.

Kā norāda pilsētas padome, pilsoņiem bija izdots aicinājums ievērot vasaras laiku no 1980. g. 27. aprīļa līdz 26. oktobrim. Tagad pilsoņi tiek aicināti pagriezt pulksteņus atpakaļ par vienu stundu svētdien, 26. oktobrī pl. 2 no rīta.

John Sewel, Mayor

Latvijas zeme . . .

(Turpinājums no 4. lp.)

rāku ēku normālprojektus (plāni, šķērsgriezumi un sānskati) dažāda lieluma saimniecībām.

Vairākās nodaļās aprakstīta Latvijas lauksaimniecības organizācija un zemnieku tiesiskais stāvoklis. Vairāk nekā puse grāmatas veltīta Latvijas lauksaimniecības ekonomiskajiem apstākļiem un tās dažādām nozarēm. Katrā nodaļā daudz statistisku datu, dažos gadījumos pat par laiku pirms Pirmā pasaules kara, praādot mūsu lauksaimniecības attīstību un tās nozīmi ārējā un iekšējā tirdzniecībā un tautas ienākumos. Vislielākais saimnieciski patstāvīgo un vismazākais algoto darbinieku procents bija starp lauksaimniecībā strādājošiem. 1935. g. februārī no lauksaimniecības pārtika jau 1.141,879 personas, t. i. 59 proc. no Latvijas iedzīvotāju kopskaita (576. lp.). Latvijas tautsaimniecībā visas nozares vairāk vai mazāk balstījās uz zemniekiem un viņu darbu.

Pielikumā uzrādīta bagātīgi izmantotā literātūra, ieskaitot Latvijas statitiskās pārvaldes mēneša biļetenus un gada grāmatas un 1935. gada tautas skaitīšanas datus.

Grāmtām, tāpat kā cilvēkiem un tautām, ir savi likteņi. Latviešu lauku sētas un zemnieku kārta ir iznīcināta. Grāmata, kas parāda mūsu lauksaimniecības attīstību un ziedu laikus, nesasniedza lasītājus. Pēc 40 gadiem tā tomēr paceļas kā fēniks no pelniem un dodas pie latviešu lasītājiem trimdā. To lasīs vēl atlikušie Latvijas lauku saimnieki un strādnieki, lasīs viņu pēcnācēji un visi, kam interesē latviešu dzīves pamati. Grāmatu var pasūtināt, rakstot ar šādu adresi: LNAK „Latvijas zeme", c/o Latvian Credit Union, 1539 Bloor St., West, Toronto, Onario, Canada, M6P 1A3. Cena mīkstos vākos $25, linu jesējumā $29. Pasa izdevumiem jāpieliek Kanadā $1.50, ASV $2.50, Ejropā $5 un Austrālijā $4. Maksājumiem lietot vienīgi bankas naudas pārvedumu zīmes (money order) Kanadas dolaros, tos izrakstot uz „LNAK Latvijas zeme konts 6127" vārda. **J. Mežaks**

Inflācijas un bezdarba briemonis
(Amerikāņu humors)

Labo visāda veid aautomašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Andris Zeibots, C. A.
Cole, Zeibots & Company
CHARTERED ACCOUNTANTS
Henry Cole Management Group Limited
MANAGEMENT CONSULTANTS
797 Don Mills Rd., Don Mills, Ont. M3C 1V1. Tel. 429-2894

HELLO WORLD Travel Ltd.
1943 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un paskaidrojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

ALCAN
ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company
IERĪKO UN LABO
- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus.

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai
(416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

SVĒTKU SAIŅI UZ LATVIJU
Tazab and Co. Ltd., Latvian Dept.,
273 Old Brompton Rd.,
London SW 5 9JB, England

Express sainis Nr. 111 ..... US$ 135.00
1 labas kvalitātes kungu kamzolis VAI 1 mohaira vilnas dāmu jaka, 500 gr. šķīstošās kafijas pulvera, 500 gr. dzeramās šokolādes, 1 kg krējuma konfekšu, 1 kg rozīnu, 453 gr. šokolādes svētkiem kastē.

Express sainis Nr. 222 ..... US$ 275.00
2 pāri Wranglera džinsu bikses, 2 Wranglera virskrekli, piemēroti biksēm, 3 metri bieza krimplīna uzvalkam vai kostīnam, 200 gr. šķīstošās kafijas pulvera,

Sainim Nr. 222 pievienosim 4 metrus sintētiska džersija kleitas drānu skaistās krāsās, pasūtītājam samaksājot tikai muitu 12 rubļus — US$ 23.00.

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadwiev Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtiet manu dāvanu (L. A. abonementu),
uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese .....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu:
.....
.....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $27.00.
Vārds, uzvārds .....
Adrese .....

A COMPLETE PERSONAL FINANCIAL SERVICE FROM ONE MAN

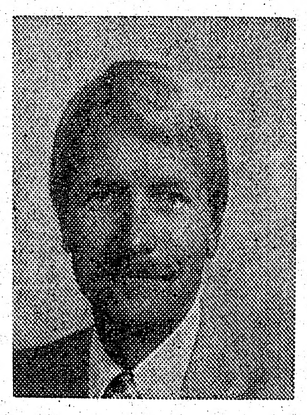

Juris (George) Zommers
Birojā — (416) 842-4630
Mājā — (416) 274 1548

- Reģistrētas pensijas ((RRSP)
- Reģistrēti māju pirkšanas plāni (RHOSP)
- Ieguldījumi
- Naudas taupīšanas plāni
- Iemaksas pensijām (annuities)
- Nākotnes īpašumu plānošana
- Dzīvības apdrošināšana
- Kompāniju darbinieku palīdzības izkārtojumi (dzīvības apdr. u. c.)

Investors SYNDICATE LIMITED

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.

SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MELTĪTĒM. — $3.00

Dugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdid., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., setd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

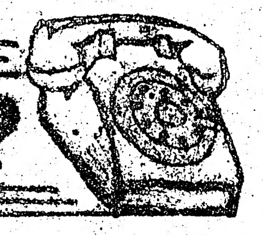

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

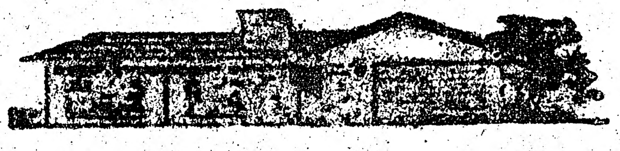

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.

221-1159

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

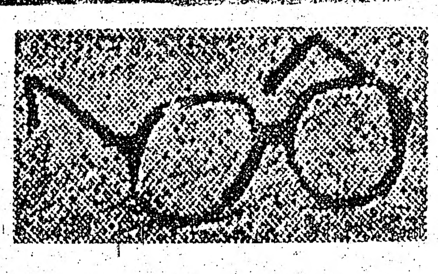

RATAS

IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm, arī no okupētās Latvijas
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnē ji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTERY
1435A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel.536-8183.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS

Specializējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, viena bloku no Latviešu kreditsab. Dundas — Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3934
670 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

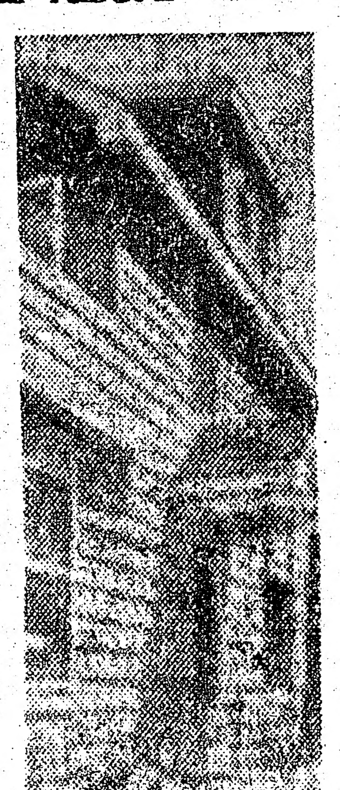

1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2364 ***Īpašnieks Artūrs Mīme***
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 53?-1401

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

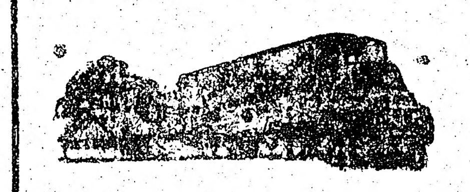

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Amber Printers and Publishers
spiestuvē nelielā skaitā vēl dabūjamas grāmatas:

Krišjānis Ozoliņš — Celies augšā, atmiņas — $7.50
Anna Ozoliņa — Atmiņu ziedi, dzejas — $6.00
Jānis Zariņš — Cepure ar zelta vārpu — $6.00
Eduards Freimanis — Divas pasaules — $3.75
Laiks, Telpa, Ļaudis — visas 3 daļas.

ARCHIBĪSKAPS...

(Turpinājums no 1. lp.)

Nupat noskaidroju, ka Readers Digest — Amerikas izdevumā šis raksts nav atrodams. Kas varēja tik lielu un visā pasaulē izplatītu žurnālu atturēt no šāda raksta publicēšanas? Vai tiešām šai jautājumā valda kāda konspirācija, kāds slepens nolīgums? Es biju ar mieru braukt uz Romu, bet diemžēl, Madrides konferencē no Vatikāna puses mūsu jautājuma pacelšana taktisku iemeslu dēļ vēl neesot gaidāma. Atliek tikai mums pašiem — bez sabiedrotiem — cīnīties par savu taisno lietu.

Par Eiropas baznīcu konferenci, kas septembŗa sākumā notika Tallinā, archibīskaps saņēmis plašu informāciju un norāda:

,,Šī konference noteikti bija ar zināmām politiskām ambīcijām. Cik no man piesūtītiem pārskatiem redzams, galvenās pārrunas tur ir bijušas par miera nodrošināšanu un par to Eiropas drošības un sadarbības noteikumu iedzīvināšanu, īpaši attiecībā uz pastāvošām negrozāmām robežām. To jau arī varēja sagaidīt. Maskava prot baznīcas veikli izmantot savu politisko ambīciju sasniegšanai. Bet kaut gan mums ir iebildumi pret to, ka konference rīkota okupētā valstī, mums tomēr jācer, ka tā būs devusi arī kaut ko pozitīvu, liekot turienes kristiešiem atskārst, ka viņi nav pilnīgi aizmirsti, ka viņu jūgs tiks atvieglots.

Bez tam konferences dalībniekiem ir bijusi izdevība apmeklēt arī Baltijas valstis. Rīgā ieradušies un dievkalpojumus apmeklējuši 5 garīdznieki. Savos ziņojumos viņi ir samērā atturīgi.

Intervijas beigās, uz jautājumu, vai augstākie garīdznieki Latvijā ir komūnistu partijas biedri, archibīskaps Lūsis atbildēja: ,,Šo jautājumu esmu dzirdējis simtām reižu. Es domāju, ka uz šo jautājumu jāatbild ar noteiktu — nē. Bet tajā pašā laikā arī jānorāda, ka visā Pad. savienībā neviens garīdznieks nevar būt redzamākā amatā bez attiecīgo valdības iestāžu piekrišanas. Nesen, piemēram, brīvo pasauli aizsniedzis kāds ziņojums, ko Pād. savienības komūnistu partijas centrālai komitejai sniedzis t.s. reliģisko lietu padomes priekšsēža V. A. Kurcedova vietnieks V. Furovs. Furovs raksta, ka neviens bīskaps netiekot ,,ievēlēts'', iepriekš nesazinoties un neprasot attiecīgu partijas un valdības iestāžu piekrišanu. Zīmīgs ir arī norādījums, ka garīdzniecību varot izmantot dažādu tūristu ,,informēšanai'' un sakariem ar ārzemēm.

JAUNATNE PRET...

(Turpinājums no 1. lp.)

Kā spilgts piemērs tam ir nesena masveidīga igauņu jauniešu demonstrācija pret padomju varu ar Igaunijas karogiem rokās Tallinas ielās. Jaunatnes pretestība padomju režīmam rāda, ka komūnistiskās iekārtas nākotnes izredzes ir bezcerīgas.

Baltijas valstīs stiprākie apspiešanas veidi ir rusifikācija, reliģiskā apspiešana un tautu tiesību noliegšana. Visās zemēs ir izjūtama neapmierinātība zemā dzīves standarta un personīgo brīvību ierobežojumu dēļ. Austrumeiropas satelītu valstīs iedzīvotāji vēlas atbrīvoties no padomju politiskās virskundzības un saimnieciskās ekspluatācijas.

Visiem cilvēkiem un tautām ir kopīga vēlēšanās atbrīvoties no padomju komūnistiskās varas. To var panākt tikai ar apspiesto tautu koalicijām un politisku kopdarbību. Eiropas drošības konference ir vieta, kur visas sūdzības saplūst kopā un dod pasaules forumu apsūdzībām pret Pad. savienību. Vēl vairāk, šī konference netieši dod izdevību veidoties jaunām koalicijām, lai strādātu cilvēku un tautu brīvības labā.

Padomju agresija un cilvēku pretošanās padomju apspiešanai ir nepārtraukts process. Līdz ar to Baltijas valstu okupācija ir uzskatāma par daļu no šī procesa, kas joprojām turpinās, un tā paliek aktuāls jautājums. Eiropas drošības konference pret padomju vēlēšanos ir pacēlusi cilvēku tiesību jautājumu internacionālo politisko debašu centrā. Rezultātā pasaules stabilitāte un miers netiek vērtēti kā pastāvošo režīmu tālākas pastāvēšanas jautājums. Maldinošu mieru, ko uz laiku uztur represijas, rietumu demokratijas tagad uzskata par eksplosīvu situāciju, kas nav jāatbalsta un kas nekalpo miera interesēm. Šāda pieeja ir noteiktāk jāattiecina arī uz Padomju savienību. Tā arī tautu pašnoteikšanās tiesības ir internacionāli atzītas par cilvēku tiesībām. Cilvēku tiesību jautājums ir izraisījis nepārtrauktu rietumu demokratiju konfrontāciju ar Pad. savienību, un pēdējā ir uz apsūdzēto sola.

Pašreizējā pasaules politiskā situācija un pretestība padomju režīmam rada izdevīgus apstākļus vājināt padomju varu, tāpēc arī baltiešu un visu apspiesto tautu pārstāvju klātiene Madridē ir nozīmīga. Šai klātienei ir jābūt tik saredzamai un sadzirdamai, ka tā saista kā delegātu, tā pasaules preses uzmanību, līdz ar to izraisot padomju protestus. Jo skaļāk padomju varasvīri un funkcionāri protestēs, jo vairāk visas pasaules uzmanība tiks vērsta uz padomju okupāciju un apspiešanām. Tas savukārt radīs lielāku pretestību un drosmi apspiestajos cilvēkos un palīdzēs vest padomju imperiju tuvāk tās sabrukuma dienai.

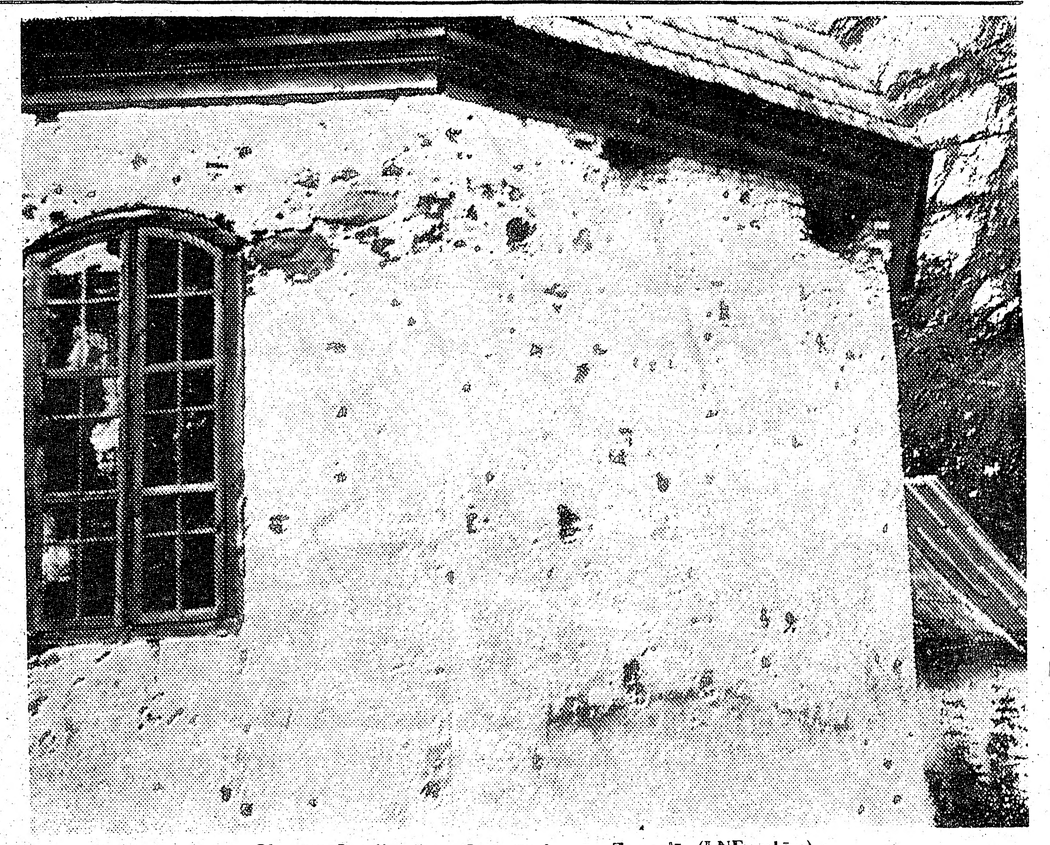

Okupētās Latvijas ainas. Izpostītā baznīca Zemgalē. (LNF archīvs)

KRIEVU VALODU MĀCA JAU BĒRNU DĀRZĀ

Par bērnu dārzu trūkumu un jauno māšu rūpēm par bērnu uzraudzību Padomju Jaunatnes 12. augusta numurā raksta līdzstrādniece Aida Prēdele. Pēc pieņemtās normas uz 100 strādājošām sievietēm vecumā no 18 līdz 50 gadiem jābūt 30 vietām bērnudārzā. Uz laukiem šī norma izpildīta tikai par 20 proc. Latvijā pašlaik ir 323 kolchozi, bet savi bērnudārzi jeb dārziņi, kā tagad mēdz saukt, ir tikai 30 saimniecībās, raksta Prēdele.

Pēc Prēdeles domām, bērnudārzs nav tikai vieta, kur bērnam pavadīt laiku, kamēr vecāki strādā, bet pirmā izglītības pakāpe. Ik gadu palielinoties prasības pirmo klašu skolēniem, un vecāki mājās vairs nespējot apmācīt bērnu pēc visām prasībām: mūzikā, ritmikā, fiziskajā kultūrā un pat svešvalodās. Un tad nu Prēdele atklāj, ka visos bērnudārzos šogad sākot mācīt krievu valodu, jo tās zināšanas būšot vajadzīgas skolā.

Šis Prēdeles teikums norāda, ka Latvijā šogad sāk pārkrievināšanu steidzināt, ieviešot krievu valodu arī bērnu dārzos un līdz ar to skolas pirmajās klasēs. Tāpat kā cara laikos, kad bija viens cars, viena valoda, viena ticība. Tagad cara vietā Ļeņins, bet ticības vietā komūnistu partijas dogmas.

Rakstīdama par lauku bērnudārziem, Prēdele pirmo min Mērsragu, kur bērnu novietne esot vienīgi Rojā zivju apstrādāšanas rūpnīcā. Tur uzņemot labāko un vērtīgāko cilvēku bērnus. Šis dārziņš pārvērsts par centības veicinātāju, par tādu kā balvu.

,,Esam paraduši runāt par bērnudārzu kā par strādājošo cilvēku nepieciešamību,'' raksta Prēdele, un tālāk pastāsta, kā izskatās laukos. Vairākās lauku saimniecībās jaunas sievietes kopj teļus, turpat pa kājām viņām un teļiem maisās bērni. Šie bērni, tālā lauku nostūrī dzīvojuši, skolā aizgājuši, neprot nedz lasīt, nedz rakstīt, vēlāk nespēj tikt galā ar skolas mācību programmu, nevar iejusties citu vidū.

Arī Prēdele atzīst, ka bērnudārzi kolchozam izmaksā dārgi. Viena bērna uzturēšana ap 40 līdz 50 rubļus mēnesī. Vienam otram kolchozam tas neesot pa spēkam. Ne visi vecāki grib un var nodot savus bērnus dārziņā. Esot vecāki, kuŗi uzskatot, ka bērnudārzā mazuļus pienācīgi neuzskatīs, raksta Prēdele.

Lai laukos būtu paredzētais bērnudārzu skaits, Prēdele ieteic tos celt vairākām saimniecībām kopā, kādu pašreiz ceļot Talsu rajona trīs saimniecības Valdemārpilī. Vai lielo attālumu dēļ tur arī divas trešdaļas vietu nepaliks tukšas kā Rēzeknes rajona bērnudārzos, par ko raksta pati Prēdele?

P. B.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

PERSONĪGI AIZDEVUMI BIRŽAS OPERĀCIJĀM

Aizdevumi nodrošinājami ar publikai pieejamām - Kanādas biržā reģistrētām akcijām un obligācijām.

Par šo un citiem aizdevumu veidiem un procentu likmēm informācija pieprasama kreditsabiedrību birojos:
Toronto 533-9415, 922-2551
Hamiltonā 527-4344
Londonā R.Bērziņa kungam

13.75%
HIPOTĒKAS

SLĒGTAS UZ 2 GADIEM
* īpašumu iegādei
* uzlabojumiem
* hipotēkas atjaunošanai u.c. kapitāla ieguldījumiem
izsniedzam ierobežotā daudzumā
Maksimālā summa $ 100,000
75% no īpašuma vērtības
LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
BIEDRIEM UN ĢIMENES LOCEKĻIEM

VAI KREMLIS...

(Turpinājums no 1. lp.)

debatēšanai, kuŗu Rēgens varēja arī attaisnojamu iemeslu dēļ nepiekrist, jo Kārters taču atteicās piedalīties iepriekšējā konfrontācijā, būs izšķirīga nozīme. Viens nepārdomāts vārds vai kājas paslīdēšana var svaru kausus nosvērt vienā vai otrā pusē. Spriežot pēc sabiedrisko domu pētīšanas institūtu aptaujām, gubernātors Rēgens vēl joprojām ir krietni priekšā Kārteram, un visziņi pareģi jau tagad saredz Kārtera izvākšanos no Baltā nama.

Sabiedriskās domas pētīšanas institūti var arī maldīties. Laba liecība tam ir nupat notikušās parlamenta vēlēšanas Austrālijā, kur gandrīz visi aptauju izvērtētāji pareģoja līdzšinējā ministru prezidenta Malkolma Frēzera smagu sakāvi un sociālistu partijas uzvaru. Pretēji viņu „nemaldīgajai prognozei", vēlēšanās uzvarēja konservātīvais Malkolms Frēzers, un kopā ar citām labā spārna partijām arī turpmāk viņa koalicijas valdībai būs apmēram 20 balsu liels vairākums.

Mūs sevišķi var interesēt Frēzera uzvara, jo viņš ir viens no nedaudziem pasaules valstsvīriem, kas pareizi novērtējis mūsu tautai un valstij nodarīto pārestību un arī aktīvi iestājies pret netaisno Pad. savienības Baltijas valstu okupāciju. Ja tas tā, tad lieli nopelni ir mūsu tautietim redaktoram un Latvijas vicekonsulam Emīlam Dēliņam. Varbūt pārspīlēts ir apgalvojums, ka Emīls Dēliņš esot Malkolma Frēzera labā roka, bet nenoliedzami viņš ir viens no Austrālijas valdības galvas ļoti tuviem padomdevējiem. Viņa tuvās attieksmes ar ievērojamo Austrālijas politiķi kādā laikā var nest ļoti svētīgus augļus. Lai paldies Emīlam Dēliņam par viņa sekmīgo politisko aktīvitāti. Šo rindu autoram vācu okupācijas laikā bija cieša saskare ar Emīlu, kad Dēliņš, būdams pulkveža Veisa sekretārs, vienmēr sadarbojās ar latviešu pretestības kustības dalībniekiem Gustavu Celmiņu, pulkvedi Lobi un citiem latviešu aktīvistiem, kas cīnījās pret baltvācu nacistu neiedomājamām patvarībām Latvijā.

Atgriežoties Vašingtonā, jāpiemin Kārtera gandrīz izmisīgais mēģinājums tuvoties Irānas ministru prezidentam Muhamedam Ali Radžai. Kā zināms, pēdējais Apvienotās Nācijās Ņujorkā apvainoja Iraku noziedzīgā agresijā Irānā. Pēc asās runas Ņujorkā, kuŗā netika taupītas arī ASV, Radža nākamajā dienā preses konferencē sagādāja pārsteigumu, paziņojot, ka Teherānā turēto amerikāņu ķīlnieku liktenis varot atrisināties jau līdz š.g. 4. novembrim. Kārters visiem līdzekļiem mēģināja dabūt audienci ar Radžu, bet pēdējais to noraidīja. Irānas ministru prezidents deklarēja, ka Vašingtonai, vispirms jāatsauc no Saudi Arabijas ar radāra ierīcēm aprīkotās izlūku lidmašīnas un jāatsakās no jebkādas Teherānas ienaidnieku turpmākas atbalstīšanas. Protams, ka ķīlnieku atbrīvošana nāktu par labu Kārtera popularitātei tautā, bet, izdabājot Teherānai, Kārters pret ASV noskaņotu visu arabu pasauli. To nepārprotami paţeicis arī tālredzīgais Ēģiptes valstsvīrs prezidents Sadats.

Kairo tajā pašā laikā sākušās ASV, Ēģiptes un Izraēlas diplomātu apspriedes palestīniešu problēmas atrisināšanā. Kārters jau pasteidzies deklarēt, ka konference esot devusi spīdošus panākumus, bet prezidents Sadats no savas puses uzsvēris, ka līdzšinējā apspriežu norisē Izraēla nav nākusi klajā ne ar vienu jaunu priekšlikumu, un par jebkādiem panākumiem pagaidām nevar būt nekāda runa. Vērā ņemams arī Sadata brīdinājums, ka Pad. savienība, noligstot 20 g. ilgu savstarpēju draudzības un sadarbības līgumu, var Sīriju izmantot saviem tālākiem ekspansijas mērķiem Vidējos austrumos.

Irākas un Irānas militārā konfrontācija pēc militāro lietpratēju domām tagad stipri ieilgst. Bagdadas militāro spēku kapacitāte esot pārāka, un tā karu varot turpināt vismaz vēl veselu gadu. Irāna tajā pašā laikā nav spējusi mobilizēt vērā ņemamu militāru pretestību. Teheranā līdzās prezidentam Bani Sadram uz skatuves atkal parādījies agrākais ārlietu ministrs Godzadeks. Viņu uzskata par paša ajatolas Komeini uzticības personu. Godzadeks ir par attieksmju izlīgumu ar Vašingtonu. Kā uz eventuālu Vašingtonas palīdzību Irānai reaģēs Maskava, tas ir visvarīgākais un izšķirīgais jautājums.

Aizvadītajā nedēļā mēs piemnējām Brežņeva un Austrumvācijas komūnistu līdera Ēricha Honekera pārāk tuvās attieksmes. Atzīmēsim, ka Honekers tagad pēkšņi sagādājis pārsteigumu visai pasaulei. Brežņeva Austrumvācijas kipars nosaucis Rietumvāciju par imperiālisma ieroci, faktiski pārtraucis rietumvāciešu ciemošanos pie Austrumvācijas radiem un pieteicis jaunus saimnieciskus ierobežojumus, kuŗu rezultātā ilgos gados auklētā Bonnas un Pankovas detante ir jāuzskata par torpedētu. Militārie lietpratēji domā, ka Austrumvācijas robežas noslēgšanu var būt sakars ar eventuālu Pad. savienības invāziju Polijā. Pazīstamais kanadiešu žurnālists Lubors Zinks, atsaucoties uz pārbaudītiem avotiem, Kremļa invāziju Polijā pareģoja jau pirms vairākām nedēļām.

Kā redziet, tad nākamā nedēļa droši vien būs vēl dramatiskāka.

Aleksandrs Ķegumnieks

DV Centrālās valdes prezidija sēdes dalībnieki Straumēnos.

ATBALSTA LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDU

DV Fonda Straumēnos notika DV centrālās valdes prezidija sēde, kuŗā arī piedalījās viesis jaunievēlētais DV ASV zemes valdes priekšsēdis Andrejs Spārniņš. Sēdi atklāja DV priekšnieks J. Frišvalds, apsveicot tālo viesi Anglijā.

Uzrunā A. Spārniņš pastāstīja, ka arvien vairāk ASV latviešu jauniešu atrod sev vietu DV apvienību darbā. Dažos gadījumos bijis pat tā, ka DV apvienībā vispirms iestājušies jaunieši, kas pēc tam iesaistījuši darbā arī savus vecākus. DV materiāli atbalsta Gaŗezera vasaras vidusskolu, kuŗā ik gadus mācās vairāk nekā 200 audzēkņu, tāpat Rietummičigenas vasaras kursus un 2x2 nometnes. Visi šie pasākumi ar laiku dos jaunus DV organizācijas darbiniekus.

DV priekšnieks J. Frišvalds savā ziņojumā pieminēja Madrides konferenci, kuŗas sekmīgai darbībai PBLA valdes priekšsēdis I. Spilners lūdzis financiālu atbalstu. DV CV prezidijs paskaidro, ka jau 64 DV vienības ir iestājušās Latvijas Brīvības Fondā, tādā veidā dodot ievērojamu pamatkapitālu. Prezidijs aicināja visas DV zemju valdes, nodaļas, apvienības un kopas, kas vēl nav iestājušās Latvijas Brīvības Fondā, tagad to darīt. J. Frišvalds arī uzsvēra, ka jācenšas veidot jaunas DV kopas, nodaļas vai apvienības, kur tādu vēl nebūtu, kaut arī iesākumā biedru skaits būtu mazs. Ir pierādījies, ja kopa nodibinās, tad arvien pienāk klāt jauni biedri, kas līdz šim jau pastāvojušās nodaļās nav iestājušies.

Šā gada 28. decembrī aprit 35 gadi kopš DV organizācijas nodibināšanas. Šai sakarībā DV CV prezidijs aicina DV nodaļu/kopu vadību rūpēties, lai šīs atceres tiktu atbilstoši atzīmētas. DV CV prezidijs arī mudina DV zemju valdes enerģiski popularizēt 4. globālās DV dienas Melburnā, Austrālijā, un mudina sūtīt uz tām par delegātiem arī vismaz vienu jaunās paaudzes pārstāvi. Par DV 4. globālām dienām DV priekšnieks ir sarakstījies ar DV Austrālijas zemes valdes priekšsēdi J. Mellēnu.

Prezidijs atbalstīja ideoloģijas nozares vadītāja V. Hāznera rakstveida aicinājumu dāvāt pa vienam pilnam komplektam Laiks, telpa, ļaudis un Latviešu kaŗavīrs otra pasaules kaŗa laikā Helsinku un citām ievērojamākām bibliotēkām, kuŗas uzkrāj latviešu trimdas izdevumus.

Daugavas vanadžu priekšniece A. Liepiņa ziņoja, ka viņa piedalīsies vanadžu salidojumā Bērzainē, Vācijā, 4. un 5. oktobrī, kur referēs par sadarbības principiem. Viņa izteica savu prieku par enerģiju, ar kādu savu darbību iesākusi jaunievēlētā vanadžu daļas vadītāja A. Ceriņa ASV. Par savu darbu ārējā informācijā A. Liepiņa ziņoja, ka Minchenes raidītāja redakcija sūdzas par ziņu trūkumu no Anglijas un DV darbību Anglijā. Austrālijā ir liels pieprasījums pēc DV izdotās brošūras Latvia and Latvians. A. Liepiņa pastāstīja arī savus iespaidus ELJA kongresā Straumēnos, pieminot paneļdiskusiju par ELJA biedriem, kuŗi pārsnieguši ELJA vecumu. Kongresa diskusiju laikā viņa aicinājusi tos iestāties DV organizācijā.

Prezidija sekretārs G. Tamsons informēja par savu aktīvitāti Apspiesto tautu komitejā. 13. jūlijā ļoti labs sarīkojums noticis Karlailā ar latviešu piedalīšanos. Sarīkojuma atlikums domāts latviešu logam Karlailas Sv. Katberta baznīcai. No 20. līdz 27. jūlijam Apspiesto Tautu nedēļa notika Bradfordā. Šī rosība šoreiz aizskanējusi pat līdz Maskavai, kuŗas laikrakstos par to bijuši uzbrukumi latviešiem. Tamsons piedalījies arī ELJA kongresa atklāšanā, kur nodevis DV C V sveicienus un aicinājis ELJA biedrus iestāties DV.

DV CV jaunatnes nozares vadītājs I. Kažociņš īsumā pastāstīja par ELJA kongresu, kuŗā piedalījies par novērotāju. Ir pārrediģēts ierosinājums DV jaunatnes darbam, ko izsūtīs DV zemju valžu jaunatnes daļu vadītājiem kopā ar trīspadsmito apkārtrakstu. DV priekšnieks ieteica ierosinājumus iespiest lielākā metienā. I. Kažociņš ziņoja arī par savu saraksti ar angļu publicistiem, kuŗi raksta par latviešu kaŗavīriem un pēdējā laikā interesējas par Latvijas armijas formas tērpiem un nozīmēm.

Sēdi beidzot, DV priekšnieks lūdza Amerikas viesi A. Spārniņu nodot centrālās valdes prezidija un Anglijas DV saimes sveicienus ASV DV saimei.

Indulis Kažociņš

APVIENOTO NĀCIJU...

(Noslēgums no 2. lp.)

valodā un tikai 40 proc. grāmatu un laikrakstu mūsu tēvzemē iespiež latviešu valodā.

Nevērojot visus spaidus, beztiesību un draudus, ka par katru brīvāku un atklātāku vārdu var iemest cietumā, novērojumi rāda, ka latviešu nacionālais gars Latvijā nav salauzts; tas tur izpaužas pat jūtamāk nekā daudziem latviešiem ļoti labos apstākļos dzīvojot brīvajās valstīs, kur tie pakļaujas asimilācijai. Mums jāņem vērā, ka laiks nestrādā ne Latvijas, nedz latviešu tautas labā. Prezidenta Kārtera valdīšanas laikā Amerikas saimniecība nonākusi chaosā, militārā ziņā Pad. savienība aizsteigusies tai priekšā. Ko līdz prezidenta Kārtera runāšana par cilvēka tiesībām, ja viņš aizmirst, ka šīs tiesības nav īstenojamas bez tautu nacionālo tiesību nodrošināšanas.

Latvijas liktenis izšķirsies Eiropā, bet tas pozitīvi izšķirsies tikai tad, ja eksistēs spēcīga Amerika, kas ne tikai runās, bet arī patiesi atbalstīs ikvienas tautas tiesības atgūt brīvību un pašai izlemt savu dzīvi un valsts iekārtu. Amerikai nepieciešams prezidents, kas spēj atjaunot tās prestižu un iespaidīgi prasīt brīvību komūnisma apspiestajām tautām.